

Gorenjski Glas

PETEK, 27. SEPTEMBRA 2013

LETO LXV, št. 77, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Planiška letalnica do pomladi ne bo nared

Zaradi zamud pri posodobitvi letalnice bo finale svetovnega pokala 2013/2014 najverjetneje na novi Bloudkovi skakalnici. Evropsko financiranje 45-milijonskega projekta ni ogroženo, zatrjuje Jelko Gros.

MARJANA AHAČIČ

Planica – »Zamuda pri prenovi letalnice bratov Gorišek za Nordijski center predstavlja predvsem razočaranje, saj smo vsi pričakovali, da bomo prihodnjo pomlad že skakali na letalnici. Katastrofalnih posledic pa ta situacija ne bo pustila,« trenutno dogajanje v Planici komentira direktor Nordijskega centra Planica Jelko Gros. »Če bi začeli delati v začetku julija, kot je bilo načrtovano, bi imeli dva meseca lepega vremena več in s tem bistveno več možnosti, da bi gradnjo do

roka tudi končali. Ker se to predvsem zaradi dolgotrajnih birokratskih in razlastitvenih postopkov ni zgodilo, smo Mednarodni smučarski zvezi predlagali, da bi finale svetovnega prvenstva prihodnjo pomlad pripravili na novi Bloudkovi velikanki.« V tej zgodbi je pozitivno to, da bodo hkrati s fanti spomladi verjetno v Planici skakale tudi najboljše skakalke na svetu, je še povedal Jelko Gros in obenem zagotovil, da zaradi zamud pri gradnji ni ogroženo evropsko sofinanciranje 45-milijonskega projekta gradnje nordijskega centra.

V dolini pod Poncami so zdaj torej vendarle začeli prenoviti letalnico, katere nalet bodo prestavili nazaj in ga dvignili; v tem tednu so začeli vgrajevati material. »Če bi imeli srečo, predvsem z vremenom pa tudi z geološkimi razmerami na gradbišču, bi sicer prenovi letalnice teoretično lahko zaključili še do konca leta in tako finale svetovnega prvenstva izpeljali na največji planiški skakalnici, a ne želimo tvegati, ker vedno lahko pride do zapletov,« pojasnjuje Gros.

► 2. stran

Prenovo letalnice bratov Gorišek so sicer zdaj začeli, a ne dovolj zgodaj, da bi bila lahko zagotovo nared do prihodnje pomladi. / Foto: Gorazd Kavčič

Igor Hafnar manager leta

Združenje Manager je za managerja leta 2013 imenovalo Igorja Hafnarja, direktorja kranjskega Savatecha.

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj – Upravni odbor Združenja Manager je včeraj za managerja leta 2013 imenoval Igorja Hafnarja, direktorja družbe Savatech. Odlični poslovni rezultati družbe Savatech, gradnja dobrih medsebojnih odnosov z zaposlenimi, hitro izboljševanje dodane vrednosti in tudi ambicije, da bo Savatech do leta 2020 med prvimi tremi proizvajalci v Evropi v izbranih tržnih nišah, so razlogi za imenovanje, kot so jih zapisali v združenju. Hafnar je gumarstvu zapisan od začetka kariere. V kranjski Savi je leta 1992 začel kot konstruktor projektant in kmalu postal vodja razvoja. Leta 2002 je bil imenovan za direktorja

programa Velo, ki je bil takrat v rdečih številkah. Skupaj z direktorico Vesno Čadež sta na čelo Savatecha stopila leta

2008 in kljub krizi jima je uspelo po petih letih povečati dobiček kar za triindvajsetkrat. Lanski čisti prihodki so

znašali 111 milijonov evrov (v letu 2009 73 milijonov). Od začetka leta je lastnik družbe Savatech češki ČGS.

Igor Hafnar / Foto: Gorazd Kavčič

Kvalitetno OKNO SIBAU iz lastne proizvodnje in kvalitetna montaža izkušenih montrejev.

Od 9. 9. do 10. 10. 2013 pri naročilu naših izdelkov nad 1.500,00 EUR, dobite za 1 EURO tablični računalnik.

SIBAU
Okna in vrata

Sibau okna in vrata d.o.o.
Forme 12, 4209 Zabnica
www.sibau-okna.si

Tel.: 04 515 38 78
GSM: 031 768 255
GSM: 031 707 484

Ob nakupu hiše Jelovica vam podarimo kritino Bramac Klasik.
[več na www.jelovica-hise.si]

Ponudba traja od 1. 10. 2013 do 15. 1. 2014.
info.hise@jelovica.si, 080 23 23

DANES PRILOGA: **Kranjska obrt**

EKONOMIJA

Kljub krizi težko do delavcev

Kranjski zavod za zaposlovanje je včeraj pripravil zaposlitveni sejem Skupaj do cilja. Predstavilo se je sedemnajst delodajalcev, nekateri nove sodelavce kljub krizi in veliki brezposelnosti iščejo že več let.

11

GG+

Oskrbnik je tudi spovednik

Tonka Zadnikar s Povelj ima za seboj kar šestindvajset let oskrbovanja planinskih koč, od tega polovico na Kriški gori. Nocoj bo v Križah premiera dokumentarne oddaje o njej.

17

GG+

Godec zmeraj gode

za d nar al pa zastoj. »Godčevska ti za vedno preide v kri,« pravi Miha Zupanc, ki se je lotil raziskave godčevske tradicije Selške doline. Stare viže so predstavili na osmih koncertih, odslej pa so na voljo tudi na zgoščenki.

21

ZADNJA

Zvonik odprli za obiskovalce

Na Blejskem otoku so to poletje v cerkvenem zvoniku uredili razgledni stolp, v katerem si je mogoče ogledati tudi znova delujoči mehanizem nihajne ure. Na zvonik se je možno povzpeti po devetdesetih stopnicah.

32

VREME

Danes bo oblačno, rahlo bo deževalo. Jutri bo pretežno oblačno in suho, v nedeljo bo oblačno z občasnimi padavinami.

☁️ 11/15 °C

jutri: pretežno oblačno

Planiška letalnica do pomladi ne bo nared

◀ 1. stran

Teh je bilo v planiški zgodbi že veliko. Največ s postopki razlastitev, ki so tudi »krivec« za večino zamud v projektu. »Gre za dolgotrajne postopke, ki so zdaj pravno močno zaključeni, a so vzeli veliko časa. Ne nazadnje so bili vanje kot dediči nekdanjih članov agrarne skupnosti vključeni tudi ljudje, ki zdaj živijo celo v Avstraliji!«

Hkrati s prenovno letalnico v Planici zdaj končujejo gradnjo manjših štirih

skakalnic, ki stojijo med letalnico in Bloudkovo velikanko, pri koncu je tudi zahtevno urejanje hudournika. Že letos bi morali začeti pripravljati dela za gradnjo tekaškega dela centra, a razpis za izvajalca še ni bil objavljen. In tu, pravi Gros, spet lahko pride do težav in posledično zamud. »Pri javnih naročilih se rado zaplete in bojim se, da bo tako tudi z naročilom za gradnjo osrednjega tekaškega objekta, saj gre za več kot desetmilijonski posel.«

POLICA

Obletnica muzeja mlinskih kamnov

Praznovanje desete obletnice muzeja mlinskih kamnov na Polici v občini Naklo bo jutri ob 13.30. Jožica Puhar bo povedala nekaj o mlinskih kamnih, v kulturnem programu bodo nastopili Mešani pevski zbor KUD Dobrava Naklo, Kvartet Ultima iz Strahinja, harmonikar Brane Fister in Simon Černilec z recitalom. Likovna skupina KUD Dobrava Naklo razstavlja dela z likovnih kolonij v kamnolomu. Pred desetimi leti so turistično društvo in Poličarjevi s Police obnovili in odprli muzej v nekdanjem kamnolomu na Poličarjevi kmetiji. Pri obnovi so pomagali gasilci. Tu so iz konglomeratne skale Puharji iz Kranja štiristo let izdelovali mlinske kamne. S. K.

Pri varuhinji osemnajst ljudi

Varuhinjo človekovih pravic Vlasto Nussdorfer je na Jesenicah obiskalo osemnajst pobudnikov s svojimi problemi in stiskami.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer je v sredo poslovala na Jesenicah. Skupaj s sodelavci je sprejela osemnajst ljudi, ki so jo seznanili z različnimi problemi, od osebnih stisk, boleznih, brezposelnosti, strahu zaradi oddaljevanja upokojitve, zapleta z vdovsko pokojnino. Obiskala jo je tudi gospa, ki se sooča z družinskim nasiljem, ima številno družino in se nima kam umakniti pred nasiljem. Varuhinja je povedala, da se bodo pozanimali, kakšne so možnosti, da bi gospa pridobila občinsko stanovanje. Varuhinja je ob tem dejala, da se jo osebne zgodbe ljudi vselej dotaknejo, četudi je socialne in stanovanjske probleme glede na pristojnosti varuha

Varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer z namestnikoma

človekovih pravic včasih težko reševati. Med problemi, ki so jih predstavili pobudniki, so bili tudi zaplet s področja delovno-pravne zakonodaje, problem s področja družinskih razmerij (po razvezi), osebne težave starejše gospe ...

Nussdorferjeva se je srečala tudi z županom Jesenic Tomažem Tomom Mencingerjem in njegovimi sodelavci. Kot je dejala, problematika na Jesenicah ne odstopa od problematike v drugih občinah (letos so že desetkrat poslovali izven

sedeža). Izrazila je zadovoljstvo, da na Jesenicah ni nacionalne nestrpnosti, pohvalila je dejavnost sindikatov, ki delavcem v stiski nudijo brezplačno pravno pomoč, razveselila pa se je tudi informacije, da v občini ne prihaja do deložacij.

Minimalna plača v nevarnosti

Sindikati nasprotujejo morebitnim posegom vlade v minimalno plačo, je pred posvetom z gorenjskim članstvom v Škofji Loki dejal predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Dušan Semolič.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka - V Sloveniji 50 tisoč zaposlenih prejema minimalno plačo, ki znaša 783 evrov bruto. Kot je pred večerajšnjim posvetom z gorenjskimi člani ZSSS povedal predsednik Dušan Semolič, premierka Alenka Bratušek sicer navaja, da posegov v minimalno plačo ne bo, vsaj štirje ministri njene vlade zahtevajo spremembo na tem področju, ki bi omogočila, da se delodajalci in sindikati v posameznih podjetjih lahko dogovorijo za minimalno plačo, nižjo od zakonsko določene.

»V Sloveniji postajajo revni celo tisti, ki delajo in

prejemajo plačo. Minimalna plača je varovalka pred še večjo revščino celo zaposlenih ljudi, zato so posegi vanjo za nas nesprejemljivi,« je dejal Semolič. »Ne drži namreč, da bi lahko z znižanjem minimalnih plač rešili kako podjetje. Doslej ni še nobeno propadlo zaradi delavskih plač, pač pa zaradi slabega managementa. Zniževanje plač tudi ne pelje k ciljem države, usmerjenim v nova delovna mesta, zaposlovanje mladih in h gospodarski rasti. V svobodnih sindikatih (in pričakujemo, da se nam bodo pridružile še druge sindikalne centrale) zato za november

napovedujemo delavske demonstracije, z opozorilom, naj v vladi ne predlagajo preveč lahkotno ukrepov v škodo delavcev.«

Aktivnosti vlade za izhod iz krize se praviloma zgriinjajo nad delavstvo, je menila tudi sekretarka območne organizacije ZSSS za Gorenjsko Romana Oman. V svobodnih sindikatih trdijo, da se je reševanja iz krize z ekstremnim varčevanjem oblast lotila narobe in da politiki pri tem vidijo le številke, ne pa ljudi. Dušan Semolič še pravi, da naši politiki nimajo razumne distance do vsega, kar prihaja iz Evropske unije, tamkajšnje

institucije pa da so podrejene diktaturi kapitala. Z vprašanjem o posegih v plače so se sindikati obrnili tudi na Evropsko komisijo, sicer pa se sklicujejo na to, da je v Evropski pogodbi določilo, da so plače avtonomno področje posameznih držav in torej evropskega poseganja ne bi smelo biti. Aktualnim ukrepom vlade v škodo delavcem pravimo ne, poudarja Semolič. Kot odgovor nanje so v ZSSS pripravili svoje predloge pod naslovom Nova pogodba med delom in kapitalom za izhod iz krize, o čemer so včeraj na posvetu govorili tudi gorenjski sindikalisti.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme JANEZ LEŠNJAK iz Podnarta.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Samo jutri 100 pic zastonj v Parizarju!

Gostilna Parizar

Jutri, v soboto, 28. septembra, ste od 18. do 24. ure vabljeni v gostilno Parizar v Trboje (v križišču pri Qlandiji zavijete levo proti Čirčam, se peljete skozi Hrastje, Prebačevo, parkirate pa zraven garsilskega doma v Trbojah). Vse, kar morate storiti, je, da izrežete ta kupon, zanj pa vam bodo v gostilni Parizar postregli z brezplačno pico. Izbirali boste lahko med navadno (sir, šunka, gobe) ali margerito. En kupon pomeni eno brezplačno pico, če jih boste želeli več, izrežite več kuponov, pijačo plačate sami. V gostilni Parizar so se za to potezo odločili zato, ker želijo širšo javnost obvestiti, da so ponudbo razširili tudi s picami. Gostilna Parizar se sicer ponaša z dolgoletno tradicijo, saj bodo prihodnje leto zabeležili 20-letnico obstoja. Če morda ne veste, kaj beseda parizar pomeni, naj vam povemo, da je to star kmečki voz, ki je včasih prevažal ljudi in tovor na relaciji Dunaj-Ljubljana-Trst. Jutri pa le izkoristite to enkratno priložnost in razveselite svoje najdražje z okusno pico!

SOBOTA, 28. SEPTEMBRA 2013

**1 KUPON =
1 GRATIS PICA
V GOSTILNI
PARIZAR**

Gorenjski Glas

KRANJ

Na voljo številne štipendije

Regionalna razvojna agencija Gorenjske (BSC Kranj) je objavila javni razpis štipendij za šolsko oziroma študijsko leto 2013/2014. Štipendije so namenjene dijakom in študentom, ki se izobražujejo po programih, ki ustrezajo potrebam delodajalcev. Ti so prek javnega poziva največ potreb prijaviteli s področja strojništva, elektrotehnike, računalništva in informatike ter lesarstva. Prejemniki štipendij se morajo po zaključku šolanja zaposliti pri delodajalcu, ki je sofinanciral štipendijo, vsaj za toliko časa, kot je prejemal štipendijo. Do štipendije niso upravičeni dijaki in študenti, ki že prejemajo štipendijo ali šolnino iz drugih virov, niti kandidati, ki so zaposleni. Višina štipendije se lahko poveča za uspešnost pri šolanju in dodatek za izobraževanje zunaj kraja stalnega prebivališča. Polovico štipendije sofinancira EU. Rok za oddajo vloge je do vključno petka, 18. oktobra (več na www.bsc-kranj.si). B. B.

ŠKOFJA LOKA

Konferenca o lokalni samooskrbi s hrano

V sredo z začetkom ob 12. uri bo v Sokolskem domu v Škofji Loki regijska konferenca Lokalna samooskrba, uveljavitev načela kratkih verig v sistemu javnega naročanja hrane in živil v javnih zavodih. Organizator konference je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje v soorganizaciji z Občino Škofja Loka in Razvojno agencijo Sora. Zaradi negotovosti pri globalnem zagotavljanju hrane vse bolj pridobiva na pomenu lokalna oskrba s kakovostnimi živili. V prehrani prebivalstva, predvsem ljudi, ki se prehranjujejo v javnih zavodih, se uporablja le malo hrane, pridelane ali predelane v bližini potrošnika. Zato je država pripravila priporočila za javno naročanje živil, ki omogočajo javnim zavodom naročanje kakovostnih, varnih in zdravih živil in bodo v pomoč osebam, ki v vzgojno-izobraževalnih in drugih javnih zavodih vodijo postopke javnega naročanja za izbiro dobaviteljev živil. D. Ž.

V šestih letih obnovili enajst ulic

V Trziču so s pomočjo evropskih sredstev celovito prenovili infrastrukturo še na Blejski ulici in Cankarjevi cesti.

ANA ŠUBIC

Trzič – »Od leta 2007 se v mestnem jedru Trziča trudimo izboljšati stanje, ki je bilo ne preveč zavidljivo,« pravi župan Borut Sajovic in ob tem spomni, da so včasih imeli v mestu tudi sto let stare litoželezne vodovodne cevi, kopico okvar in težav s kvalitetno pitno vodo, velik del mesta pa ni imel zgrajenega kanalizacijskega omrežja: »Tako sta bila največja kanalizacijska cevovoda v Trziču kar Tržiška Bistrica in Mošenik.« V mestnem jedru so tako v zadnjih šestih letih prenovili enajst ulic, od tega osem s pomočjo evropskih sredstev. Po šestih ulicah za Mošenikom, Trgom svobode, Balosom in Virjem sta na vrsto prišli še Blejska ulica in Cankarjeva cesta, ki so ju v sklopu druge faze projekta Prenova ulic v starem mestnem jedru prenovili v zadnjih dveh letih. Na obeh ulicah so celovito prenovili komunalno in cestno infrastrukturo; vrednost del, ki jih izvajala Komunala Trzič, je ocenjena na 941 tisoč evrov, od tega si občina

Na Blejski cesti so zgradili nov most čez Mošenik.

obeta 720 tisoč evrov evropskih sredstev.

Kot je pojasnil župan, so na Blejski ulici in Cankarjevi cesti pridobili 2.900 kvadratnih metrov obnovljenih javnih površin z urejenim odvodnjavanjem, javno razsvetlavo, ki ohranja elemente tradicionalnega kovaštva, in urbano opremo, obnovili pa so tudi del obstoječega vodovoda in javne kanalizacije. Velika pridobitev je tudi nov most čez Mošenik, ki so ga sprva nameravali le obnoviti, a se je izkazalo, da

je statično tako slab, da so ga morali porušiti in na novo zgraditi. Direktor Komunale Trzič Sebastijan Zupanc je povedal, da jim dela niso povzročala večjih težav, saj so se v preteklosti že specializirali za zahtevna dela v ozkih ulicah, prepletenih s komunalnimi vodi. »Pri tej gradnji smo sicer nastopali v dveh vlogah – kot izvajalec in tudi kot bodoči upravljavec komunalne infrastrukture, kar pomeni, da je kvaliteta nesporno zagotovljena,« je še dejal.

Pred tremi meseci so infrastrukturo začeli prenavljati tudi v Preski, je še poudaril župan, sicer pa pravi, da bodo v prihodnjih letih z obnovo v Trziču imeli še kar nekaj dela: »Veliko je za postoriti še na stranskih manjših odsekih, čaka pa nas tudi kompleks Bombažne predilnice in tkalnice, kjer smo pred kratkim z novimi transformatorji že naredili prvi korak v smeri izboljšanja infrastrukture. Seveda pa se v prihodnje nameravamo posvetiti tudi okoliškemu krajem.«

KRANJ

Darovali iz srca za srce

Tako se je o 1800 evrov vrednem čeku, ki jim ga je za nakup ročnega srčnega defibrilatorja podaril Odbojarski klub Triglav v sodelovanju z Vzajemno zdravstveno zavarovalnico in Leo klubom Ljubljana, izrazila direktorica Bolnišnice za ginekologijo in porodništvo Kranj Andreja Cerkenik Škafar. Sredstva so že tretje leto zapored ob državnem prvenstvu v odbojki na mivki v Kranju zbirali v okviru akcije Zmagamo, ko pomagamo, je pojasnil predsednik odbojarskega kluba Aleš Arneš. Direktor sektorja za trženje pri Vzajemni Dimitrij Šulin je ob tem poudaril, da so akcijo z veseljem podprli, saj se trudijo po-

magati zagotavljati čim boljše pogoje v zdravstveni oskrbi. Za nakup trideset tisoč evrov vrednega ročnega srčnega defibrilatorja jim je v kranjski bolnišnici za ginekologijo in porodništvo doslej uspelo zbrati nekaj čez pet tisoč evrov, je pojasnila Andreja Cerkenik Škafar. Z aparatom lahko rešijo življenje vsem, ki utrpijo nenadni zastoj srca in dihanja. Obenem pa ga bodo lahko uporabljali tudi kot monitor pri vsakodnevnem delu za varen nadzor nad zdravstvenim stanjem pacientk po operativnih posegih v enoti za posebno nego. **M. R.**

PREDDVOR

Težave s parkiranjem na Možjanci

Odkar je bila odprta tematska pot na Možjanci, se tamkajšnji vaščani pritožujejo nad avtomobili, parkiranimi po zasebnih zemljiščih. Na to je na seji občinskega sveta Preddvor opozoril svetnik Janez Brolih iz krajevnega odbora Tupaliče, ki vključuje tudi vas Možjanca. Župan Miran Zadnikar je dejal, da ima občina ob vodnem zbiralniku zemljišče, kjer bi lahko uredili nekaj parkirnih mest za obiskovalce stare tovrne poti. Vaščanom Kokre, ki so se zadnje čase aktivneje povezali v vaški odbor, občinski svetniki sporočajo, naj svoje pobude na občino naslavlja prek krajevnega odbora v Tupaličah. **D. Ž.**

Šola bo še naprej Ekošola

Gorenjevaško-poljanska občina in šola sta s pomočjo sklada Si.Voda in ob asistenci Razvojne agencije Sora postavili prvo malo komunalno čistilno napravo v kraju.

BOŠTJAN BOGATAJ

Lučine – Podružnična šola Lučine, ki deluje v sklopu Osnovne šole Ivana Tavčarja Gorenja vas, že nekaj tednov uporablja biološko čistilno napravo. »Gre za pomembno naložbo, saj v

Lučinah ne bo javne kanalizacije, s postavitvijo za uporabo pri javni stavbi pa dajemo zgled tudi drugim vaščanom,« je poudaril župan Milan Čadež.

V Lučinah so lani ob praznovanju 150-letnice šolstva v kraju temeljito

obnovili šolsko poslopje, 12 tisoč evrov visoka investicija pa je pika na i prizadevanjem za okolju prijazno varčno čistilno napravo, ki jo bo uporabljalo 51 otrok in osem zaposlenih. Ti se sicer ponasajo tudi z nazivom Ekošola in bodo z novo napravo še

naprej živeli v duhu varovanja okolja in, tako vodja šole Martina Jelovčan, že navsezgodaj vzljubili domače kraje in tu tudi ostali.

Investicijo je z 8800 evri podprl sklad Si.Voda, preostalo je prispevala občina. Boštjan Škufca Zaveršek, član uprave Simobila, ki je pred leti ustanovil sklad, pravi, da v tovrstnih akcijah sodelujejo zaradi trajnostnega poslovanja: »Najprej smo začeli pri sebi in ustanovili gibanje RE: Misli, nato idejo še razširili. Tudi zato, ker smo etična družba, to pa je ideja prihodnosti.«

Sklad Si.Voda je v preteklih letih, tako direktorica Irena Zupančič Cimerman, sofinanciral gradnjo več čistilnih naprav, na enem od vrtcev sofinanciral uporabo zbiralnika deževnice, ki nadomešča pitno vodo v sanitarijah, spodbujajo tudi uporabo pitnikov. Sklad financira tudi gradnjo rastlinske čistilne naprave, ki bo čistila vodo iz nove postojanke Planinskega društva Žiri na Mrzlem vrhu. Ob odprtju prihodnje leto bodo morda planinci, tako kot v sredo učenci, podobno zapeli: »V Lučinah je veselje doma.« In tudi čista, neokrnjena narava.

Milan Čadež, Boštjan Škufca Zaveršek, Irena Zupančič Cimerman, Rok Šimenc in Janez Žakelj so sklenili roke za malo novost v državi in veliko za Lučine – prvo čistilno napravo v Lučinah. Novo bodo postavili na Mrzlem vrhu.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, Ilovar Stritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

LEKTORICA
Marjeta Vozlič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in esemnajst lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izdoda: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Ponovno odkritje spomenika Valentinu Zaletelu

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Ob spominu na 80 let hladilstva na Loškem in ob trideseti obletnici postavitve doprsnega kipa Valentinu Zaletelu, pionirju hladilstva, bodo v torek, 1. oktobra, ob 11. uri na prostoru pred Medpodjetniškim izobraževalnim centrom (MIC) Šolskega centra Škofja Loka znova odkrili spomenik Zaletelu. Po kulturnem programu pevskega zbora LTH in Glasbene šole Škofja Loka, po besedah sopodbudnika tega dogodka Ivana

Hafnerja, pozdravnih besedah župana Miha Ješeta in direktorja Šolskega centra Škofja Loka Martina Pivka bodo Zaletelov doprsni kip ponovno odkrili na novi, simbolični lokaciji. S tem se bo Škofja Loka oddolžila spominu meščana, zaslužnega za razvoj hladilne stroke na Loškem, žal pa tudi spominu žalostnega konca najboljšega in najbolj perspektivnega podjetja LTH Škofja Loka, ki je najbolj zaznamovalo industrijsko in znanstveno-tehnično obdobje 20. stoletja na tem območju.

Ribiški festival v Bohinju

Pri Tripiču v Bohinjski Bistrici se bo jutri začel četrti Ribiški festival, ki bo trajal do petega oktobra.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Festival se bo začel jutri, v soboto, ob 19. uri v gostilni Tripič s predstavitev voda posameznih ribiških družin, v nedeljo bo srečanje ob vezavi muh, v ponedeljek pa projekcija filmov o ribištvu – filma Hatch o ribolovu v sožitju z naravo s posnetki z vsega sveta, med drugim tudi s Save Bohinjke, in filma Breathe o ribolovu kot sprostitvi v neokrnjeni naravi. Udeležence festivala bodo popeljali tudi na ribiške izlete na Sočo in Savo Dolinko na Jesenicah. "Namen festivala je mednarodno druženje in izobraževanje. Po udarek je na vezanju muh," je povedal Miro Stare, predsednik Ribiške družine Bohinj, in dodal: "Festival postaja vse bolj priljubljen. Lani se ga je udeležilo okoli dvajset udeležencev, letos jih pričakujemo okoli štirideset, vezanje muh in druge dogodke pa si ogledujejo tudi turisti." Ribiška družina Bohinj je

Ribiči na vodah Ribiške družine Bohinj

tudi sicer precej dejavna. Letos jim je uspelo urediti dokumentacijo in pridobiti gradbeno dovoljenje za ureditev ribogojnice na Belci v Bohinjski Bistrici, gradnje pa letos verjetno še ne bodo začeli. "Sedanja ribogojnica je bolj provizorična, nova nam bo šele omogočila normalno delovanje. Namenjena bo vzgoji avtohtonih ribjih vrst,"

je dejal Miro Stare in poudaril, da prav slednjim posvečajo še posebno pozornost, predvsem zaradi odkritja neavtohtonih ribjih vrst v Bohinjskem jezeru, med njimi tudi sončnega ostriza. To ribjo vrsto so zaznali že pred štirimi leti, štiri primerke so celo ulovili in o tem tudi obvestili ribiške inšpektorje. "Storili pa smo napako, da tega

nismo storili tudi pisno," je še dejal Stare in dodal, da od ministrstva za kmetijstvo in okolje še niso dobili nikakršnih napotkov, kako reagirati na prisotnost te invazivne vrste.

Soodgovornost za težave z invazivnimi vrstami pa v ribiški družini pripisujejo tudi Triglavskemu narodnemu parku.

Prodajamo stanovanje v Šenčurju

V Šenčurju, na Kranjski cesti 4, prodajamo 76,94 m² veliko stanovanje, prenovljeno v letu 1988. Izhodiščna prodajna cena je 85.000,00 €.

Ogled je mogoč po predhodnem dogovoru. Dodatne informacije v zvezi z nepremičnino dobite na telefonski številki 04/208-44-77 ali na e-naslovu info@gbkr.si.

www.gbkr.si

Gorenjska Banka

Predstavili domače jedi

ANA ŠUBIC

Sorica – Minuli konec tedna je v Sorici potekala tradicionalna turistična prireditev Sadovi jeseni, ki jo prireja tamkajšnje turistično društvo (TD). Letošnja prireditev je bila kulinarčno obarvana. »Da ne bi šle v pozabo stare jedi, ki so jih nekdaj in jih še danes pripravljajo soriške in danjarske gospodinje, smo v nedeljo predstavili in ponudili domače jedi,« je dejal predsednik TD Marjan Peternej. Za obiskovalce so pripravili domač kruh, zaseko, domač želodec, grenak sir, sladko skuto, sladko zelje, močnik, žgance, praznično potico, piškote, zeliščni čaj, mošt in trjak, iz bezgovih jagod pripravljen napitek. Za smeh je poskrbel imitator Simon Potočnik, za glasbo pa Teja

Potočnik, Nejc Štalc, Primož Dolenc, mladi godci iz Martinj Vrha, Anika in Anže Čemažar ter domača otroška folklorna skupina. Že pred tem so v soboto

v Groharjevi dvorani odprli razstavo Mlinarstvo v Selški dolini, ki jo je pripravilo Muzejsko društvo Železniki, odprtje pa je pevsko obarval sekstet Ratitovec.

Defibrilator iz denarja političnih strank

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – V občini Predvor naj bi kupili defibrilator, o čemer je bila po poročanju občinskega svetnika in predsednika odbora za socialna vprašanja Mira Robleka pred kratkim tudi predstavitev oživljanja z njim. Župan Miran Zadnikar predlaga,

da bi za 2500 evrov vredno napravo, ki bo nameščena v gasilskem domu, denar prispevale politične stranke v občini, in sicer po sto evrov na člana, izvoljenega v občinski svet. Svetniki so zamislili pritrtili, nekateri pa bodo soglasje poiskali v vodstvih svojih strank. Zakaj sploh nakup defibrilatorja,

če enega v občini že imajo, in sicer v preddvorskem zdravstvenem domu, je ob tem zanimalo nekatere svetnike. Dobili so odgovor, da je ta dostopen le v času obratovanja zdravstvenega doma, sicer pa si ga ne morejo lastiti, ker ga je kupila zasebna darovalka in podarila zdravstvenemu domu.

KRALJICA GOSTOLJUBJA

POZNATE JO, LOKA KAVO, SVEŽO IN AROMATIČNO KAVNO MEŠANICO, PREŽETO S TRADICIJO. KAVO, KI JE ŽE VEČ KOT 45 LET DEL GOSTOLJUBJA, DRUŽABNOSTI IN TISTI, SAMO VAŠIH TRENUTKOV, KO POTREBUJETE OKUSNO POŽIVITEV. PRIVOŠČITE SI JO IN Z NJO POPESTRITE DAN ALI OBISK.

Loka kava

Povečan Palček odprl vrata

V občini Domžale so z uradnim odprtjem razširjenega vrtca Palček na Viru naredili še enega od pomembnih korakov na področju zagotavljanja varstva predšolskih otrok.

JASNA PALADIN

Vir pri Domžalah – Čakalna vrsta najmlajših za vstop v vrte občine Domžale se vztrajno krajša, saj občina pospešeno gradi in odpira nove enote. Slovesno je bilo

v torek tako na Viru, kjer so uradno odprli prizidek k vrtcu Palček. V novih prostorih so uredili novo kuhinjo, večnamenski prostor, ki v prtiličju povezuje novi in stari vrtec ter upravne prostore, uredili so tudi nove igralne

in parkirne površine. Celo ten vrtec po novem tako zajema deset oddelkov, dose danjim 109 otrokom pa se je z začetkom šolskega leta pridružilo še sedemdeset novincev. Naložbo, vredno 1,8 milijona evrov, je v celoti

investirala Občina Domžale. Po bogatem kulturnem programu na odprtju sta povečan vrtec svojemu namenu tudi uradno predala domžalski župan Toni Dragar in ravnateljica Vrtca Domžale Jana Julijana Pirman.

V vrtcu Palček na Viru je deset oddelkov, v njem pa 180 otrok.

Ceste v Voke še ne bo

Ceste v športni park Voke letos še ne bo, zato so preddvorski občinski svetniki zanjo namenjen denar (120 tisoč evrov) prerazporedili v druge namene.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – V občini Preddvor na prvi jesenski seji občinskega sveta niso sprejemali rebalansa proračuna, pač pa zgolj prerazporedili denar, namenjen športnemu parku Voke, nekaterim drugim postavitkam.

Ena od njih so prostorski akti občine, kjer so se stroški povečali zaradi spremembe zakonodaje in zahtev nekaterih nosilcev urejanja prostora po dodatnih študijah. Tako sedaj, denimo, vodarji terjajo hidrološko študijo reke Kokre. Nekaj več denarja bodo namenili tudi letnemu vzdrževanju cest, saj je več asfaltnih in makadamskih v zelo slabem stanju, pa tudi zimskemu vzdrževanju občinskih cest, kjer so se stroški zadnje zimo močno povečali. Največ denarja, kar 50 tisočakov, pa so prerazporedili za kanalizacijo, ki jo gradijo v Tupaličah. Zaradi racionalnosti bodo letos hkrati z gradnjo vodovodnega in električnega priključka pri gradnji centralne čistilne

naprave izdelali še kanalizacijo in razširitev ceste z javno razsvetljavo. Po predračunu bi za to potrebovali 180 tisočakov, računajo pa, da bodo na razpisu dobili cenejšega ponudnika, a vendarle potrebujejo vsaj 150 tisočakov, do slej pa je bilo tej postavki namenjenih le 50 tisoč evrov.

Ceste v športni park Voke pa letos ne morejo graditi, ker jim manjka soglasje enega od lastnikov zemljišč, ki gradnjo ceste pogojuje s sprejetjem občinskih prostorskih načrtov. Brez tega pa ne morejo narediti projektov in tudi dobiti gradbenega dovoljenja. Na seji je svetnik Danilo Ekar opozoril na dejstvo, da so športnike tako rekoč pregnali z igrišča pri Jelovici, češ da bodo igrišče dobili v Vokah, sedaj pa se ta cilj očitno odmika in svetnika skrbi, če je morda ob sprejetju sklepa o Vokah glasoval s figo v žepu. Direktor občinske uprave Marko Bohinec je zatrdil, da se bo postavka o novogradnji v športnem parku Voke vrnila v proračun za leto 2014.

V NOVO KBM PO ODGOVOR ...

Časi so turbulentni, naša država je v zahtevnem gospodarskem in socialnem položaju, tudi slovenske banke se soočajo s kar nekaj težavami. Tako se vsak med nami sprašuje, kako varne so slovenske banke in kaj storiti – varčevati ali ne. Po nasvet smo se odpravili v poslovalnico Nove KBM v Kranju, kjer smo se o trenutnih razmerah na bančnem trgu pogovarjali z **go. Matejo Cimerman, vodjo poslovalnice Kranj.**

Dve slovenski banki sta v postopku nadzorovane likvidacije. Kaj pomeni takšna odločitev za vašo banko? Kako varni so prihranki strank pri Novi KBM?

Zaradi te odločitve se ni spremenilo prav nič v poslovanju naše banke ali v odnosih z našimi strankami. Poslujemo normalno, smo varna in zanesljiva banka. Prihranki varčevalcev so varni. Ni razloga, da bi spremenili svoje odločitve v zvezi z varčevanjem.

V Banki Slovenije zagotavljajo, da nobena druga banka v Sloveniji nima likvidnostnih težav. Ali lahko razložite, kaj pomeni likvidnost?

Banka Slovenije je tista, ki tolmači zakonodajo o stečaju in likvidaciji bank. Najbolj preprosto povedano: banka je likvidna, kadar ima dovolj denarnih sredstev, da bi lahko poravnala svoje obveznosti. Nova KBM dosega kazalnike likvidnosti, ki jih predpisuje Banka Slovenije, torej je položaj banke stabilen in enako pričakujemo tudi v prihodnosti.

Nova KBM je torej stabilna banka. Ampak kaj če bi se razmere v bodoče vendarle še poslabšale?

Tudi če bi se razmere poslabšale, je banka dovolj likvidna in ima banka dovolj sredstev, da lahko poravnava svoje obveznosti.

Kakšno vlogo ima glede stabilnosti banke dejstvo, da je država njena večinska lastnica?

Država ima dolžnost in odgovornost za zagotavljanje stabilnosti finančnega sistema. V tem okviru bi državne institucije v primeru morebitnih težav z zagotavljanjem

kapitalske ustreznosti, ki jih v banki ne bi mogli rešiti sami, zagotovo sprejeli ukrepe, ki bi prispevali k nadaljnjemu normalnemu poslovanju banke in naših strank.

V medijih se veliko omenja jamstvo vlog? Za koga vse velja jamstvo vlog?

V primeru stečaja katerekoli banke ali hranilnice v Sloveniji velja jamstvo vlog za vloge do višine 100.000 evrov. Jamstvo vlog velja za fizične osebe, fizične osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost, samostojne podjetnike ter pravne osebe, ki ne ustrezajo merilom za srednje ali veliko podjetje. Je pa Banka Slovenije tista, ki tolmači zakonodajo o stečaju in likvidaciji bank.

Verjetno se stranke na vas obračajo z vprašanji, kako bi v takem primeru vse skupaj potekalo. Vzemiva za primer, kaj bi se zgodilo z mojim depozitom v višini 120.000 EUR, ki še ni zapadel?

Kot imetnik depozita ste upravičeni do izplačila v višini do 100.000 EUR. Torej bi dobili izplačanih 100.000 EUR. Preostanek se avtomatično prijavi kot terjatev v stečajnem postopku. Prihranke bi vam izplačala banka prevzemnica, ki jo za izvedbo postopka izplačil določi Banka Slovenije.

Kaj pa obresti, bi bile tudi te izplačane?

Vključene so tudi pripadajoče obresti, ki bi se obračunale do dneva začetka stečajnega postopka.

Kaj pa varčevanja za mladoletne otroke? In kako je z depoziti samostojnih podjetnikov?

Varčevanje za mladoletne osebe je zajamčeno posebej in se ne prišteva k zajamčenim vlogam zakonitega zastopnika. Za zasebnike velja enako kot za fizične osebe. Samostojni podjetnik lahko ima zajamčene vloge skupaj do 200.000 EUR, enkrat do višine 100.000 EUR kot podjetnik in drugič kot fizična oseba.

Kaj se v primeru stečaja banke zgodi z mojim kreditom, ki je šele do polovice odplačan? Mi ne bo treba več plačevati obrokov in obresti?

V primeru stečaja banke bi se tisti del vaših prihrankov, ki ni zajamčen, torej nad 100.000 EUR, pobotal z obveznostmi, torej kreditom. Preostanek kredita pa bi se po dogovorjenih pogojih odplačeval še naprej. Ker gre za pogodbeni odnos med upnikom in dolžnikom, ni mogoče vnaprej natančno odgovoriti, katere kreditne pogodbe bi ostale v veljavi oz. kako bi se spremenili pogodbeni pogoji.

Za konec me zanima, v čem se Nova KBM razlikuje od drugih slovenskih bank?

V Novi KBM se trudimo prepoznati potrebe, želje in cilje naših strank ter jim ponuditi storitve in ugodnosti, ki jim bodo v pomoč za boljši jutri. Držimo se pravila, da skušamo skupaj najti rešitve, s katerimi se kar najbolj približamo potrebam in željam posameznika. Dodatna prednost za stranke je široka ponudba storitev članic Skupine Nove KBM, saj lahko ob ponudbi bančnih storitev poskrbimo tudi za dodatno pokojninsko zavarovanje, vzajemne sklade, lizing in zavarovanja. Na enem mestu na ta način stranki nudimo celovito finančno ponudbo.

Bi za konec želeli še kaj dodati?

Vse vaše bralce bi želela povabiti, naj nas obiščejo v **naši poslovalnici** ali na naši spletni strani **www.nkbm.si**.

Vrniti morajo del denarja za kanalizacijo

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – Ko so na septembrski seji občinskega sveta v Preddvoru govorili o realizaciji prvega polletja letošnjega proračuna, je občinska uradnica Simona Markič svetnike obvestila, da jim je nadzor ministrstva za finance naložil vračilo 40 tisoč evrov. Nanaša se na naložbo iz leta 2009, gradnjo kanalizacije v Preddvoru, pri kateri so po mnenju državnih nadzornikov nastali neupravičeni stroški. Na odločitev se je občina sicer pritožila, vendar morajo strošek

vseeno poravnati, zlasti še, če hočejo dobiti denar iz 23. člena zakona o financiranju občin, ki jim obeta 160 tisoč evrov. Po besedah župana Mirana Zadnikarja so »neupravičeni stroški« nastali pri gradnji kanalizacije v Novi vasi, kjer so se pojavile težave z vodo in so morali graditi več opornih zidov. »Nam se stroški niso zdeli neupravičeni, zato smo se tudi pritožili,« je dodal župan. Svetnike je ob tem zanimalo, koliko denarja so za to naložbo pridobili iz nepovratnih virov. Šlo je za 680 tisoč evrov.

Foto: Nenad Vučić

Čas za Praznovanje

Fotografi iz Japonske

Danes bodo v Prešernovem gledališču uprizorili drugo premiero v sezoni, besedilo Harolda Pinterja Praznovanje v režiji Matjaža Zupančiča.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Štirikratni Grumov nagrajenec režira Nobelovega. Novo premiero v Prešernovem gledališču, zadnja drama Nobelovega nagrajenca za dramatik Harolda Pinterja (1930–2008) je namreč režiral dramatik, gledališki režiser in pedagog, štirikratni Grumov nagrajenec Matjaž Zupančič. Gre za enega največjih poznavalcev Pinterjeve dramatike pri nas. »Pinter ima veliko povezav z mojo dramatik, je avtor, pri katerem sem se učil in se kasneje tudi redno soočal s svetom, ki ga on uprizarja. Blizu mi je tudi zato, ker ni le pisec, ampak kot režiser, tudi gledališki človek. Tako kot jaz,« je povedal Matjaž Zupančič in nadaljeval: »Zame je Praznovanje posebno dramsko besedilo, zelo lucidno in po svoje radikalno, saj gre za vojno videzov in resnic, kar je tudi tema ali odraz sodobne družbe kot take. V zgodbi ni nič tako, kot je videti na prvi pogled. Gre za specifično sliko zahodne družbe, ki

je bridko zabavna in psihotična, zato je Praznovanje hkrati tudi sedmina. Pri tem smo si vzeli pravico do lastne interpretacije.« Da je Praznovanje za igralce zahteven in nepozaben študij, saj pri Pinterju ni dovolj besedilo samo uprizoriti, ampak ga predvsem znati razumeti v kontekstu. S tem se strinja tudi dramaturginja Nina Šorak, ki pravi, da je besedilo na prvi pogled zelo skopo, pod njim pa se skriva prava zgodba. Da je Praznovanje še eno besedilo, ki po svoji tematiki sodi v letošnjo sezono, ki izpostavlja odnose v družini, je povedala umetniška vodja gledališča Marinka Poštrak, saj predstava razkriva srhljive anomalije, ki se dogajajo v družinah.

V nedeljo se ansambel Prešernovega gledališča odpravlja na mednarodni gledališki festival v slovaško Nitro, kjer se bo predstavilo z avtorskim projektom 25.671 v režiji Oliverja Frljića. V oktobru bodo s to predstavo gostovali še v Srbiji in tudi na Borštnikovem srečanju.

V Galeriji Ivana Groharja je na ogled razstava Sodobna japonska fotografija. Vsak s petimi fotografijami se predstavlja šest odličnih japonskih fotografov.

IGOR KAVČIČ

Škofja Loka – Le kdo ob besedi fotografija ne bi najprej pomislil na Japonsko. Dežela z Daljnega vzhoda je namreč že več deset let sinonim za kvaliteto na področju izdelave in razvoja fotografske opreme. Mnogo bolj skrivnostna pa nam je japonska fotografska umetnost, ki na samostojnih razstavah zunaj matične dežele ni prav pogosto predstavljena. To tokratno razstavo v Groharjevi galeriji, ki je plod sodelovanja Loškega muzeja in Foto kluba Anton Ažbe Škofja Loka, dela še za toliko bolj posebno. »Razstavo smo začeli snovati v marcu, prenos fotografij je potekal nekaj minut, njihova izdelava in postavitve nekaj dni, precej dlje pa je pred tem trajalo dogovarjanje med nami in Japonsko mednarodno fotografsko zvezo, da je prišlo do tega sodelovanja. Vrata omenjene zveze do organiziranega nastopa njihovih fotografov v tujini torej še vedno ostajajo le priprta,« je povedal predsednik Foto kluba Anton Ažbe Janez Podnar in poudaril, da gre velike zasluge za to pripisati podpredsednici omenjene zveze Keiko Sato, tudi eni od sodelujočih avtorjev na razstavi, ki je lani že gostovala v Škofji Loki in Kranju.

Razstave se je udeležil tudi predsednik komisije za mladino pri predsedstvu

Na razstavi šest japonskih fotografov predstavlja različne avtorske poetike, med njimi ne manjka duhovitih motivov. / Foto: Igor Kavčič

Mednarodne zveze za fotografsko umetnost Kurt Bachtinski iz Avstrije, ki je pred dvanajstimi leti poskrbel za natis knjižice šole za mlade fotografe, ki jo je vodil Vlastja Simončič, v japonskem in angleškem jeziku. Fotograf Peter Pokorn je ob tem dejal, da je bilo največ osebnih stikov med japonskimi in slovenskimi fotografi pred več kot dvajsetimi leti vzpostavljenih prav po zaslugi škofjeloškega foto kluba in Vlastje Simončiča.

Na tokratni razstavi se tako poleg fotografije Keiko Sato predstavlja še pet fotografskih kolegov srednje generacije, vsak od njih s

svojo izbrano temo. V središču pozornosti Kikua Hare so portreti iz Nepala, Kazuto Fujita se predstavlja z računalniško obdelanimi več posnetki v eni sliki, Akio Fujii na ogled ponuja kulturno dediščino Kyota, Toshiaki Ichida pa fotografije s poroke svoje hčere. Tu sta še Tadakazu Murahashi, ki predstavlja izbor fotografij vrtnic, in Keiko Sato z motivi iz živalskega sveta. »Motivni izbor predstavnikov ene od zanimivejših svetovnih kultur je torej širok in pisan; ni tudi izključno vezan na azijsko celino kot tako, na japonske otoke, njihove geografske posebnosti in ljudi,

čeprav je podob z japonsko tematiko na pričujoči razstavi kar nekaj,« je k razstavi zapisal kustos Loškega muzeja Boštjan Soklič, ki hkrati poudarja, da motivno avtorji delujejo bolj transnacionalno, kot pa da bi prihajali prav iz Japonske.

V kulturnem programu na odprtju razstave so navzoče prijetno presenetili in navdušili hkrati harmonikar Nejc Jemc in njegova mlada sinova Karlo (rog) in Dane (vokal), ki so izvedli tradicionalno japonsko pesem Kandagawa (kot se imenuje reka, ki teče skozi Tokio). Razstava bo na ogled do 6. oktobra.

Foto: Mare Mutić

Druga premiera v enem tednu, v kateri se predstavlja celoten igralski ansambel Prešernovega gledališča.

KINO SPORED

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 27. 9.
18.00 KRVNA BRATA
20.00 SINOV I VELIKE MEDVEDKE

Sobota, 28. 9.
19.00 PR' KONCSVETA

CINEPLEX, KRANJ (TUŠ)

Petek, 27. 9.
18.00 RAZREDNI SOVRAŽNIK
18.30, 20.20, 22.50 DIANA
17.55, 20.50, 22.45 DRŽNA IGRA
19.40, 22.00 ABECEDA SEKSA
16.00 AVIONI
16.30, 17.30 AVIONI, 3D, sinhro.
20.00, 22.30 SKOZI ČAS
19.50, 22.15 2 NA MUHI
17.10 JOBS
15.15 TURBO, sinhro.
16.00 TURBO, 3D, sinhro.
15.20 SMRKCI 2, 3D, sinhro.

Sobota, 28. 9.
18.00 RAZREDNI SOVRAŽNIK
18.30, 20.20, 22.50 DIANA
17.55, 20.50, 22.45 DRŽNA IGRA
19.40, 22.00 ABECEDA SEKSA

16.00 AVIONI
14.30, 16.30, 17.30 AVIONI, 3D, sinhro.
20.00, 22.30 SKOZI ČAS
19.50, 22.15 2 NA MUHI
17.10 JOBS
13.00 ONE DIRECTION: TO SMO MI, 3D
13.20, 15.15 TURBO, sinhro.
14.00, 16.00 TURBO, 3D, sinhro.
13.30 SMRKCI 2, sinhro.
15.20 SMRKCI 2, 3D, sinhro.

Nedelja, 29. 9.
18.00 RAZREDNI SOVRAŽNIK
20.20 DIANA
17.55, 20.50 DRŽNA IGRA
19.40 ABECEDA SEKSA
17.00 JAZ, BARABA 2, 3D
16.00 AVIONI
15.00, 17.30 AVIONI, 3D, sinhro.
20.00 SKOZI ČAS
19.50 2 NA MUHI
17.10 JOBS
13.00 ONE DIRECTION: TO SMO MI, 3D
13.20, 15.15 TURBO, sinhro.
14.00, 16.00 TURBO, 3D, sinhro.
13.30 SMRKCI 2, sinhro.
15.20 SMRKCI 2, 3D, sinhro.

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

CERKLJE

Ženska v umetnosti

Ob občinskem prazniku občine Cerklje na Gorenjskem in v okviru Dnevoev evropske kulturne dediščine bo v soboto, 28. septembra, ob 19. uri, v Kulturnem domu Ignacija Borštnika spominska prireditev ob 180. obletnici rojstva prve slovenske pesnice, pisateljice in skladateljice Josipine Urbančič Turnograjske. Pod naslovom Ženska v umetnosti bodo nastopile ddr. Mira delavec, avtorica biografij o Josipini Urbančič Turnograjski, akademska kitaristka in koncertna pevka Mateja Skelo, pianistka Marija Holcar ter CMePZ Preddvor pod vodstvom Marijane Rehberger. Dogodek organizirata Bralni študijski krožek Liberius in Unesco klub Cerklje. I. K.

ŠENTURŠKA GORA

Koncert klasične glasbe

Kulturno društvo Šenturška Gora v nedeljo, 29. septembra, ob 18. uri vabi v cerkev sv. Urha na Šenturško Goro na koncert klasične glasbe. Nastopili bodo Gašper Jereb (orgle), Dejan Maleš (harmonika), Andraž Jagodic (klarinet), Patrik Jagodic (tenor), Brane Jagodic (tenor) in Šenturški oktet. I. K.

MOJSTRANA

Predpremiere filma o alpinistki

Danes, v petek, 27. septembra, ob 18. uri bo v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani predpremiere dokumentarnega filma o znani alpinistki in publicistki Miri Marko Debelak Deržaj. Dogodka se bodo udeležili tudi ustvarjalci filma. I. K.

ŠKOFJA LOKA

Mala Groharjeva kolonija

Danes, v petek, 27. Septembra, bodo trgi in ulice Škofje Loke spet polni mladih likovnih ustvarjalcev, ki bodo pod okriljem Male Groharjeve kolonije odkrivali in zapisovali zanimive likovne detajle mesta. Prijavljenih je 156 učencev in njihovih mentorjev iz 39 osnovnih šol. Po žigovanju podlag za risanje in slikanje bodo otroci lahko ustvarjali vse do 17. ure, ko naj bi oddali zadnja dela. Ob 15. uri bo v Sokolskem domu odprtje razstave nagrajenih del lanske kolonije in podelitev nagrad avtorjem. I. K.

KRANJ

Arheološki dan pred »Khislom«

Jutri, v soboto, 28. septembra, bo med 10. in 16. uro, na dvorišču gradu Khislstein potekal Arheološki dan. Vas zanima, kako so si naši predniki v železni in bronasti dobi izdelovali nakit? Kako so Kelti na novce odtisnili značilen pečat? Za kaj vse so uporabljali glino? Kako so okrasili kovinsko spono? Preizkusili se boste lahko v izdelovanju nakita, tkanju, lončarstvu ter drugih bronasto- in železnodobnih spretnostih. I. K.

KRANJ

Razstava digitalnih slik

Danes, v petek, 27. septembra, ob 19. uri bo v Galeriji Mesne hiše odprtje razstave digitalnih slik akademske slikarke Irene Jeras Dimovske. Na mednarodnem natečaju Umetnost v miniaturi MajdanArt2013 v Majdanpeku v Srbiji je prejela prvo nagrado v kategoriji Digitalna umetnost in fotografija. Umetnico bo predstavil ddr. Damir Globočnik. I. K.

V Cerkljah nov trener

Ekipa rokometashev Damahaus Cerklje, ki ima od letos novega trenerja Romana Šimona, se bo na prvi prvenstveni tekmi jutri predstavila domačim navijačem, Loka 2012 pa najprej odhaja na Ptuj.

VILMA STANOVNIK

Cerklje, Škofja Loka – Ta konec tedna se začne nova sezona za rokometashe v 1.B državni ligi. Gorenjci, ki v 1. ligi NLB leasing nimamo svojega predstavnika (med dekletki nas v eliti zastopa ekipa Naklo peko Tržič), bomo lahko spremljali obračune v Cerkljah, kjer domuje moštvo Damahausa Cerklje, in v Škofji Loki,

kjer bo domačin ekipa RD Loka 2012.

Medtem ko bodo Ločani obe prvi prvenstveni tekmi odigrali v gosteh, saj ta konec tedna gostujejo na Ptuj pri Dravi, prihodnji teden pa v Hrastniku, se bodo domačim navijačem že jutri predstavili rokometashe Cerklje. V domači dvorani bodo namreč ob 19.30 gostili ekipo Dol TKI Hrastnika. Tudi drugo tekmo bodo

igrali doma, saj v soboto, 5. oktobra, gostijo ekipo Velike Nedelje Carrera Optyl. Še pred drugo domačo prvenstveno tekmo bodo 1. oktobra ob 20. uri doma igrali tekmo šestnajstine pokala proti prvoligaški ekipi Jeruzalem Ormoža. Kot pravijo v Cerkljah, si v tej sezoni v 1.B ligi želijo ponoviti uspeh minule sezone, ko so osvojili peto mesto, radi pa bi se povzpeli še kakšen korak više. V

Trener Roman Šimon

klubu imajo novega trenerja, Romana Šimona, člansko ekipo pa sta zapustila Aleš Vidic in Domen Janež.

»Treniramo od 12. avgusta naprej. Najprej smo izkoristili možnosti treniranja zunaj na stadionu in v okolici dvorane, sedaj treniramo v dvorani. Ekipa je fizično dobro pripravljena, je pa relativno mlada,« je povedal trener Roman Šimon, ki ima sicer na razpolago zadosti igralcev, saj so moštvo letos okrepili tudi domači mladinci.

»Cilj našega kluba je predvsem, da za rokomet navdušimo čim več mladih,« pa je ob začetku nove sezone poudaril predsednik Rokometnega kluba Cerklje Bojan Korbar in dodal, da si želijo, da bi jih s tribun spremljalo čim več glasnih navijačev.

Moštvo Damahausa Cerklje, čepijo: Primož Korbar, Luka Stare, Rok Miščević, Aljaž Panjar, Luka Fajon, Matej Žunič, Robin Markun; srednja vrsta: Grega Slak, Klemen Arh, Matija Vrbinc, Matej Lampelj, Jan Hočevar, Blaž Marolt; stojijo: trener Roman Šimon, Klemen Janežič, Denis Nuhanovič, Rok Setnikar, Rok Marin, Bine Matičič, Matija Mušič, Jernej Stanonik, Matic Korošec in vodja moštva Robert Fajon.

Prekinitve usodne za Kranjčane

JOŽE MARINČEK

Kranj – V sredo so v prvi slovenski nogometni ligi Telekom odigral 11. krog. V Kranju sta se v gorenjskem derbiju pomerila domači Triglav in Domžale. V prvem srečanju v Domžalah sta se moštvi razšli z neodločenim rezultatom 2 : 2, tokrat pa so domači nogometaši morali priznati premoč Domžal, ki so slavile z 0 : 3. Prvi zadelek so dosegli že v drugi minuti srečanja, ko je bil iz prostega strela natančen Erik Janža. Tudi drugi in tretji zadelek sta bila dosežena iz prekinitve. Drugi po treh minutah nadaljevanja igre v drugem delu srečanja, ko je bila domača obramba neodločna in je žogo v mrežo poslal Slobodan Vuk, štiri minute pred koncem pa je zadel Darko Zec. »To je bila naša najslabša predstava do sedaj. Nismo imeli prave povezave na sredini igrišča, bili smo neodločni, v napadu pa se je trudil le Ajdin Redžić,«

je po tekmi povedal trener domačinov Dušan Kosić, njegov kolega na klopi Domžal Luka Elsner pa je dodal: »Nismo igrali dobro, a so nas rešile prekinitve, iz katerih smo zabili tri zadetke.« V vodstvu ostaja Maribor, ki je zbral 23 točk, na drugem mestu je Zavrč s tremi točkami manj, Domžale so s 15 točkami na sedmem mestu, Triglav s 4 pa na zadnjem, desetem mestu. Dvanajsti

krog pa na sporedu že jutri. Triglav odhaja na gostovanje k Zavrču, nogometaši Domžal pa bodo na domačem igrišču ob 17.30 gostili Gorico.

Živahno pa bo konec tedna tudi v drugi slovenski nogometni ligi, v kateri bodo na sporedu tekme 8. kroga. V soboto bo Kalcer Radomlje ob 16. uri na domačem igrišču gostil Krško, Roltek Dob odhaja na gostovanje k AH

Mas Techu, Šenčur pa bo igral pri Beli krajini.

Šesti krog pa bodo ta vikend igrali nogometaši v tretji slovenski nogometni ligi. Jutri bo Sava Kranj gostovala pri Ivančni Gorici, ob 16. uri pa bosta kot domačina tekmi začela Calcit Kamnik, ki bo gostil Tolmin, in Jezero Medvode, ki bodo gostili Adrio. V nedeljo bo igrala še Zarica Kranj, ki bo ob 16. uri gostila MNK Izolo.

V Kranju so bili v sredo boljši Domžalčani. / Foto: Matic Zorman

Prvi predstavi na domačem ledu

VILMA STANOVNIK

Kranj, Bled – Minuli konec tedna se je začela nova sezona v tako imenovani Internacionalni ligi (INL), v njej pa letos v družbi petnajstih moštev nastopajo tudi tri gorenjska: Triglav, HK MK Bled in Team Jesenice. Medtem ko so bili Jeseničani v prvem krogu prosti, pa so bili na gostovanju v Italiji konec tedna že blejski hokejisti, ki so domov prinesli prvo točko, saj so pri moštvu Kaltern Rothoblas šele po kazenskih strelah izgubili s 4 : 3. Na Bledu, kjer so se v klubu HK MK Bled letos odločili, da sestavijo ekipo za igranje v mednarodni konkurenci, so veseli, ker so že našli podporo nekaterih sponzorjev, z dobrim delom in odmevnimi rezultati v vseh kategorijah pa si želijo pridobiti še kakšnega, saj želijo napredovati v vseh selekcijah, ter biti čim uspešnejši v ligi INL. Kako igra domače moštvo

bo mogoče videti že jutri, v soboto, ko bo ekipa HK MK Bled ob 17. uri na domačem ledu gostila moštvo Neumarkt Rivega. Tretji krog bo nato na sporedu že v nedeljo, ko blejski hokejisti odhajajo v Celje.

V Celju pa so novo sezono v ligi INL minulo soboto začeli hokejisti kranjskega Triglava, ki se bodo v tem tekmovalnem krogu predstavili domačim navijačem. V dvorani Zlato polje bodo namreč ob 19.15 gostili moštvo Eppen Pirates. V nedeljo Kranjčani odhajajo na gostovanje v Maribor.

V ligi INL, kjer letos igra petnajst ekip, od tega štiri avstrijske, pet italijanskih in šest slovenskih, se bo znova skušala uveljaviti tudi članska ekipa z Jesenic. Moštvo Team Jesenice je bilo sicer v prvem krogu prosto, ta konec tedna pa jih za uvod čakata dve gostovanji. Najprej bodo jutri gostovali pri ekipi Palaoro Lustenau, v nedeljo pa še pri ekipi Merana.

ŽELEZNIKI

Gorenjski derbi bo v Železnikih

Jutri, v soboto, se začne nova sezona državnega prvenstva v dvoranskem hokeju. V elitni floorball ligi bo ekipa škofjeloškega InSPORTa gostovala v Ljubljani pri Olimpiji, na Vrhniki pa bodo prvaki iz ekipe Borovnice gostili novince v ligi Sportek. Prvi gorenjski derbi v tej sezoni bo v Železnikih, kjer bo ekipa Polanske bande gostila ekipo Žirov. Vse tekme se bodo začele ob 19. uri. Dve uri prej bodo na sporedu tudi tekme v prvi ligi. Ekipa Polycoma brloga bo gostila moštvo Jawsa iz Ljubljane, ekipa Plinstala Thunder Jesenic se bo doma pomerila z ekipo Borovnice B, ekipa Olimpije B pa bo gostila Borovnico floorball slop. **V. S.**

MEDVODE

Jutri na drugi Medvoški tek

»Prijavljenih je že okoli dvesto tekačev in tekačic, ki se bodo pomerili na 5-, 10- in 20-kilometrski progi,« je pred drugim Medvoškim tekom povedala Evfemija Štorga, glavna organizatorica Medvoškega teka. Start teka na vseh progah bo ob 16. uri, za tek pa se je mogoče prijaviti še na dan tekme do 15. ure. Proga bo letos potekala na isti trasi kot lanska, še pred tekmo pa se bodo lahko otroci pomerili na Vzajemkovem teku, ki se bo začel ob 15.30. **V. S.**

KRANJ

Mednarodni turnir v karateju

Karate zveza Slovenije in Karate klub Shotokan Kranj bosta jutri, v soboto, pripravila že 14. Mednarodni karate turnir. Potekal bo v športni dvorani na Planini, začel pa se bo ob 10. uri. Na njem pričakujejo okoli 450 tekmovalcev iz sedmih držav. **V. S.**

Nemčija
Počitniška dežela

Zadenite potovanje
na Bavarsko!

Obiščite spletno stran www.gorenjskiglas.si

in sodelujte v nagradni igri Aktivno odkrivanje Nemčije!
Glavna nagrada je 4-dnevno potovanje za 2 osebi na Bavarsko.
V nagradni igri lahko sodelujete do 30. septembra 2013.

Gorenjski Glas

Goljufal ni le kmetov

SIMON ŠUBIC

Ljubljana - Na ljubljanskem okrožnem sodišču so ta teden nadaljevali predobravnavni narok zoper znanega gorenjskega goljufa s precej nenavadnim imenom – Izidorja Doreja Schenka von Ostrowicha. Danes 51-letni Kranjčan, ki je bil leta 2010 obsojen na dobrih pet let zapora zaradi goljufanja okoli šestdeset kmetov, od katerih je z visoko letočimi, a lažnimi obljubami izmamil po tri tisoč evrov, se tokrat zagovarja zaradi domnevne goljufije v višini dobrih 80 tisoč evrov. Že leta 2005 naj bi oškodovanko M. Ž. naplahal, da ji bo pomagal pri nakupu stanovanja in na ta način od nje pridobil 62 tisoč evrov. Preden je dokončno

izpuhtel, si je od oškodovanke sposodil še 12.500 evrov za nek obetaven posel, z mamljivimi besedami o odlični priložnosti za rentno varčevanje pa je iz nje izmolzel še pet tisoč evrov.

Pred mesecem dni, ko je bil predobravnavni narok prvič razpisan, je bil novo goljufijo celo pripravljen priznati in oškodovanki vrniti dolg v celoti, vendar šele, ko bi se na banki sprostil vezan depozit. Tedaj so mu dali mesec dni, da na banki pridobi potrdilo, da s takšnim denarjem res razpolaga, kar pa mu ni uspelo. Ta teden je namreč njegov zagovornik sodnici pojasnil, da so na banki dejali, da naj potrdilo pridobi sodišče po uradni poti, zato so nadaljevanje predobravnavnega naroka preložili na 7. oktober.

DOMŽALE

Pogrešajo ga od ponedeljka

Od ponedeljka popoldne v Domžalah pogrešajo 40-letnega Damijana Grilja. Pogrešani je visok okoli 182 centimetrov, črnih kratkih las, nosi očala z dioptrijo in okroglim okvirjem. Oblečen je bil v modre jeans hlače, črtasto majico črno-bele barve ter sivo jakno. Policija naproša vse, ki bi karkoli vedeli o pogrešani osebi, da to sporočijo na najbližjo policijsko postajo ali pokličejo na interventno številko 113 oz. anonimni telefon 080 1200. S. Š.

Pogrešani Damijan Grilj

MENGEŠ

Vlomili v hišo

V sredo dopoldne so neznan storilec vlomili v stanovanjsko hišo v Mengšu. S seboj so odnesli računalnik, plačilno kartico in gotovino. Lastnik je prijavil za okoli pet tisoč evrov škode. S. Š.

Zlorabe otrok na spletu

Junija lani je na portal, ki je prikazoval hude zlorabe otrok, dostopalo 634 uporabnikov iz Slovenije, je na posvetu o zlorabi otrok na internetu razkrila Adele Desirs iz Interpola.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Na internetu se vsako leto pojavi več tisoč novih objav posnetkov spolno zlorabljenih otrok, na ta problem pa ni imuna niti Slovenija. To je le ena od ugotovitev tretjega posveta na temo zlorab otrok na internetu, ki je ta teden v organizaciji prijavnice točke Spletno oko, Centra za varnejši internet Slovenija, Uprave kriminalistične policije GPU in Združenja za informatiko in telekomunikacije pri GZS potekal na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani. Udeležba posveta je bila rekordna – sodelovalo je preko 200 predstavnikov policije, tožilstev, sodišč, socialnih služb, nevladnih organizacij, šolstva in industrije.

»Včasih je moral storilec fizično do prodajalca tega materiala, danes pride do posnetkov spolnih zlorab otrok z enim klikom. Enako velja za proizvodnjo tega materiala. Z vsakim fotoaparatom ali telefonom storilec že lahko posname fotografijo ali video, ki prikazuje zlorabe otrok. In materiala mu ni potrebno skrivati niti več na svojem računalniku, saj ima lahko vse shranjeno v

»Danes pride storilec do posnetkov spolnih zlorab otrok z enim klikom,« je opozorila Adele Desirs iz Interpola. / Foto: Gorazd Kavčič

oblaku,« je razsežnost problema prikazala Adele Desirs iz Interpola. Pri tem je izpostavila zaskrbljenost, ker Slovenije ni na seznamu držav, ki sodelujejo z Interpolom pri blokiranju dostopa do vsebin, ki prikazujejo najhujše spolne zlorabe otrok. Po razpoložljivih podatkih pa je prav iz Slovenije lanskega junija na portal, ki je prikazoval hude zlorabe otrok, dostopalo 634 uporabnikov.

Tudi podatki prijavnice točke Spletno oko, ki sprejema anonimne prijave posnetkov spolnih zlorab otrok, so

alarmantni. Od marca 2007 so zabeležili preko 3700 prijav posnetkov domnevnih spolnih zlorab otrok, od tega so jih tretjino ocenili kot domnevno nezakonite in jih kot take posredovali na policijo. Večina posnetkov domnevnih spolnih zlorab otrok se je nahajala na tujih strežnikih, 53 primerov pa na slovenskih.

Tudi Marjan Fank, direktor Uprave kriminalistične policije Generalne policijske uprave, je poudaril, da je področje spolnih zlorab velik družbeni problem. Slovenska policija je od leta

2007 do danes zabeležila 1726 (od tega 122 letos) kaznivih dejanj spolnih zlorab mladoletnih otrok. Od tega je 191 kaznivih dejanj prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva. »Zaradi razvoja spletnih trgov se bo ta problematika v prihodnje zagotovo povečevala, seveda pa se bo na podlagi direktiv in usmeritev EU povečevala tudi pozornost teh, ki se s tem srečujemo. Vsa pozornost bo namenjena zaščiti naših najmlajših v tisti fazi, da ne bi prišlo do njihovega ogrožanja,« je dejal.

Medja se je pritožil na pridržanje

Gorenjec na čelu NLB meni, da je bila odločba o pridržanju v času petkove preiskave domnevne zlorabe notranjih informacij pri nakupu delnic Mercatorja nezakonita in neutemeljena.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Predsednik uprave NLB Janko Medja, ki so ga minuli petek v okviru preiskave domnevne zlorabe notranjih informacij pri kupovanju delnic Mercatorja, ko je bil Medja član uprave Unicredit banke Slovenija, pridržali več kot 12 ur, se je že isti dan pritožil na odločbo o pridržanju, ki je po njegovih ocenah nezakonita in neutemeljena, so ta teden sporočili iz NLB. Spomnimo, da je Medja že pred tednom dni dejal, da so sumi policije brez vsake osnove.

V NLB so v sporočilu za medije med drugim zapisali, da je osnova za očitke predsedniku uprave anonimna prijava, na katero se sklicuje tudi odredba za preiskavo, v kateri je po navedbah NLB osumljenih več neznanih oseb ter ena pravna in ena fizična oseba. Medja naj bi tako med leti 2011 in 2013 kot član uprave Unicredit banke Slovenija sodelovanju s še neznanimi

Kriminalisti so minuli petek hišne spreiskave izvedli tako pri Janku Medji (levo) kot pri Francetu Arharju (desno). / Foto: T. K.

sostorilci pridobil cenovno občutljive informacije, povezane s potencialnim nakupom delnic družbe Mercator s strani družbe Agrokor ter jih zlorabil oziroma pomagal zlorabiti. »Način zlorabe naj bi potekal tako, da naj bi se preko fiduciarnih računov pri Splitski banki na Hrvaškem za neznan osebe iz skupine Unicredit izvajali nakupi delnic Mercatorja po nižjih

cenah od potencialnih cen nameravane ponudbe Agrokorja v postopku nakupa. Vse to naj bi počeli z namenom, da bi se te delnice kasneje prodale, pri čemer bi skupina Unicredit (protipravno) ustvarila dobiček,« so zapisali v največji slovenski banki in ponovili, da Medja nima in nikdar ni imel delnic Mercatorja niti neposredno niti posredno, prav tako pa ni nikogar

spodbujal v njihov nakup, kakor je navajal že pred tednom dni. Medja je tudi jasno izpostavil, da ni zlorabil notranjih informacij niti se ni na noben način okoristil v navedenih transakcijah.

V NLB poudarjajo, da informacija, da bo družba Agrokor zasledovala interes nakupa Mercatorja, leta 2011 ni mogla biti občutljiva informacija, saj je bilo to javno znano že leta 2009, prav tako naj bi mediji o cenah za delnico v višini 221 evrov poročali že pred 12. oktobrom 2011, ko jo je Medja omenil v elektronskem sporočilu. Izpostavili so tudi, da »neutemeljenost in protislovnost očitka glede zlorabe notranje informacije v letu 2011, za katero ni navedbe niti kdaj niti od koga naj bi jo Janko Medja pridobil, bi pa lahko pomembno vplivala na ceno vrednostnega papirja družbe Mercator, potrjuje že dejstvo, da v letu 2011, ko naj bi storil očitano kaznivo dejanje, transakcija z delnicami Mercatorja sploh ni bila izvedena.«

KURILNO OLJE

DATRIS

GREJE MOČNEJE

080 2341

Zabavna nemščina za otroke z učiteljico Heleno

za otroke, stare od 3 do 11 let

Vsako sredo od 17.15 do 18.15 v avli Gorenjskega glasa v Kranju.

Učiteljica Helena je Slovenka, ki je odrasčala in živela v Nemčiji. Prepričana je, da je zgodnje učenje tujega jezika, pa čeprav otrok sprva le posluša, zelo pomembno, saj s tem dobi posluš in občutek za jezik.

Tečaj bo obsegal 40 ur, cena je 200 evrov. Plačilo je možno po obrokih.

Učiteljica Helena Kalan bo z veseljem odgovorila na vsa vaša vprašanja, zato jo v dopoldanskih urah pokličite na telefonsko številko: 031/750 763 ali ji pišite na: kalan.helena@gmail.com.

POSLOVNI GLAS

Marsikdo ne more več v šolo

Leta 1990 je Brane Lotrič začel delati v B&B sam, kmalu se mu je pridružila žena Bernarda. Danes je v podjetju nad štirideset zaposlenih, še več zunanjih sodelavcev. Leta 1995 so začeli izobraževati, usposabljeni učitelje voznje, nato poklicne voznike, danes ponujajo že sedem izobraževalnih programov, v šolo je vpisanih nad sedemsto študentov. Lotrič pravi, da nismo v gospodarski krizi, ampak v času temeljitih družbenih sprememb: »Prilagodili se bomo.«

BOŠTJAN BOGATAJ

Z obletnico propada banke Lehman Brothers mineva pet let od izbruha svetovne finančno-gospodarske krize. Pri nas jo morda občutimo nekoliko manj časa. Vse skozi pa velja, da naj bi iz krize izšli z znanjem.

»Teorijo, da bomo iz gospodarske situacije, ki je odraz preteklih ravnanj, prišli le z več znanja, sprejemamo vsi. Pa vendar je danes zasebna potrošnja na tako nizki ravni, da si marsikdo ne more več privoščiti šolanja. V B&B smo sprejeli sklop prijaznih ukrepov, med njimi tudi plačevanje na obroke. Želimo si, da bi vsakemu, ki si zares želi izobraževati, to omogočili. Posamezniki potrebujemo čim več znanja, ne le o stroki, kjer delujemo, ampak tudi o trenutni situaciji. Sicer pa v šolah nismo čarovniki.«

Ali želja po pridobivanju novega znanja pri posameznikih in podjetjih še obstaja?

»Pri posameznikih je želja po poglobljanju in dopolnjevanju znanja velika. V preteklih letih ni šlo toliko za znanje kot za željo po diplomah. Tak papir danes ni več koristen, tudi magister ali doktor znanosti brez uporabnega znanja ne velja nič. Mi skušamo delovati v smeri pridobivanja kompetenc in je to filozofija šole od začetka.«

Kako ste reagirali ob zmanjševanju števila vpisanih študentov?

»Razvoj šole zajema tudi širitev nabora programov, trenutno smo v pridobivanju še enega visokošolskega programa logistične smeri. Pri višjih strokovnih šolah pa smo si zastavili cilj usmeritve v tehniško izobraževanje, to je inženirje logistike, strojništva in elektrotehnike, torej tistih poklicev, ki jih pri nas manjka. Hkrati izobražujemo tudi višješolske ekonomiste in poslovne sekretarje, vendar jih priporočamo tistim, ki ta dela že opravljajo.«

So se podobne spremembe zaradi gospodarske krize zgodile tudi pri vaši prvi dejavnosti, šoli voznje? Ali še vedno velja, da moraš ob

»Začeli smo v negotovih razmerah, ki niso bile niti malo naklonjene podjetništvu. Pa vendar je trend poslovanja le rasel, zasebna pobuda je pridobivala veljavo,« se začetkov spominja Brane Lotrič. / Foto: Gorazd Kavčič

polnoletnosti pridobiti vozniško dovoljenje?

»Že dlje časa trdim, da ne gre za krizo, ampak spremenjene družbene spremembe. Temu se bomo morali prilagoditi. Pred leti, ko sem sam prestopil prag polnoletnosti, je vozniški izpit poleg mature pomenil zrelostni izpit. Tekmovali smo, kdo ga bo hitreje opravil. Danes tovrstnih želja ni več. Mladi čepijo za pametnimi telefoni, tablicami in računalniki, želje po samostojni vožnji pa so med mestno mladino bistveno nižje. Drugače je seveda za mladino s poželja, saj jim izpit omogoča mobilnost. V mestih vozniški izpit otroka pomeni še en avto, še eno zavarovanje, še eno vzdrževanje, ki si ga starši ne morejo privoščiti.«

Kje še vidite razvoj šole? Pred leti ste bili tudi med finalistih gorenjskih gazel.

»V fazi dobre rasti, ko ujameš dobro poslovno priložnost, je treba rasti. Gazele se merijo po vnaprej določenih kriterijih, ki jim ne moreš ubežati, prej ali slej pa je takšne rasti konec. Podjetje mora poslovati po visoki rasti umiriti in ustaviti na točki nadzora. Razen na Gorenjskem smo zelo aktivni v osrednji Sloveniji, bolj pa se ne moremo širiti zaradi padca kupne moči. Zavidam podjetjem, ki se lahko podajo na mednarodni trg. Mi se bomo morali na domačem prilagajati obstoječi situaciji. V sklopu B&B

je danes čez štirideset redno zaposlenih sodelavcev, imamo tudi veliko zunanjih sodelavcev, kljub temu pa smo ena redkih zasebnih šol s petimi zaposlenimi visokošolskimi predavatelji in s prek sedemsto vpisanimi študenti. To nas med zasebnimi šolami uvršča na četrto mesto v Sloveniji.«

Vse skozi poudarjate, da ne gre za krizo, ampak nov družbeni red, ki se mu moramo prilagoditi. Ali imate recept ali moramo le plavati in se obdržati nad gladino?

»Kako veš, da plošča na štedilniku peče? Lahko se opečeš sam in to boli ali pa opazuješ in se učiš. Prilagajmo se na podlagi izkušenj. Škoda, da se Evropa ni zgedovala po Združenih državah, kjer je izbruhnila kriza. Danes Evropa ni v rožnatih časih. V vrnitev na položaje, kjer smo že bili, ne verjamem. Pred kratkim sem prebral, da združena Evropa spominja na Jugoslavijo. Imamo Nemčijo v vlogi Slovenije na eni strani, na drugi pa smo v vlogi Makedonije in Kosova na žalost sedaj mi, Romuni in Bolgari. Na dolgi rok ne verjamem v tako umetno konstitucijo.«

Med šibkimi točkami Slovenije je njena zunanja in notranja konkurenčnost.

»Najbolj šibka točka Slovenije je, da med sposobnimi ljudmi ne najdemo junaka, ki bi šel v politiko, saj je v njej vse preveč trgovanja. V

politiki so redki sposobni, sistem demokracije žal preglašuje pametne odločitve. Tako ne moremo sestaviti vlade, ki bi udarila po mizi, zmanjšala demokracijo na raven pravic in nehala le trošiti in tolažiti svoje privržence. V podjetjih smo udarjeni z vsemi mogočimi taksami, prispevki in davki, tudi fizične osebe skozi nove prispevke in davke ne bodo zmogli več. Žal pa so še vedno tiho, čeprav z napovedanimi novimi davki res ne bodo več zmogli živeti.«

Kaj menite o napovedanih novih ukrepih?

»Preprosto ne bo šlo skozi. Saj ni veliko, če mora plačati dvojno ceno vinjete, a kaj, ko bo moral hkrati plačati tudi nepremičninski davek, višjo dohodnino, prihodka pa se zmanjšujejo. Povprečni prihodek pada, število zaposlenih se v zadnjih letih zmanjšuje za približno osemdeset oseb na dan ... Po drugi strani država rešuje zasebne banke, saj mora prek njih reševati banke v državni lasti. Danes je vsak Slovenec zadolžen za skoraj deset tisoč evrov, in če bi vsak zmožni to plačati, še ne bi bilo dovolj. Že naslednji dan bi se morali znova zadolžiti.«

Vse to še poslabšuje konkurenčnost gospodarstva.

»Po vlaganjih tujih investitorjev je med 27 državami EU Slovenija na 27. mestu. V Slovenijo tujci ne bodo

vlagali, saj še domači ne vlagamo. Nepremične so postale breme. Sprašujemo se, koliko imaš še zaposlenih, saj moraš biti vitek in skromen da preživiš z nizkimi stroški.«

Večkrat poudarjate, da levji delež neučinkovitosti in nekonkurenčnosti nosi birokracija.

»To je moj trn v peti. Naše podjetje je vpeto v delo državne birokracije in smo jim trn v peti, saj ne verjamejo v zasebno šolstvo. Največja težava v javnem sektorju pa je, da trg delovne sile ne deluje. Imamo obilo pridnih, samo pogledimo jih za okenci, vsi so zeeelo prijazni in delovni, za njimi pa stojijo osebe, ki le hodijo v službo in 5. v mesecu dobijo plačo. Ta trg mora zaživeti. Znotraj javnega sektorja je tudi veliko korupcije. Ne pogovarjamo se več o modrih kuvertah, ampak o uslugah, napredovanjih, o takšnem ali drugačnem ribarjenju v kalnih vodah.«

Kdaj pričakujete boljše razmere, boljše čase?

»Bolje ne bo nikoli. Drugače bo.«

Ali bomo mi to dojemali kot boljše?

»Ne, imeli bomo težavo, če se ne bomo sprijaznili, da je drugače. Drugače je že in bo še bolj. Že danes ni več težava obdelati vrtniček s solato, pa tudi v balkonskih koritih raste zelenjava; ugotovili smo, da najcenejša hrana v trgovini ni nujno primerna, kaj šele zdrava; ugotovil smo, da ne potrebujemo najdražjega kolesa, tečemo lahko tudi v preprostih copatih. Nehali smo trošiti kar tako, zapravljati. Trend je v racionalizaciji življenja, morda bodo te spremembe prinesle več časa s partnerji, z družino, otroki, morda tudi boljše življenje. Ne govorim o večerih ob petrolejki. Prihodnosti ne morem napovedovati, zato pravim, da počakajmo in se prilagodimo. Najtežje je zagotoviti generaciji, ki je stara okoli 25 let, saj je odrasla v obdobju stalne rasti, stalnih širitev pravic, brez obveznosti

Sedaj morajo stopiti korak nazaj. To je težko. Mi vemo, da je bilo včasih drugače in da niti ni bilo tako slabo.«

ODDAMO poslovni prostor v Tržiču, Trg svobode 1.

Oddaja se pisarna v mansardi velikosti 28,64 m². Nahaja se v poslovnem objektu Gorenjske banke v centru Tržiča, ki je bil obnovljen v letu 2009. Cena najema: 4,5 EUR/m². Več na: www.gbkr.si, telefon: 04/208-44-77.

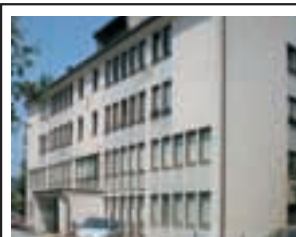
ODDAMO poslovne prostore v Radovljici, Gorenjska cesta 16.

Pisarniški prostori se nahajajo v poslovnem objektu Gorenjske banke v I. nadstropju 84 m² (cena najema: 6,5 €/m²), v II. nadstropju 134 m² (cena najema: 5 €/m²) in v III. nadstropju 185 m² (cena najema: 3 €/m²). Več na: www.gbkr.si, telefon: 04/208-44-77.

ODDAMO poslovne prostore na Jesenicah, Cesta maršala Tita 8.

Pisarniški prostori se nahajajo v poslovnem objektu Gorenjske banke in sicer v I. nadstropju, v velikosti od 20,00 m² do 40,00 m². Možen je najem posamezne ali več pisarn. Cena najema: 5 €/m². Več na: www.gbkr.si, telefon: 04/208-44-77.

Prodamo poslovni objekt v Škofji Loki, Šolska ulica 6 in zazidljivo zemljišče v neposredni bližini.

Poslovni objekt je bil zgrajen leta 1959, meri 610,79 m² in stoji na 698 m² veliki parceli. Izhodiščna prodajna cena poslovnih prostorov s funkcionalnim zemljiščem je 493.602,00 EUR oz. 765,48 EUR/m². Cena zazidljivega zemljišča površine 1.400m² je 238.000,00 EUR oz. 170 EUR/m². Več na: www.gbkr.si, tel: 04/208-44-77.

PRODAMO poslovni prostor v Stražišču pri Kranju na Delavski cesti 22.

Lokal površine 77 m² je bil zgrajen v letu 1978. Poleg lokala je lastno parkirišče površine 120 m². Izhodiščna prodajna cena: 100.000,00 €. Več na: www.gbkr.si, telefon: 04/208-44-77.

GG mali oglasi

E-POŠTA: malioglas@glass.si, TELEFON: 04 201 42 47
www.gorenjskiglas.si

Mojca Noč druga v striženju ovc s škarjami

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj - V okviru tradicionalne Kmečke tržnice je bilo v nedeljo v Ilirski Bistrici osemnajsto državno tekmovanje v striženju ovc, hkrati pa sta bili tudi enajsta državna razstava drobnice in prva razstava ovc istrske pramenke. Državni prvak v striženju ovc z električnimi strojčki je postal Alojz Novak iz Šentjerneja, v striženju s škarjami pa Andrej Škibin iz Preloži, ki je lani zmagal v obeh kategorijah. Edina ženska

na tekmovanju v striženju s škarjami je bila Mojca Noč iz Javorniškega Rovta, ki je tri ovce ostrigla v dobrih šestnajstih minutah in zasedla drugo mesto. Na državni razstavi drobnice so svoje živali predstavili rejci, ki so prejeli priznanje ministrstva za kmetijstvo in okolje za dosežene rezultate pri rejci plemenskih ovc oz. koz in za splošno urejenost kmetije pri rejci drobnice. Z Gorenjskega je priznanje za jzersko solčavsko pasmo dobil Janez Brolih iz Hotemaž.

Mojca Noč med striženjem ene od treh ovc

KRANJ

Ekološki bodo lahko krmili tudi z neekološko krmo

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je ekološkim kmetijam zaradi posledic letošnje suše, ki je močno zmanjšala pridelek krme, dovolilo, da v določenem deležu od celotne suhe krme uporabljajo tudi krmo, ki ni pridelana na ekološki način. V Gorenjski regiji bodo lahko uporabili na leto do 52 odstotkov neekološke krme, v Osrednjeslovenski regiji, kamor sodi še del širšega gorenjskega območja, pa do 50 odstotkov. **C. Z.**

KRANJ

Denarna pomoč ob požaru ali streli

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je v petek objavilo javni razpis, na podlagi katerega bo med kmetijska gospodarstva, ki so utrpela škodo zaradi požara ali strele, razdelilo do petnajst tisoč evrov denarne pomoči. Razpis bo odprt do preklica na spletni strani ministrstva. **C. Z.**

Čebelarstvo je nepredvidljivo

»Vreme in pašne razmere so vsako leto drugačne, problem je varoja ... Čeprav misliš, da že nekaj veš in znaš, te hitro preseneti,« pravi Zoran Kmetič, ki se je prav zaradi želje po pridobitvi novih znanj odločil izobraževati za čebelarskega mojstra.

CVETO ZAPLOTNIK

Cerkljanska Dobrava – V okviru Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije je ob koncu avgusta prvih osem čebelarjev v Sloveniji uspešno opravilo praktični izpit za čebelarskega mojstra in s tem tudi sklenilo približno leto in pol dolgo izobraževanje. Naziv čebelarski mojster si je pridobil tudi Zoran Kmetič s Cerkljanske Dobreve, ki je sicer zaposlen kot letalski tehnik na letališču Slovenske vojske v Cerkljah na Dolenjskem, a se že sedemindvajset let v prostem času ukvarja tudi s čebelarstvom. »Prvo čebeljo družino sem kupil 1986. leta, pri dvajsetih letih – iz veselja do čebel pa tudi zaradi govorice, da bi se dalo s čebelami kaj zaslužiti. Začetek je bil težak, doživljal sem vzpone in padce, v vasi pa tudi ni bilo nobenega čebelarja, da bi ga lahko prosil za kakšen nasvet. Ko sem se po trinajstih letih ukvarjanja s čebelarstvom včlanil v Čebelarsko društvo Cerklje in sem začel prejemati tudi revijo Čebelar, sem dobil odgovor na

Čebelarski mojster Zoran Kmetič s satom v rokah

marsikatero vprašanje. Veliko sem se udeleževal predavanj, bral literaturo in se učil na lastnih napakah,« se spominja Zoran, ki je pred štiriinajstimi leti na vrtu postavil čebeljak s sedemindvajsetimi panji. Zdaj ima v njem le pet družin, ostali prostor koristi za shrambo panjske opreme, trideset družin pa

je preselil v nakladalne panje na dveh stojščih na gozdni jasi, ki je poldrugi kilometer oddaljena od doma. »S tovrstno čebeljo pašo imam doslej dobre izkušnje, a kot vem, je šel letos mimo tudi medved,« pravi Zoran in dodaja, da čebele občasno pelje tudi na pašo po Sloveniji. Letos je tako osemnajst družin

peljal na hojevo (jelkino) pašo na vznožje Snežnika. »Čebelarska letina je bila po slabem začetku nazadnje še kar dobra. Če ne bi suša prekinila hojeve pašne, bi bila celo odlična. Pri nas je najpomembnejši pridelek med, ljudje najbolj povprašujejo po regratovem, ki pa ga letos sploh ni bilo; pridelamo pa tudi nekaj cvetnega prahu. V prihodnje bomo ponudbo razširili na matični mleček in še povečali število čebeljnih družin,« pravi Zoran in še pove, da med pridelujejo za lastne potrebe in za prodajo, a ker so količine majhne, ga lahko prodajo.

»Čebelarstvo je nepredvidljivo, vreme in pašne razmere so vsako leto drugačne, problem je varoja ... Ko misliš, da že veliko veš in znaš, te hitro kaj preseneti,« pravi Zoran in poudari, da je bila prav želja po pridobitvi novega znanja glavni razlog, da se je prijavil na izobraževanje za čebelarskega mojstra. »Izobraževanje je bilo koristno, na praktičnih delavnicah sem pridobil znanje, ki ga sicer v knjigah ne bi dobil.«

MEŠETAR

Tržne cene govejega mesa

Prejšnji teden smo po pomoti objavili starega Mešetarja z aprilskimi cenami. Rejci bi si kajpak želeli, da bi bile tudi zdaj takšne, kot so bile aprila, a so dejansko precej nižje. Napako popravljamo in objavljamo cene, kot so po podatkih agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja veljale med 9. in 15. septembrom, ko je bilo zaklanih 406 do dve leti starih bikov, 22 več kot dve leti starih bikov, 63 krav in 51 telic. K ceni so prišteti povprečni prevozni stroški v višini 4,59 evra na sto kilogramov hladne mase. Pri kakovostnih razredih se oznake U, R, O, P nanašajo na vizualno ocenjevanje mesnatosti živali, oznake 2, 3 in 4 pa določajo razvrstitev trupa glede na zamaščenost. **C. Z.**

Cene klavnih trupov oz. polovic (v EUR/100kg)

Kakovostni razred	Biki, stari do 24 mesecev	Biki, stari nad 24 mesecev	Krave	Telice
U2	337,24	-	-	n.z.
U3	337,60	-	-	n.z.
R2	327,00	-	-	305,87
R3	323,85	325,37	240,57	312,60
R4	-	-	216,20	313,99
O2	285,16	-	213,60	266,47
O3	309,18	-	222,71	282,37
O4	-	-	n.z.	286,20
P2	-	-	195,38	-
P3	-	-	182,88	-

KRANJ

Le še malo časa za prijavo škode

Kmetijska gospodarstva iz vseh osemnajstih gorenjskih občin imajo le še do ponedeljka, 30. septembra, čas, da prijavijo škodo, ki so jo utrpela v letošnji poletni suši. Prijave sprejemajo na občinah. Kmetijska gospodarstva lahko prijavijo le škodo na kulturah, pri katerih poškodovanost presega trideset odstotkov. **C. Z.**

KRANJ

Rozmanova krava druga med prvesnicami

V Lenartu v Slovenskih goricah je bila v soboto državna razstava krav lisaste pasme, na kateri se je v treh kategorijah – prvesnice, mlajše in starejše krave predstavilo 71 krav, med njimi tudi osem z Gorenjskega. Za šampionko razstave so razglasili kravo Bredo, last rejca Petra Prijola iz Ključarovec pri Ljutomeru, od gorenjskih krav pa se je najbolj izkazala Puma iz hleva Matjaža Rozmana iz Zadrage, ki je osvojila drugo mesto med prvesnicami. Krave je ocenjeval dr. Bernhard Luntz z Inštituta za kmetijstvo in živinorejo Grub - Muenchen, ki je glavna avtoriteta pri ocenjevanju zunanosti goved lisaste pasme v Evropi. **C. Z.**

DOMŽALE

Srečanje kmetovalcev s potrošniki

Zveza združenj ekoloških kmetov Slovenije bo v okviru programa Bio užitek pripravila jutri, v soboto, v Domžalah akcijo Srečanje s potrošniki, skupinami potrošnikov in kmetovalci. Srečanje se bo začelo ob 10. uri v Češminovem parku in se nato nadaljevalo na bližnji ekološki kmetiji Eko Miš, kjer bodo potrošnikom predstavili značilnosti ekološkega kmetovanja, nadzor, zagotavljanje sledljivosti, označevanje ekoloških pridelkov in izdelkov, partnersko kmetovanje in trženje ekološko pridelane hrane. **C. Z.**

ŠKOFJA LOKA

Ocenjevanje pijač in izdelkov

Razvojna agencija Sora bo v ponedeljek, 30. septembra, organizirala na Biotehniški fakulteti v Ljubljani senzorično ocenjevanje alkoholnih pijač ter sadnih in zelenjavnih izdelkov. Izdelke za ocenjevanje bo zbirala do tega dne do 10. ure, dodatne informacije pa daje na telefonski številki 04/50 60 225. Priznanje, doseženo na senzoričnem ocenjevanju, je eden od pogojev za vključitev izdelka v blagovno znamko Dedek Jaka in Babica Jerca - Naravni izdelki iz škofjeloških hribov. **C. Z.**

VELIKA KUHARICA ZA NOSEČNICE, DOJENČKE IN MALČKE

Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu

15€
+ poština

220 receptov in praktičnih nasvetov za mamice in otroke
Sodoben priročnik o prehrani, ki vključuje najnovejša spoznanja o hrani in njenih sestavinah, preprečevanju alergij in drugih zdravstvenih težav, predvsem pa veliko enostavnih, uravnoteženih in okusnih receptov za nosečnice, doječe matere, dojenčke in malčke. Redna cena knjige je 29,99 EUR.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201-42-41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

Kljub krizi težko do delavcev

Kranjski Zavod za zaposlovanje je včeraj pripravil zaposlitveni sejem Skupaj do cilja. Predstavilo se je 17 delodajalcev, nekateri nove sodelavce iščejo že več let!

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj – Tako v žirovskem podjetju Mapro novega sodelavca – projektne inženirja ali konstruktorja s vsaj šesto stopnjo izobrazbe – iščejo že več let. »Upam, da dobimo mladega in izobraženega sodelavca, ki obvlada tehnično risanje in se je pripravljen še učiti. Poleg njega

potrebujemo še CNC operaterja, varilca in še koga,« razloži Jasna Plesec.

Skorajda nerazumljivo, da ob 116 tisoč brezposelnih v Sloveniji ne morejo pridobiti novega sodelavca. Nove zaposlitve so kljub omejitvam možne tudi v javnem sektorju. »Potrebujemo kuharje in natakarje, ki jih na trgu zelo primanjkuje,« pojasni Sonja

Jagodic iz JGZ Protokolarne storitve Brdo. Seveda so po drugi strani v javnem sektorju točno določene plače, glede na izobrazbo. Med delodajalci, ki z lučjo pri belem dnevu iščejo nove sodelavce, so tudi Marmor Hotavlje, Savatech, Goodyear Dunlop Sava Tires, Acroni, Elan, Reina, Sava hoteli Bled, L Plan Žirnovnica in drugi.

Drago Perc, direktor kranjske območne službe Zavoda RS za zaposlovanje, pravi, da je stanje glede brezposelnosti na Gorenjskem boljše v primerjavi s preostalimi regijami v Sloveniji. Na Gorenjskem je registrirana brezposelnost 9,5-odstotna, druga najnižja ima že nad 11-odstotno stopnjo brezposelnosti. »Drži, dogaja se, da imamo težave pri napotitvi pravih kandidatov k delodajalcem,« pove Perc.

Tako je na Gorenjskem letos vse mesece okoli dva tisoč prostih delovnih mest, kljub temu pa se iz evidence brezposelnih oseb vsak mesec izpiše okoli petsto oseb. »Največ potreb delodajalci izkazujejo v dejavnosti

gradbeništva, strojništva oziroma kovinarstva in gostinstvu, med poklici pa tudi po voznikih,« našteje pomočnica direktorja Dubravka Furar. Možnosti za zaposlitev so večinoma v gospodarstvu, tem pa lahko z ukrepi aktivne politike zaposlovanja pomagajo tudi na zavodu (razne subvencije).

Brezposelnost se je na Gorenjskem sicer letos zmanjšala z 8900 na 8100 oseb (že prihodnji mesec pa lahko pričakujemo naval mladih, ki so končali šolanje). Mnogi med njimi se lahko, če se le odločijo za prej naštete deficitirane poklice, izobražujejo zastonj, zavod jim povrne celo potne stroške.

KRANJ

»Dovolj je davek od katastrskega dohodka«

Lastniki gozdov naj bi po prvi različici novega zakona o davku na nepremičnine plačevali davek po 0,5-odstotni davčni stopnji, po drugi 0,15 odstotka, tretja različica, ki je zaokrožila v javnosti, pa podatka za gozd ne vključuje. V Zvezi lastnikov gozdov Slovenije ob tem še vedno zastopajo stališče, da je gozdove treba izvzeti iz davka na nepremičnine in da je že dovolj, če plačujejo za gozdove davek od katastrskega dohodka. »Gozdovi so za lastnika osnovno sredstvo, potrebno za preživetje, ne pa luksuz,« pravijo v zvezi in poudarjajo, da je gozd najbolj omejena in ohlapna lastnina v Sloveniji. Gospodarjenje z gozdovi jim omejuje gozdno gospodarstvo na načrti, poleg tega pa morajo tudi drugim omogočiti prosto gibanje po gozdovih, čebelarjenje, lov, rekreativno nabiranje gob in zelatih rastlin ter vožnjo po gozdnih cestah. C.Z.

Zanimanje za brezplačno izobraževanje in kasneje tudi za zaposlitev pri 17 gorenjskih delodajalcih je bilo veliko. / Foto: Gorazd Kavčič

Združitev zavarovalnic

Zavarovalnici KD Življenje in Adriatic Slovenica, ki sta članici Skupine KD Group, se bosta združili v eno zavarovalnico, ki si bo s tem še utrdila drugo mesto med zavarovalnicami v Sloveniji.

CVETO ZAPLOTNIK

Ljubljana – Agencija za zavarovalni nadzor je prejšnji petek izdala dovoljenje, s katerim je zavarovalnici KD Življenje omogočila prenos življenjskih zavarovanj na zavarovalno družbo Adriatic Slovenica. Postopki bodo formalno končani z vpisom v sodni register, že od torka, 1. oktobra, pa bo portfelj zavarovanj KD Življenje del zavarovalnice Adriatic Slovenica. Kot je ob tem dejal Gabrijel Škof, predsednik uprave Adriatic Slovenice, bo Adriatic Slovenica s 640 tisoč zavarovanci, z letnim obsegom premije približno 310 milijonov evrov in s 15-odstotnim tržnim deležem še utrdil

Gabrijel Škof, predsednik uprave zavarovalne družbe Adriatic Slovenica / Foto: Tina Dokl

drugo mesto med zavarovalnicami v Sloveniji in svoj položaj v regiji jugovzhodne Evrope. Skupina KD Group

s tem uresničuje strategijo, na podlagi katere želi postati eden vodilnih zavarovalniških holdingov v Sloveniji in na Balkanu.

Za zavarovance KD Življenje se s prenosom življenjskih zavarovanj na Adriatic Slovenico ne bo nič spremenilo, ne bo jim treba podpisati nove pogodbe ali podati kakega drugega soglasja, saj bo vse obveznosti iz že sklenjene pogodbe prevzela Adriatic Slovenica. Vsi zavarovanci KD Življenje bodo na dom prejeli tudi posebno revijo, v kateri bodo našli odgovore na vprašanja, ki se jim porajajo ob združitvi zavarovalnic, za dodatne informacije pa bodo lahko poklicali tudi na posebno brezplačno telefonsko številko.

V Adriatic Slovenici napovedujejo, da bo združena zavarovalnica lahko ponudila zavarovancem še boljše zavarovanja, storitve in prodajne poti, kot prvo novost jim bo oktobra ponudila zavarovanje, ki bo omogočalo namensko varčevanje za štipendijo oz. rento ob upokojitvi.

Zavarovalnica Adriatic Slovenica je v letošnjem prvem polletju obračunala 134,8 milijona evrov bruto premije, izplačala 100 milijonov evrov za škode in ustvarila 5,4 milijona evrov dobička. KD Življenje je v enakem obdobju obračunala 22,9 milijona premije, sklenila 5597 novih polic in ustvarila 1,4 milijona evrov dobička.

TRADICIONALNI DOBRODELNI KONCERT
LIONS KLUB ŠKOFJA LOKA

Alenka **GODEC**
Janez **LOTRIČ**
Oto **PESTNER**
Orkester **SIMFONIKA**
z MePZ **MAVRICA**

Športna dvorana
TRATA ŠKOFJA LOKA
sobota, 28. 9. 2013, ob 20. uri

Medijski pokrovitelji:
Gorenjski Glas,
Radio Sora, Radio Kranj,
Radio Gorenc, Radio Triglav,
Primorski val, Ritmo Loko

Nakup vstopnic:

Škofja Loka: Turizem Škofja Loka, Kidričeva 1a
TD Škofja Loka, Mestni trg 7
Kranj: Gorenjski Glas, Bleiweisova 4
Eventim: prodajna mesta

Vstopnina: 20 €

JESENICE

Razkrite roke na železniški postaji

Na jeseniški železniški postaji so dekleta iz Zavoda Oloop pripravile predstavitev projekta Razkrite roke 2, v sklopu katerega so mimoidoče učile pletenja brez pletilk, na prste. Dogodek so poimenovali Skupna tla: srečanje pripadnic različnih etničnih skupin na skupnih tleh, na preprogi. Kot je povedala Jasmina Ferček iz Zavoda Oloop, je projekt Razkrite roke (letos bo na Jesenicah potekal že drugič) namenjen priseljenkam iz nekdanjih jugoslovanskih republik, ki bodo na brezplačnih delavnicah spoznavale sodobne tekstilne ročne tehnike in oblikovale uporabne izdelke, kot so nakit, preproge, copati ... Delavnice se bodo začele oktobra in bodo potekale enkrat tedensko, pripravljajo pa jih v sodelovanju z jeseniškim društvom UP. Projekt sofinancira Evropski socialni sklad. **U. P.**

SAMO LESJAK

Kranj – V organizaciji častnega konzulata Ukrajine, ki ima sedež v Kranju, ter v sodelovanju z ukrajinskim veleposlaništvom v Sloveniji ter domačim Zavodom za turizem so v četrtek na vrtu Gradu Khislstein odprli razstavo Ukrajinske narodne noše – zgodovinska retrospektiva, ki je bila poleg v prostorih Khislsteina ves teden na ogled tudi v Stolpu Škrlovec. Poleg ukrajinskih narodnih noš so na odprtju na avtentičen način predstavili tradicionalno ukrajinsko glasbo in poezijo, dogodek pa obogatili tudi s slikarsko fotografsko razstavo. Častni govornik odprtja, ukrajinski

veleposlanik Mikola Kiričenko, se je v svojem govoru najprej zahvalil Mestni občini Kranj, županu Mohorju Bogataju, častnemu konzulu Sandiju Brezovniku za ves njihov trud, pa tudi vsem organizatorjem ter navzočim na prireditvi. »Razstava je odličen začetek zbliževanja ukrajinskega in slovenskega naroda. Preko spoznavanja naših tradicionalnih kultur opazamo mnoge podobnosti, tako kulturne kot zgodovinske, saj oboji pripadamo slovanskemu svetu, poleg tega pa imamo oboji prav tako svoje lastne originalne kulturno umetniške vzorce, na katere smo lahko ponosni,« je še dodal Kiričenko.

Predstavitev ukrajinske kulture: tradicionalne noše, glasba in ples / Foto: Primož Pičulin

Adijo, očala!

Od prvega raziskovanja problemov z vidom, ki se ga je v 16. stoletju lotil vsestranski Leonardo Da Vinci, do današnje najbolj napredne Wavefront tehnologije, ki zagotavlja najvišjo stopnjo natančnosti in varnosti pri laserski odpravi dioptrije, je preteklo polnih petsto let. In če so bile prve operacije za odpravo dioptrije na očesu narejene v prvi polovici 20. stoletja s klasičnimi kirurškimi tehnikami, je v osemdesetih letih prejšnjega stoletja nož končno zamenjal laser.

Od takrat do danes je s pomočjo laserske tehnologije trajno spregledalo več kot 40 milijonov ljudi po vsem svetu, v skoraj tridesetih letih pa je močno napredovala tudi tehnologija. Ta, seveda ob predpostavki, da jo uporabljajo visoko usposobljeni zdravniki, danes omogoča popoln vid preko 98 odstotkom pacientov, ki se zanjo odločijo. Ledino na tem področju so že pred desetimi leti orali tudi v centru za očesno kirurgijo Morela okulisti, v katerem danes opravijo približno 1500 očesnih operacij letno.

Strahovi so odveč

Kljub dobri rezultatom laserskih posegov in zadovoljstvu tistih, ki so po operaciji očala in kontaktne leče za zmeraj vrgli v koš, se veliko ljudi pred odločitvijo za trajno odpravo dioptrije še vedno sooča s strahovi, ki so iz strokovnega vidika popolnoma neupravičeni. Večinoma jih skrbijo morebitni zapleti pri operaciji, izguba vida, neuspešnost posega, največkrat pa se bojijo kar samega laserja. Prepričani so namreč, da jih bo ta prežarčil, tako kot se to dogaja v znanstveno-fantastičnih filmih. V resnici laser, ki ga uporabljamo za odpravo dioptrije, proizvaja hladen žarek, postopek pa je kratek in popolnoma neboleč. Tveganje za nepredvidene zaplete je minimalno

in obvladljivo, zagotovo pa pri posegu ne boste oslepeli ali si poslabšali vida, tudi če boste med postopkom nehote mežiknili, kihnili ali zakašljali. Neprijetni posledici, ki se lahko zgodita po operaciji, sta bleščanje in suhost oči, ki se odpravlja s kapljicami. Vendar se pojavita izjemno redko in običajno mineta v nekaj dneh.

Najprej temeljit pregled oči

Seveda, če hočemo, da bo poseg uspešen, moramo najprej ugotoviti, ali je človek za operacijo sploh primeren. Zanj so namreč potrebni nekateri osnovni pogoji, kot so zdrave oči, torej oči brez bolezenskih znakov, vsaj nekaj let stabilna očesna dioptrija, dovolj debela roženica ipd., končna odločitev za operativno korekcijo očesne dioptrije pa zahteva še podrobne očesne preiskave. Te v centru Morela okulisti jemljemo zelo resno in po naših izkušnjah je med pacienti, ki pridejo na prvi pregled, za operacijo primernih približno polovica. Za njih smo pripravljene prevzeti doživljenjsko odgovornost za stabilnost rezultatov posega. Našim zdravnikom in tehnologiji, ki jo uporabljamo, namreč povsem zaupamo.

Konec v petnajstih minutah

Laserska korekcija očesne dioptrije je poseg, ki ga izvajamo ambulantno, s pomočjo lokalnega anestetika, s katerim omrtvimo površino roženice, in traja približno petnajst minut. Obstaja kar nekaj različnih operativnih tehnik, ki se med seboj ločijo glede na kirurški način priprave površine roženice, najpogosteje uporabljena pa je metoda LASIK. Zaradi izjemne hitrosti laserja, ki odda 400 laserskih impulzov v eni sekundi, je povprečno trajanje delovanja laserja le 10 do 12 sekund!

Nazaj v običajni ritem

Laserski poseg odprave dioptrije od pacientov nekaj dni zahteva pazljivosti, da si na primer ne drgnejo oči, da so previdni pri čiščenju obraza z brisačo, da se izogibajo zakajenim in prašnim prostorom, da ne vozijo, dokler vid ni jasen. Vseeno pa njihov življenjski stil zaradi operacije običajno ni dolgo okrnjen. Še nekaj dni po posegu je sicer priporočljivo, da se izogibajo daljšemu gledanju TV-ja, uporabi računalnika ali čezmernemu branju, da na sončni svetlobi uporabljajo kakovostna sončna očala in da se izogibajo plavanju ali smučanju, načeloma pa se že po treh dneh spet lahko vrnejo v svoj običajni ritem.

Več informacij o možnostih odprave očesne dioptrije najdete v reviji Vid.

Na vaš brezplačni izvod se lahko naročite na info@morelaokulisti.si ali preko spletne strani www.morelaokulisti.si.

MOOP | Morela

VID

MORELA OKULISTI, D.O.O., TEHNOLOŠKI PARK V LJUBLJANI

Strokovnost in mednarodni certifikat kakovosti

V centru Morela okulisti svojim pacientom hočemo in znamo nuditi le najboljše. Prav zato veliko vlagamo v najsodobnejšo tehnologijo in sledimo mednarodnim strokovnim trendom na področju kirurškega zdravljenja refraktivnih napak očesa ter jih sproti prinašamo v prakso. Da je kakovost res naše vodilo, smo dokazali tudi s pridobitvijo visoko cenjene mednarodne akreditacije »Joint Commission International«, ki ga je center za očesno kirurgijo Morela okulisti, skupaj s partnersko družbo Artros, pridobil kot prvi v Sloveniji.

Alternativne možnosti odprave dioptrije**Odprava dioptrije z znotraj očesno lečo**

Vsako oko ni primerno za lasersko odpravo očesne dioptrije. Najpogostejši omejitvi sta previsoka dioptrija ali pretanka roženica. V takšnih primerih lahko očesno dioptrijo odpravimo z vstavljanjem znotraj očesne leče. Ta metoda velja za podobno uspešno in zanesljivo kot laserski refraktivni posegi, a je zaradi nekoliko bolj omejenih indikacij manj razširjena in med ljudmi slabše poznana.

Odprava starostne dioptrije z multifokalno lečo

Z multifokalno lečo odpravimo starostno daljnovidnost. Gre za tehnološko izjemno dovršene leče, narejene tako, da zagotavljajo fokusiranje svetlobe na očesno ozadje tako pri gledanju na daljavo kot na blizu. S takšnimi lečami lahko odpravimo kratkovidnost, daljnovidnost in astigmatizem.

**Center za očesno kirurgijo Morela okulisti
Ambulanta Bled – Zdravstveni dom Bled**

Naročanje:
tel.: 01/510 2340

E-pošta:
info@morelaokulisti.si

- Pregledi za operacijo sive mreže
- Pregledi za odpravo očesne dioptrije
- Splošni okulistični pregledi

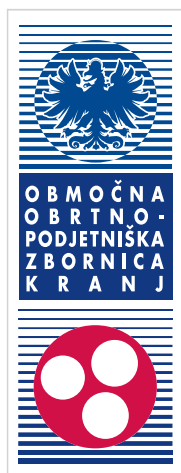
ČEZ MEJO LE PRIPRAVLJENI

V sklopu brezplačnih seminarjev, ki jih to jesen pripravljajo na OOO Kranj, so obrtniki pred dnevi lahko prisluhnili nasvetom mag. Mirana Breznika, ki je na predavanju Avstrija – sedež za vaše podjetje predstavil, kaj vse je potrebno za delo pri naših severnih sosedih. **Str. 14**

MLADI SE DANES NOČEJO UMAZATI

V podjetju VARGRO so letos praznovali dvajsetletnico ustanovitve. Iz skromnih prostorov na domačem skednju so se s pridnim delom razširili v podjetje s sodobnimi stroji in desetimi zaposlenimi, a prihodnost v kovinarski stroki ni videti rožnata – mladih, ki bi se želeli izučiti na tem področju, je namreč vedno manj. **Str. 15**

Mesečna priloga Gorenjskega glasa za Območno obrtno-podjetniško zbornico Kranj

Kranjska obrt

SEPTEMBER 2013, ŠTEVILKA 4

V obrtnih poklicih se še vedno najde služba

V Kranju so v zadnjih desetih letih ukinili okoli deset poklicnih srednješolskih programov, zato obrtniki v številnih panogah že opozarjajo, da ustreznih mladih kadrov ne dobijo več.

Jasna Paladin

Kranj – »Obrtniki se s to težavo soočamo že zadnji dve desetletji. Šolsko ministrstvo in druge pristojne institucije smo že opozarjali, naj naredijo več, da bi se mladi bolj usmerjali v obrtne poklice, saj zdaj tudi po 80 odstotkov vse srednješolske populacije poberejo gimnazije. Podatki, ki smo jih dobili z zavoda za zaposlovanje, kažejo, da je vsako leto od 400 do 500 mladih, ki ne dokončajo srednje šole, ker si izberejo gimnazijo. To so ljudje, ki so na trgu dela brez šole, nekvalificirani. Če bi končali poklicno šolo, bi pridobili vsaj neko osnovno znanje. Na zbornici se srečujemo z obrtniki, ki dejansko zelo težko dobijo mlade, ki bi jih lahko zaposlili – ni avtoličarjev, kleparjev, tesarjev, krovcev, sedlarjev, gostincev,« zaskrbljena našteje sekretarka OOO Kranj Daniela Žagar in doda, da na zbornici opozarjajo osnovne šole, učence in njihove starše o možnostih nadgradnje poklicnega šolanja z višjestopenjskimi izobraževalnimi programi. Danes praktično ni več poklicne šole, ker se ne bi dalo priti do inženirske stopnje izobrazbe, prav inženirji pa so na trgu dela najbolj iskani in cenjeni, saj so to profili, ki nimajo le znanja, pač pa tudi osnovne obrtne veščine. Kot pravi, so na zbornici zaskrbljeni, saj je samo v Kranju v zadnjih desetih letih izginilo okoli deset poklicev in nadomestka zanje preprosto ni. »Resda se pojavljajo nekateri novi programi, a tudi šivilje bomo potrebovali, pa čevljarje in mnoge druge obrtnike, ki nam bodo izdelovali in popravljali stvari. Recesija je

trenutna, ko se bodo spet pojavile potrebe, preprosto ne bomo imeli ne šol, ne kadra, ne strokovnjakov, ki bi mlade učili. Mlade zato želimo opozoriti na to, da se v obrtnih poklicih še vedno najde služba, če ne drugače, kot zasebnik,« še pravi Žagarjeva, ki kot eno od rešitev na tej poti vidi tesnejše sodelovanje obrtne zbornice, obrtnikov in poklicnih šol. Kot primer dobre prakse smo le streljaj od sedeža OOO Kranj obiskali pečarsko delavnico praktičnega pouka, ki deluje v okviru tamkajšnje Srednje ekonomske, storitvene in gradbene šole. V njej se mladi pečarji učijo in številne pečarske izdelke izdelujejo pod vodstvom svojega mentorja, učitelja praktičnega pouka Jožeta Verbiča iz Cerklj. »Včasih je bilo v obrtni šoli v Kranju vpisanih tudi po 1500 otrok, tovarne so jih zasule z najboljšimi materiali in stroji, tako da so dijaki, ko so šolanje zaključili in se zaposlili v tovarni, že znali delati. Danes za te stvari ni ne materiala ne denarja. Svojim dijakom vedno rečem, naj vzamejo od mene vse moje znanje, in fantje res vse naredijo, če jim pokažeš, vzdušje med njimi je dobro in mladi danes niso slabi,« pravi Verbič, ki pa se zaveda, da je v svojem poklicu precej osamljen. Tako zagreht mentorjev, ki bi svoje znanje želeli prenašati na mlade, namreč primanjkuje, primanjkuje pa tudi strokovne literature, tako da se obrtniško znanje pri nas izgublja. »Problem našega poklicnega šolstva se kaže tudi v normativnih izhodiščih. Včasih so bili programi lahko združeni, zdaj pa je mi-

Daniela Žagar in Nada Šmid se dobro zavedata pomena sodelovanja obrtnikov in šolnikov. / Foto: Gorazd Kavčič

Mentorjev, kakršen je Jože Verbič (na fotografiji skupaj s svojimi dijaki v šolski pečarski delavnici), je žal premalo.

nistrstvo postavilo normativ petnajst dijakov na skupino, kar pa v praksi ni realno. Petnajst tesarjev, zidarjev, krovcev, bomo v celi Sloveniji težko vpisali. Ministrstvo se bo moralo prilagoditi tej situaciji, če želimo obrtne poklice rešiti,« pa nam je povedala ravnateljica kranjske Srednje ekonomske, storitvene in gradbene šole Nada Šmid in dodala, da so letos v prve letnike vpisali 21 pečarjev, 13 slikopleskarjev, 45 frizerjev,

21 prodajalcev, 46 ekonomskih tehnikov in 8 gradbenih tehnikov. Tako v srednji šoli kot na obrtni zbornici so si enotni, da rešitve so, da pa se bodo v prihodnje morali še bolj povezovati in obrt promovirati že v osnovnih šolah. Prav tako bi radi, da se mladi čim prej naučijo tudi podjetniškega načina razmišljanja, saj so časi, ko je za dijake po končani srednji šoli poskrbela država, mimo.

Tapetnik le eden

Na Območni obrtno-podjetniški zbornici Kranj z zanimanjem spremljajo vpise dijakov na gorenjske poklicne šole.

Jasna Paladin

Kranj – Podatki za letošnje šolsko leto kažejo, da so gorenjski vzgojno izobraževalni zavodi v svoje poklicne programe na novo med drugim vpisali 12 cvetličarjev, 16 gospodarjev na podeželju, 17 hortikulturnih tehnikov, 30 slaščičarjev, 14 vrtnarjev, 45 frizerjev, 21 pečarjev, 18 slikopleskarjev, 25 lesarskih tehnikov, 29 mizarjev. Med srednješolci je več za-

nimanja za kmetijsko-podjetniške in naravoslovne tehnike, gastronome hotelirje in gastronomsko-turistične tehnike, predšolsko vzgojo, zdravstveno nego in strojne tehnike, a toliko manj za nekatere poklice, kot denimo peke (razpisanih mest je bilo 26 mest, vpisanih dijakov pa je 11), gradbene tehnike (vpisanih devet) in tapetnike. V program tapetnik, kjer je bilo razpisanih 26 mest, se je vpisal le eden.

Obrtniki in učne pogodbe z dijaki

Ministrstvo za šolstvo in šport skupaj z Javnim skladom RS za razvoj kadrov in štipendije tudi letos namenja denar za sofinanciranje spodbud delodajalcem za izvajanje praktičnega usposabljanja z delom po izobraževalnih programih v tem šolskem letu. Denar je namenjen za materialne stroške, delovno in zaščitno opremo, stroške prevoza, nadomestilo prehrane v času usposabljanja ... za delodajalce, ki bodo sklenili individualne učne pogodbe, pa tudi za stroške plače mentorja in nagrade dijaka oziroma študenta. Za pomoč pri izvedbi programa se del spodbud nameni tudi šoli, v kateri je dijak ali študent vpisan v zaključni letnik. Pogodbe morajo biti sklenjene in poslani na OZS, Celovška 71, Ljubljana, s pripisom »učna pogodba«, in sicer najkasneje do 30. septembra.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Kranj (krajše OOO Kranj)

C. Staneta Žagarja 37, 4000 Kranj
www.oozkranj.com
E: info@oozkranj.com

Kontakti:

T: - 04 2818 310
F: 04 2818 313
G: 031 605 037 in 031 731 210

Spletna trgovina, delo na prostem in inšpektorji

V prostorih OOO Kranj bodo oktobra pripravili dva zanimiva seminarja. V četrtek, 3. oktobra, ob 9. uri bo seminar z naslovom **Kako prodajati preko spletne trgovine** e-Bay in drugih spletnih trgovin, ki ga bo vodil Gašper Bizjak, direktor podjetja Bplanet. V ponedeljek, 7. oktobra (prestavljeno s 1. oktobra), pa bo ob 9. uri najprej seminar na temo **Delovna mesta na prostem** (odri, lestve, dvigala, varovalna oprema za delo na višini ...), ob 11. uri pa še **Praktični napotki ob obisku inšpektorjev**. Obe predavanji bo vodil mag. Milan Srna, predsednik zbornice za varnost pri delu in bivši inšpektor.

V četrtek, 3. oktobra, ob 10. uri bo v prostorih zbornice znova tudi tečaj Varnosti pri delu.

CPR – Šola računovodstva

Na OOO Kranj sprejemajo še zadnje prijave za CPR – Šolo računovodstva, s katero že šesto leto malim podjetjem, samostojnim podjetnikom in zavodom omogočajo pridobitev novega poklica računovodja/računovodkinja. Gre za javno veljavno listino, s katero imetnik izkazuje svojo poklicno usposobljenost za vsestransko delo v računovodstvu. Šola računovodstva bo potekala od septembra do novembra. V tem času bo izvedenih 25 izobraževanj ali skupaj sto šolskih ur, predavala pa bosta Urška Trobej in Mito Kot. Izobraževanja bodo potekala dvakrat tedensko, izobraževanje pa stane 1150 evrov + DDV. Člani OOO Kranj imajo 5-odstotni popust.

Kako do denarja preko razpisov?

Območna obrtno-podjetniška zbornica Kranj preko strokovnega sodelavca za projekte svojim članom po ugodnih pogojih pomaga pri kandidiranju na različnih razpisih. Vsak ponedeljek je v prostorih OOO Kranj med 10. in 12. uro na voljo brezplačno svetovanje v zvezi z vašo dejavnostjo oz. projektom. Pomagali vam bodo s podatki, kateri razpisi so za vas aktualni, kaj vse je potrebno za popolno vlogo ... Člani zbornice so upravičeni do 10-odstotnega popusta za izdelavo in oddajo končnega projekta na razpis. Za udeležbo na brezplačnem svetovanju in pregledu vaših možnosti se prijavite preko tajništva OOO Kranj.

Portal Moj obrtnik

V sklopu spletne strani Obrtne zbornice Slovenije (www.ozs.si) je vzpostavljen portal Moj obrtnik, kjer je možno najti osnovne podatke vseh 52 tisoč slovenskih obrtnikov. To je najpopolnejša in ažurna baza članov, v katero imate obrtniki možnost brezplačno dodajati podatke o vašem podjetju (odpiralni čas, opisi izdelkov in storitev, opis podjetja, slikovno gradivo ...). Za ureditev omenjene vsebine je potrebno geslo za dostop, ki ste ga prejeli ob plačilu članarine, vaše uporabniško ime pa je članska številka na vaši kartici Obrtnik. Če potrebujete pomoč pri urejanju, se obrnite na našo zbornico.

Jubilejna priznanja članom

OOO Kranj bo podelila jubilejna priznanja svojim članom. Ker vodimo obrtni register šele od 6. marca 1995, pozivamo vse obrtnike in podjetnike, naše člane, da nam posredujejo podatke o pričetku dejavnosti (pred omenjenim datumom). Prosimo, opozorite svoje sorodnike, sosede in prijatelje.

Prenos družinskega podjetja na naslednike

Dragi podjetniki, radi bi vas seznanili s splošnimi zakonskimi predpisi in možnostmi, ki jih imate za uspešno izveden in davčno nevtralen prenos družinskega podjetja na naslednike. Vabimo vas na brezplačno predavanje, ki bo v sredo, 16. oktobra, ob 10. uri v sejni dvorani OOO Kranj. Prijave zbiramo na: 04 2818 310 ali kaja.erjavec@ozs.si.

Tečaji tujih jezikov

OOO Kranj še sprejema prijave na jesenske jezikovne tečaje, ki se bodo začeli 30. septembra. Izbirate lahko med začetnimi in nadaljevalnimi stopnjami učenja angleščine, nemščine, ruščine in italijanščine. Tečaji, ki potekajo v prostorih zbornice v terminih, ki najbolj ustrezajo udeležencem posamezne skupine, se razpisujejo skozi vse leto, posamezna stopnja pa obsega 30 šolskih ur. Cena tečaja je 100 evrov.

Usposabljanje HACCP

Jeseni bodo v prostorih Območne obrtno-podjetniške zbornice Kranj organizirali tudi usposabljanje HACCP. Prijavite se lahko po telefonu 04 2818 310 ali na e-naslov kaja.erjavec@ozs.si. Cena tečaja je 50 evrov + DDV, člani zbornice pa bodo plačali 30 evrov + DDV. Za vplačnike v Sklad za izobraževanje pri OOO Kranj je tečaj brezplačen.

Čez mejo le pripravljene

V sklopu brezplačnih seminarjev, ki jih to jesen pripravljajo na OOO Kranj, so obrtniki pred dnevi lahko prisluhnili nasvetom mag. Mirana Breznika, ki je na predavanju Avstrija – sedež za vaše podjetje predstavil, kaj vse je potrebno za delo pri naših severnih sosedih.

Jasna Paladin

Kranj – Mag. Miran Breznik, svetovalec na agenciji ABA – Invest in Avstrija, slovenskim podjetjem pri preboju na avstrijski trg svetuje in pomaga že sedemnajst let. Ker je tudi med gorenjskimi obrtniki in podjetniki za delo v tujini vse več zanimanja, je strokovnjaka iz Celovca v svoje prostore povabilo tudi vodstvo Območne obrtno-podjetniške zbornice Kranj. Breznik je slušateljem Avstrijo uvodoma predstavil kot tretjo najmočnejšo članico EU po kupni moči in eno redkih, ki še vedno beleži gospodarsko rast ter kot državo z močno industrijo, ki veliko pozornosti namenja razvoju inovacij, procesom izdelave in izvozu.

Poudaril je, da je velika večina vseh podjetij v Avstriji malih in srednjih, le-ta pa ustvarijo za 63 odstotkov vse prodaje in zaposlujejo 67 odstotkov vseh delavcev. Število zaposlitev v Avstriji raste, delavci v tamkajšnjih podjetjih so lojalni, visoko produktivni in zaščiteni ter dobro plačani po določenih kolektivnih pogodbah, lega v Srednji Evropi pa vsem tistim, ki poslujejo v Avstriji, ponuja za kar okoli 50 milijonov potencialnih strank. Nič čudnega, da v naši severni sosedini tudi številni gorenjski podjetniki vidijo vrsto poslovnih priložnosti. A za uspeh se je potrebno držati nekaterih nasvetov, predvsem pa pravil in formalnih postopkov. »Za vse obrti, ki se izvajajo v Avstriji in so regulirane,

Foto: Gorazd Kavčič

Mag. Miran Breznik

je pri avstrijskem ministertvu za gospodarstvo potrebno pridobiti sklep, da se to obrt prizna in lahko izvaja. Če delo opravlja obrtnik kot direktor svojega podjetja,

ga pri tem nihče ne more omejevati, če pa podjetnik za delo v Avstrijo pošlje svoje sodelavce, mora vsakega posebej za točno določen termin in vsak projekt posebej teden dni pred delom prijaviti avstrijskemu ministertvu za finance in jih plačati po avstrijski kolektivni pogodbi (teh je za vse poklice kar okoli 170!). Za občasno čezmejno delo v Avstriji, torej nekajkrat letno, ima podjetnik svoje podjetje lahko registrirano v Sloveniji, če pa je to delo kontinuirano, mora podjetnik za to odpreti svoje podjetje v Avstriji, ali pa se povezati z avstrijskim partnerjem. Ustanovitev podjetja je vedno rizična, na tujih trgih pa so ta tveganja še večja kot doma. A podjetje lahko raste le v tujini, je pa pomembno, da ta trg predho-

dno dobro spoznamo. To pa so procesi, ki navadno trajajo več let, zato začnite z reklamami v medijih, predstavljami na sejmih. Ni preprosto, a potencial je velik.« je med drugim poudaril Breznik, ki slovenskim podjetnikom pomaga pri vseh potrebnih postopkih. Zbranim obrtnikom je svetoval, da morajo biti za prodor v tujino najprej uspešni doma, imeti morajo izjemen produkt, utečen posel in zadovoljne stranke. Opozoril je tudi na pravilno računavanje in plačevanje davkov in plač zaposlenim, zavarovanje in številne druge formalnosti, predstavil je fleksibilnost avstrijskega trga dela in mnogo drugega, na koncu pa zaključil, da so kazni za kršitelje visoke, zato se goljufati na splača.

Pogovor z obrtniki, ki jih zanima delo v Avstriji. / Foto: Gorazd Kavčič

Financiranje malih in srednje velikih podjetij

SID – Slovenska izvozna in razvojna banka bo po soglasju Vlade RS oblikovala posojilni sklad v vrednosti 500 milijonov evrov. Podjetja bodo denar pridobila za financiranje obratnega kapitala in novih naložb, prednost pa je nižja obrestna mera.

Jasna Paladin

Ljubljana – V začetku septembra je slovenska vlada podala soglasje h ključnim elementom ukrepa finančnega inženiringa za spodbujanje razvoja malih in srednje velikih podjetij pri SID – Slovenski izvozni in razvojni banki. SID banka bo v okviru Ukrepa finančnega inženiringa za spodbujanje razvoja malih in srednje velikih podjetij (MSP) oblikovala posojilni sklad v vrednosti 500 milijonov evrov. Od

tega bo SID banka 380 milijonov evrov zagotovila s povratnimi sredstvi, ki jih je pridobila z zadolžitvijo na mednarodnem kapitalnem trgu in pri Evropski investicijski banki, 120 milijonov evrov pa z zadolžitvijo pri Republiki Sloveniji (Ministertvo za gospodarski razvoj in tehnologijo), ki je ta sredstva zagotovila v re-balansu letošnjega državnega proračuna. Mala in srednje velika podjetja bodo kredite iz posojilnega sklada SID banke lahko pridobila za financiranje obratne-

ga kapitala in novih naložb (investicij) ter z njimi povezanega zaposlovanja. Prednost kreditov iz posojilnega sklada bodo poleg ročnosti in dostopnosti predvsem obrestne mere, ki bodo nižje od tržnih, zato bodo imeli ti krediti status državne pomoči. V okviru posojilnega sklada je SID banka pripravila naslednje programe: mikrofinanciranje poslovanja podjetij (kreditni od 30.000 do 100.000 evrov), financiranje poslovanja (do 1 milijon evrov), financiranje naložb

in poslovanja (do 5 milijonov evrov) ter financiranje raziskav, razvoja in inovacij (do 10 milijonov evrov). Do pridobitve kreditov iz posojilnega sklada bodo upravičena mikro, mala in srednje velika podjetja s sedežem v RS, ki bodo izpolnjevala naslednje pogoje: niso »družba v težavah«, imajo zaposlene najmanj tri osebe, poslujejo najmanj dve leti, imajo razmerje med neto finančnim dolgom in EBITDA največ 5,0, upoštevani pa bodo tudi drugi finančni in nefinančni kriteriji.

Mladi se danes nočejo umazati

V podjetju VARGRO so letos praznovali dvajsetletnico ustanovitve. Iz skromnih prostorov na domačem skednju so se s pridnim delom razširili v podjetje s sodobnimi stroji in desetimi zaposlenimi, a prihodnost v kovinarski stroki ni videti rožnata – mladih, ki bi se želeli izučiti na tem področju, je namreč vedno manj.

Jasna Paladin

Poženičnik – Podjetje VARGRO v Poženiku v občini Cerklje je danes sodoben in delavcem prijazen kovinsko predelovalni obrat, a pot do prostorne delavnice z več kot petnajstimi stroji, ki so jo urejali skozi vsa leta, je bila dolga in zahtevna.

»Junija je minilo dvajset let, od kar sem se odločil za samostojno podjetniško pot. Po šoli za ključavničarje sem več kot dvajset let delal v različnih podjetjih, a trg dela je postal neprijazen, časi težki, moje ambicije pa vseeno velike, zato sem na domačem skednju uredil svojo prvo delavnico, ki sva jo z ženo Nado prvih deset let vodila sama. Začela sva povsem z ničle, zgolj z aparatom za varjenje.

Razvijali smo se težko in počasi, prav vsak privarčevani denar smo takoj vložili v nakup nove opreme. Sčasoma je bilo dela vse več in danes imamo že deset zaposlenih,« nam je začetke svoje obrti, ki jo je lansko leto, ko se je upokojil, predal sinu Matjažu, predstavil Miha Grošelj in dodal, da delajo tako za velike naročnike kot posamezne kupce.

Ti jim zaupajo večja vzdrževalna dela, izdelavo različnih nadstreškov, stopnic, ograj, nadomestnih delov in drugih najrazličnejših izdelkov iz pretežno kovinskih materialov. Dvakrat so skočili tudi na delo v Francijo, a se z naročniki iz tujine za zdaj ne spogledujejo.

»Raje ostajamo doma in tu naredimo delo kakovostno in hitro, kot se od nas pričakuje. V tujini je težje, saj ne moremo biti povsod zraven, pa tudi s kadrom bi bila težava,« pravijo Grošeljevi, ki se – kot številni drugi obrtniki, soočajo s pomanjkanjem mladih, ki bi jih zanimali tovrstni poklici. Matjaž, ki je z domačo obrtjo dobesedno odraščal, se še kako dobro zaveda, kaj vse je potrebno znati, da obrtnik svoje delo opravlja dobro. »Med našimi sodelavci so tako starejši kot mlajši, vsi kovinarske stroke, a z mladimi je danes res problem. Že večkrat smo želeli zaposliti mlade ključavničarje, take, ki bi bili pridni in sposobni, a jih je res malo. Če so samostojni, gredo na svoje, a po navadi hitro obupajo. Biti obrtnik, je namreč vse prej kot lahko,« nam iz svojih izkušenj zaupa Miha Grošelj, njegov sin Matjaž pa

Miha Grošelj s svojim sinom Matjažem, ki je letos prevzel podjetje od očeta / Foto: Matic Zorman

V podjetju so ponosni na svoj novi stroj za razrez materialov z vodnim curkom / Foto: Matic Zorman

Matjaž Grošelj: »Danes se mladi nočejo več umazati.«

nadaljuje: »Med mladimi zanimanja za obrtne šole ni dovolj. Starši jim govorijo: uči se, da ti ne bo treba delati! , in dejansko mladi nočejo več delati. Mi rabimo sposobne in pridne delavce, ki se bodo lotili vsega po vrsti, mladi bi pa delali le z računalniki, a tudi najso-

dobnejši stroji rabijo nekoga, da naloži material, zloži izdelke, počisti. Pri nas nobenih izdelkov ne izdelujemo serijsko, prav vsaka stvar je unikat, zato je še toliko težje dobiti dobre in zanesljive delavce. Danes med mladimi nihče več noče biti umazan.« Doslej

so v sodelovanju s škofjeloško srednjo šolo za ključavničarje pri njih redno prakso opravljali trije dijaki in to je tudi edini stik, ki ga imajo mladi v tovrstnih poklicih s svojimi morebitnimi bodočimi delodajalci. Je pa takšnega sodelovanja premalo, so prepričani tudi v družini Grošelj.

Čeprav prihodnost ključavničarjev zaradi omenjenih sistemskih težav ni rožnata, pa v podjetju VARGRO načrtov ne manjka. Lani so kupili nov stroj za razrez različnih materialov z vodnim curkom, ki jim omogoča še hitrejše in natančnejše delo in s tem večjo konkurenčnost, tudi v prihodnosti pa bodo še naprej vlagali v novo opremo.

»Že moj oče je raje kot nov avto kupil nov stroj in tudi naprej si bomo prizadevali imeti vse potrebno za celovito kovinarsko dejavnost. Razvijati se je potrebno ves čas, sicer lahko potoneš, in brez takšnega mišljenja nas danes ne bi bilo tu,« se obrtne dediščine očeta zaveda Matjaž Grošelj.

Obrtniki o mladih

Jasna Paladin

Kranj – S pomanjkanjem zanimanja mladih za obrtne šole in poklice se soo-

ča cela vrsta obrtnikov. Nekaj smo jih vprašali, kakšne so njihove izkušnje s tega področja in kje sami vidijo rešitev.

Marjan Močnik, avtomehanik in avtoličar iz Britofa

/ Foto: Matic Zorman

»Zanimanja za vaje skorajda ni, čeprav se zadnje čase stvari že spet malo izboljšujejo. Mladi kažejo premalo želje, da bi delali in se kaj naučili. Raje ostajajo na obvezni praksi v šoli, kot pa denimo pri nas, kjer je treba osem ur pridno delati. Za to jih pošteno plačamo, a najdejo se tudi taki, ki že takoj na začetku povedo, da pometali pa oni že ne bodo. Sploh ni želje, da bi se kaj naučili, vidijo le svoje pravice, ne znajo pa izkoristiti tega, da jim dajemo znanje. Prakso jemljejo kot nujno zlo in jo opravljajo po liniji najmanjšega odpora. Uspešni podjetniki postanejo tisti, ki imajo željo po delu, ne denarju, mladina pa danes išče le lahke zaslužke.«

Laura Šagi, šivilja in konfekcijska modelarka iz Tenetiš

/ Foto: Matic Zorman

»Šol za šivilje danes praktično ni več, zato v tej stroki ni več podmladka. Pri svojih 36 letih sem daleč naokoli najmlajša šivilja, ki še živi od tega. Če bi želela zaposliti mlado šiviljo, je nimam kje dobiti. Na trgu brezposelnih so le starejše šivilje, ki znajo večinoma šivati le serijsko. Šivilj za popravila je dovolj, a kaj bo čez pet, deset let, ko nihče več ne bo znal šivati po meri. Mlade oblikovalke z visoko izobrazbo znajo risati le skice modelov, a šivati ne zna nobena, in kar je najbolj žalostno, nobena nima niti želje, da bi se naučila. Tovrstne poklice smo povsem razvrednotili, zato mladih ne zanimajo.«

Anton Marolt, zlatar, pasar in restavrador starin in umetnin iz Kranja / Foto: Matic Zorman

»Restavradorji se danes lahko izšolajo na likovni akademiji, šole za zlatarje pa ni več. Poklicne šole smo pri nas uničili, izobraževanja ni več, tudi ne literature, s tem pa nobene perspektive za mlade, ki bi se tega želeli izučiti. Ne vem, kaj država sploh misli? Stari mojstri bodo pomrli in kmalu ne bo več nikogar, ki bi se znal učiti. Računalniki ne bodo znali narediti vsega, brez rokodelskega znanja preprosto ne bo šlo. Včasih smo imeli v naši delavnici po dva zaposlena in še vaje, danes pa teh ni več in tudi ne kaže nič bolje.«

Razpis EKO sklada tudi za prevoznike

EKO sklad je tudi v letošnjem letu objavil razpis, na podlagi katerega bo dodelil ugodne kredite za okoljske naložbe za pravne osebe, samostojne podjetnike posameznike in za zasebnike na območju Republike Slovenije. Znesek razpisanih sredstev je 24 milijonov evrov, ugodni krediti z obrestno mero trimesečni Euribor + 1,5 odstotka pa so namenjeni tudi prevoznikom, saj sklad spodbuja nakup vozil za cestni promet s pogonom na plin ter nakup vozil za prevoz tovora z vgrajenim EURO 6 motorjem. Več informacij na www.ekosklad.si.

Sofinanciranje nastopov na mednarodnih sejmih v tujini

Javna agencija SPIRIT Slovenija je objavila razpis Sofinanciranje individualnih nastopov podjetij na mednarodnih sejmih v tujini, namenjen sofinanciranju upravičenih stroškov (stroški najema, postavitve, ureditve in upravljanja razstavnega prostora), ki so vpisane v mednarodni register M+A ali AUMA. Na razpolago je 700 tisoč evrov, obseg sofinanciranja pa znaša 60 odstotkov upravičenih stroškov oz. največ 8 tisočakov na upravičenca. Upoštevani bodo projekti udeležbe na sejmju, ki bodo izvedeni v tem letu, vse do 31. decembra 2013.

Pomoč pri urejanju administracije

Na Območni obrtno-podjetniški zbornici Kranj smo uvedli novo storitev, in sicer občasno pomoč pri urejanju dejavnosti in administracije, ki smo jo poimenovali Rent a tajnica. Po dogovoru uredimo dokumentacijo, ki je za vas potrebna, kot na primer izvršbe, pisanje računov, izterjavo dolgov, izvedbo kompenzacij ipd. Delo se izvaja v prostorih naše zbornice ali pa v vašem podjetju.

Imate vprašanje za naše strokovnjake?
Pošljite nam ga na info@oozkranj.com ali pokličite 04 2818 310.

VI SPRAŠUJETE, NAŠI STROKOVNJAKI ODGOVARJAJO

Delo dijakov in študentov

Mag. Milan Srna

Po Zakonu o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1) so za delodajalce (obrtnike) enake obveznosti za dijake in študente kot za druge delavce, tudi če ti delajo samo krajši čas. Zagotavljanje varnosti in zdravja dijakov in študentov pri opravljanju del je v nekaterih primerih še zahtevnejše kot pri drugih delavcih, saj so to mlade osebe, ki so neizkušene ter večinoma tudi neustrezno usposobljene glede varnosti in zdravja pri delu. Tako je za delo dijaka oz. študenta v celoti odgovoren tisti, pri katerem ta opravlja delo. Med pomembnimi obveznostmi delodajalca je tudi izdelava Izjave o varnosti z

oceno tveganj za varno delo, kar pomeni, da mora delodajalec v tem dokumentu opredeliti tudi dela, ki jih lahko opravljajo dijaki oz. študenti, jih seznaniti o vseh možnih tveganjih in o vseh ukrepih za zagotovitev varnosti in zdravja pri delu. Prav tako mora delodajalec dijake oz. študente usposobiti za varno opravljanje dela. Usposabljanje mora biti prilagojeno posebnostim delovnega mesta, izvaja se po programu, ki je opredeljen v Izjavi o varnosti.

Med obveznostmi delodajalca je tudi zagotavljanje zdravstvenih pregledov. Tako kot za vsakega drugega delavca veljajo predpisani ukrepi zdravstvenega varstva tudi za dijaka oz. študenta, ki dela pri delodajalcu. Zato je potrebno zagotoviti, da je zdravstveno sposoben za opravljanje del, na katera je napoten. Ta sposobnost pa se potrjuje z zdravniškim spričevalom oz. potrdilom. V primeru, da dijak oz. študent opravlja enostavna, nezahtevna oz. nenevarna dela, za kate-

Zagotavljanje varnosti in zdravja dijakov in študentov pri opravljanju del je v nekaterih primerih še zahtevnejše kot pri drugih delavcih. / Foto: Gorazd Kavčič

ra je iz ocene tveganja razvidno, da tveganj, ki bi zahtevala druge usmerjene preglede in izpolnjevanje posebnih zdravstvenih zahtev za določeno delo, ni, je potreben zdravniški pregled pooblaščenega zdravnika specialista medicine dela ali tudi drugega specialista medicine dela. Iz zdravniškega spričevala mora biti razvidno, da je pregledani dijak oz. študent sposoben za opravljanje dela v smislu delovnopravne zakonodaje.

Veljavnost takega zdravniškega spričevala je 60 mesecev, kar pomeni, da mora študent opraviti samo en tak pregled oz. izjemoma dva v vsem času študija. Delodajalcu mora dijak oz. študent dati originalna spričevala, ta pa ga mora hraniti ves čas izvajanja dela dijaka oz. študenta. Po zaključku dela delodajalec spričevalo vrne dijaku oz. študentu, priporočljivo pa je shraniti kopijo spričevala.

STALNA PRILOGA KRAJNSKA OBRT

Gorenjski glas v sodelovanju z Območno obrtno-podjetniško zbornico Kranj predvidoma enkrat na mesec pripravlja prilogo Kranjska obrt, katere namen je povezati obrtnike in podjetnike z Gorenjskega ter širšo javnost obvestiti o vaših dejavnostih.

Gorenjski glas je osrednji gorenjski časopis, ki ga zaradi jutranje dostave do 7. ure več kot 80 odstotkov naročnikov bere že ob prvi jutranji kavici. Pomemben podatek je tudi branost časopisa, saj je Gorenjskemu glasu lani v Nacionalni raziskavi branosti kot edinemu tiskanemu mediju v Sloveniji branost narasla in je ob prvem polletju znašala 62.000 bralcev, v drugem polletju pa 58.000 bralcev. To pomeni, da Gorenjski glas bere že vsak tretji prebivalec Gorenjske, na kar smo resnično ponosni.

Ker želimo, da bi tudi vi postali naši naročniki, smo za vas, spoštovani obrtniki in podjetniki, pripravili posebno ponudbo. Če se boste odločili za letno naročnino, ki od oktobra do konca leta znaša 45,90 EUR, vam v višini tega zneska na zadnji strani nove priloge Kranjska obrt objavimo še vaše oglase (vizitko).

Izkoristite priložnost in se naročite na Gorenjski glas, ki vas bo o vseh pomembnih dogodkih in ljudeh z Gorenjskega obveščal vsak torek in petek.

Za več informacij in naročnino pokličite na telefonsko številko 04/201 42 41 ali pišite na: narocnine@g-glas.si.

Naročilnica

Ime in priimek / naziv podjetja:

Naslov:

Telefon:

Datum:

Naročilnico pošljite na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj

Lokalna novica je kraljica

Gorenjski Glas

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Oskrbnik je tudi spovednik

Tonka Zadnikar ima za seboj kar 26 let oskrbovanja planinskih koč, od tega polovico na Kriški gori. Nocoj bo v Križah premiera dokumentarne oddaje o njej.

ANA ŠUBIC

»Nisem oseba, ki bi si želela publiciteto. Težko sem se odločila za snemanje, pretehtala pa sta dva razloga: predstaviti delo oskrbnika in spodbuditi starejše ženske h gibanju,« med pogovorom pred njeno hiško v Poljajah, na obrobju gozda pod Storžičem, najprej pojasni Tonka Zadnikar. Šestinšestdesetletnico, ki ima za seboj 26 let oskrbnitva v planinskih kočah, od tega polovico na Kriški gori, zadnje čase pa so njena prioriteta maratoni, nam je le s težavo uspelo ujeti v torek dopoldne. Noč pred tem se je namreč vrnila z maratona v Nemčiji, nato pa se ji je mudilo v Valvazorjev dom pod Stolom, kamor je šla za tri dni zamenjat oskrbnika

»Zadnje leto občasno pomagam kolegu Alešu na Valvazorju. Nazaj bom šele v petek, moram na premiero filma v Križe,« pove sogovornica. Nocoj ob 19. uri bodo namreč v Kulturnem domu v Križah premierno predvajali 30-minutno dokumentarno oddajo Na poti na Kriško goro, ki so jo o Tonki posneli na Televiziji Slovenija, na prvem programu pa si jo bo možno ogledati v nedeljo, 13. oktobra, zvečer. Nastala je v sklopu serije dokumentarnih oddaj pod skupnim naslovom Na poti, ki jih ustvarjata režiser Božo Grlj in scenaristka Nuša Ekar, vezane pa so na življenje posameznika, ki je močno povezan z naravo. Serijo so pričeli z oddajo o Neži in Dušanu Mravljetu,

prav pri tem snemanju pa so ustvarjalci izvedeli za Tonko, sicer Dušanovo sestrično. Snemanje z njo je bilo, sta nam zaupala Grlj in Ekarjeva, zelo pestro: »Tonka je polna energije. Oskrbništvo planinske koč je jmlje zelo osebno, kar se je odrazilo tudi z obljudenostjo Kriške gore. Je človek močne volje in pozitivnih misli ter dejanj. Skratka, njene lastnosti so takšne, ki jih ljudem danes močno primanjkuje. In ta pozitivizem, energijo, smo želeli tudi prikazati. Česar se loti, tudi izpelje, svoje cilje pa izbira premišljeno.«

Pogreša obiskovalce

Vrsto let je bilo pri Tonki na prvem mestu oskrbovanje planinskih koč. »To moraš delati z veseljem. Če se v to podaš zaradi denarja, ne boš dolgo zdržal, gre za garanje. Znati moraš delati z ljudmi; da te sprejmejo, moraš biti dober poslušalec, spovednik ... Marsikdaj mi kakšen znanec reče, da bo po upokojitvi za kakšno leto šel za oskrbnika, a to ni to. Da dobro spoznaš koč, ljudi, da znaš predvideti število obiskovalcev in pravilno načrtovati količino hrane, traja kar nekaj časa,« razlaga Tonka. Oskrbniško pot je pred 29 leti začela v Mihovem domu pod Vršičem. »Takrat smo tam zasebno silvestrovali z družino, pa so se začeli ustavljati obiskovalci, misleč da je dom odprt, in smo jim dali čaj, kakšno klobaso.« Po tistem so ji predlagali, da

bi prevzela oskrbovanje in tako je štiričlanska družina konce tedna pet let preživljala v Mihovem domu. Za tem je prevzela oskrbovanje na Golici, mišljeno je bilo, da le za pol leta, a se je vse skupaj razvleklo v osem sezon – dokler ni v Elektru Ljubljana napredovala na zelo odgovorno delovno mesto in ji je zbolela mama.

Leta 1999 jo je oskrbniška pot zanesla na Kriško goro, kjer je vztrajala trinajst let – do junija lani. »Vse skupaj je postalo zelo obremenjujoče. Število obiskovalcev se je izjemno povečalo: ko sem začela, se je v knjigo vpisovalo 26 junakov Kriške gore, zadnje leto pa je bilo pohodnikov, ki so naredili normo 52 vzponov, že 260, vpisov pa se je nabralo kar 22 tisoč.« Prizna, da je ob odhodu potočila kar nekaj solz, saj jo prav na oskrbništvo na Kriški gori vežejo najlepší spomini: »Obiskovalce res pogrešam. Toliko prijateljstev in znanstev se je stkalo, za vsakega sem točno vedela, kdaj pride.«

Stregla celo golobe

Tonka je na Kriški gori marsikdaj tudi pripravljala rojstne dneve za prijatelje in jim skuhalo kaj zanimivega, nenavadnega. »Igranje s hrano in okusi to je bilo za mojo dušo. S potovanjem sem prinesla različne recepte, začimbe. Tudi golobe sem pripravljala, medvedove šape, divjega prašiča, polže ... A ob osmih zjutraj je bila na jedilniku spet prava hribovska

»To moraš delati z veseljem. Če se v to podaš zaradi denarja, ne boš dolgo zdržal, gre za garanje,« o oskrbovanju planinskih koč pravi Tonka Zadnikar.

hrana, delali smo krasne štrudle, nismo jih mogli sproti dovolj speči,« se spominja. Kuhe se je Tonka, ki izvira s Češnjice v Selški dolini, naučila od mame: »Bila je ljudska kuharica, kuhala je na 580 ohceti, pekla je do 90. leta. Izgleda, da imamo občutek za hrano v krvi, saj tudi ena od mojih dveh hčera, Darja, z družino vodi gostilno v Kranjski Gori in Kekčevo deželo.«

Tonka zase pravi, da je oskrbnica stare sorte, zato ji ni najbolj všeč, da se v nekaterih kočah preveč ženejo za zasluzkom. Obiskovalci morajo ponekod plačati nekaj evrov za pogrinjek, da lahko pojedjo s seboj prineseno hrano. »Vse skupaj je postalo preveč komercialno. Hribi niso več tisto, kar bi morali biti. Če

bom do nekoga prijazna in ga ne bom vrgla iz koč, ker bo jedel svojo hrano, bo drugič še prišel, sicer ga pa ne bo več,« razmišlja sogovornica.

Trideseti maraton

Zadnja leta je dala prednost teku. Teče že dobra tri desetletja, minuli konec tedna je v Nemčiji odtekla jubilejni, že 30. maraton. »Vsem ženskam, tudi starejšim, priporočam tek. Naj jih ne bo sram, če so na tekmi zadnje, to počneš za svoj užitek. Tudi pri mojih letih se da preteči maraton,« pravi. Poleg malih maratonov, zanje porabi okoli dve uri, si vsako leto zada za cilj še en dolgi maraton, zadnjega je pretekla v štirih urah in pol. Čeprav ima doma na

desetine pokalov in medalj s tekmovanjem, pa pravi, da se nikoli ne žene za časom: »Med maratonom uživam, lahko se pogovarjam, pomagam ljudem, pogledam si znamenitosti ob trasi.« Po zaslugi maratonov, treking izletov in potovanj je videla že cel svet: evropske prestolnice, New York, Grenlandijo, Islandijo, Indijo, Nepal, Peru, Mongolijo, akotpravi, vedno znova ugotavlja, kako krasna je Slovenija.

Tudi v prihodnje bo še prikočila na pomoč kolegom oskrbnikom, oskrbnitva pa zaenkrat ne namerava nikjer prevzeti. »Truga nima varžata, rada bi še malo uživala. Se pa malo igram z mislijo, da bi bila nekoč oskrbnica nekje v skalah. Bomo videli, doma vsekakor ne bom obtičala.«

Aktualno

Matic Zorman je z reportažnimi fotografijami iz Gaze prepričal tudi svetovno elito. **Stran 20**

Aktualno

Ministrstvo bo izvedlo mnenjsko raziskavo o smiselnosti uvedbe šolskih uniform. **Stran 20**

Ljudska glasba

Miha Zupanc se je lotil raziskovanja godčevske tradicije Selške doline. **Stran 21**

Od petka do petka

Zdravnico Nado Cesarec bi bilo treba pomilostiti zaradi sistemske težave, ko so zdravniki razporejeni na dve delovni mesti hkrati, opozarjajo v zdravniških organizacijah (slika je simbolična). / Foto: Tina Dokl (arhiv)

Predsednica vlade Alenka Bratušek bo zaupnico iskala že po pol leta vladanja. / Foto: T. K.

Zdravstveno blagajno želi pristojni minister reševati z dvigom prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje.

Predčasno po zaupnico

Predsednica vlade Alenka Bratušek bo sprejetje proračuna za 2014 vezala na zaupnico. Brežiška zdravnica Nada Cesarec mora zaradi napake pri delu v torek na prestajanje polletne zaporne kazni.

SIMON ŠUBIC

V zapor prva zdravnica

V Sloveniji se še ni pripetilo, da bi moral zdravnik zaradi napake pri delu za zapahe. Brežiška zdravnica Nada Cesarec, ki mora v torek na prestajanje polletne zaporne kazni, bo tako prva. In to kljub temu, da so se njeni stanovski kolegi odločno zavzeli za pomilostitev. Pred tednom dni so vsi predsedniki zdravniških organizacij znova pozvali predsednika republike Boruta Pahorja, naj jo pomilosti, ker da gre v njenem primeru za sistemske težave, ko so zdravniki razporejeni na dve delovni mesti hkrati in so v takih primerih pogosto znajdejo pred težkimi odločitvami. Zdravnico Nado Cesarec so namreč pravno-močno obsodili na šest mesecev zopora zaradi opustitve zdravniške pomoči. Sodišče jo je spoznalo za krivo, ker pred tremi leti kot dežurna zdravnica ni odšla na kraj nesreče na železniški postaji v Brežicah, kjer se je delavec med vzdrževalnimi deli na električnem omrežju tako hudo poškodoval, da je pozneje umrl. Cesarčeva je bila tedaj dežurna zdravnica v zdravstvenem domu in za delo na terenu, na kraj nesreče pa je poslala voznika reševalca z reševalnim vozilom in zdravstvenega tehnika, ki sta ponesrečenca oskrbela in ga odpeljala v bolnišnico, kjer ga je že čakala strokovna

ekipa. Pacienta so kasneje prepeljali v ljubljanski klinični center, kjer je zaradi hudih poškodb umrl. Cesarčeva je kasneje pojasnila, da se na kraj nesreče ni odpravila, ker je imela istočasno enako nujen primer na urgenci v zdravstvenem domu in ocenila, da bi delavec zaradi hudih poškodb na terenu umrl kljub njeni navzočnosti. Po pravno-močni obsodbi je brežiška zdravnica neuspešno zaprosila za alternativno prestajanje kazni v obliki družbeno koristnega dela. Zdravniški ceh se sedaj zavzema za njeno pomilostitev, kar pa bo pri predsedniku Borutu Pahorju težko doseči, saj je pri pomilostitvah po lastnih besedah zavzel zelo konzervativno in zadržano držo. Predvidoma čez teden dni naj bi sicer primer brežiške zdravnice obravnavalo njegovo posvetovalno telo – komisija za pomilostitve.

Bratuškova bo iskala zaupnico

Predsednica vlade Alenka Bratušek pa je ta teden napovedala, da bo sprejetje sprememb proračuna za leto 2014 vezala na zaupnico, s čimer je marsikoga presenetila, saj so sicer obljubljeni zahtevo za zaupnico pričakovali šele marca prihodnje leto, ko se bo izteklo prvo leto njene vladave. Ali pa bo morda takrat z njo poskusila še enkrat? Kakorkoli že, Bratuškova je

napovedala, da bo v skladu s spremenjenim proračunom njegov primanjkljaj v letu 2014 znašal 2,9 odstotka BDP, v letu 2015 pa 2,4 odstotka, medtem ko bo javno-finančni primanjkljaj okoli pol odstotne točke višji. Pri tem celotno koalicijo veseli, tako premierka, da jim bo s proračunom uspelo ohraniti raven socialne države. Po udarila je še, da se vlada nikoli ni pogovarjala o zniževanju pokojnin, popolni ukinitvi regresa upokojencem, zniževanju minimalne plače ali dodatnih posegih v plače v javnem sektorju, kot je v zadnjem obdobju krožilo v javnosti. Na napoved Bratuškove, da bo zaupnico vezala na sprejetje proračuna za 2014, se opozicija samo nasmilja, češ da gre za propagandno potezo, saj je podpora proračunu v koaliciji dogovorjena. Po mnenju opozicije torej ne gre za resno preverjanje koalicijske enotnosti, temveč zgolj za utrditev njenega položaja v Pozitivni Sloveniji pred volilnim kongresom stranke.

Dvignili bi prispevke za zdravstvo

Če prihodnji proračun trdnosti koalicije ne bo omajal, pa bi jo morda lahko načel intervencijski zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Minister za zdravje Tomaž Gantar namreč predlaga, da bi ubužano zdravstveno

blagajno reševali z dvigom prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje, čemur pa odločno nasprotuje Gregor Virant oziroma njegova Državlanska lista, češ da so proti višanju prispevkov, ker zdravstvo še ni naredilo dovolj za krčenje stroškov in boj proti korupciji. Proti zakonu, ki ga je včeraj obravnavala tudi vlada, so se ta teden jasno opredelili tudi v gospodarstvu. Gospodarska zbornica Slovenije je namreč pozvala vse politične stranke in stroko k zavrnitvi intervencijskega zakona, ker bi še dodatno obremenil zavarovance in gospodarstvo. Namesto tega zbornica zahteva odpravo anomalij v zdravstvenem sistemu in resno pripravljeno reformo zdravstva. Intervencijski zakon naj bi sicer zdravstvu prinesel dodatnih 47 milijonov evrov. Dodatno naj bi namreč obremenili avtorske pogodbe (s prispevno stopnjo 6,36 odstotka) ter zvišali prispevek za poškodbe s 4,5 na osem evrov. Enak prispevek bi veljal tudi za popoldanske s. p.-je. Pravim s. p.-jem bi se dosedanja mesečni prispevek s 105 evrov zvišal na 133. Osebe, ki si prispevek plačujejo same, pa bi namesto 14 evrov po novem plačevale po 31 evrov. Poleg 47 milijonov evrov izkupička si minister Gantar obeta še dodatnih devet milijonov evrov iz predlaganega prenosa pogrebnine in posmrtnine v zakon o socialno varstvenih prejemkih.

Kje so pravi izzivi doma in v regiji?

JELKO KACIN, ALDE/LDS

moj pogled

Javnost močno podpira uvedbo ukrepov zoper sivo ekonomijo. Ljudje so prepričani, da je proračunsko luknjo mogoče zapolniti ali vsaj zmanjšati brez dodatnih rezov v plače ali obremenjevanja gospodarstva. Prav imajo, a žal le delno. Glavni problem Slovenije je pomanjkanje rasti, brez novih delovnih mest pa ni mogoče povečati prihodkov v nobeno blagajno. Delež zaposlenega prebivalstva je premajhen, ima celo negativno rast.

V tej luči je politično samomorilsko iskati vire za pokritje luknje pri upokojencih, saj »13.« pokojnine nikoli ni bilo. Upokojeno prebivalstvo pri nas ne dela na črno, zagotovo tudi takrat

ne, ko pazi na vnuke in vnučkinje. Starejši pomagajo drug drugemu, tako ostajajo solidarni, socialni, vitalni, pomembni, dragoceni. Pokojnine so pri nas že dolgo talec uravnilovke, kot da ne bi v pokojninsko blagajno prispevali v odvisnosti od osebnih dohodkov. Zato je iskanje nekakšnih »tajkunov« na podlagi izplačanih višjih pokojnin brcanje vlade v prazno. Premožanje in obdavčenje tega je nekaj drugega, posegi v pokojnine pa razen slabe volje ne prinesejo nič dobrega. Nasprotno, škoda, ki jo povzročijo, je nekajkrat večja od finančnih učinkov. V evropskem parlamentu (EP) mnogi poslanci že dolgo opozarjamo,

da organizem, ki mu luknja-jo pas, hira namesto da bi okreval. Trdo smo nastopili, vztrajali in končno prisilili evropsko komisijo (EK) in šefe držav in vlad članic, da nehajo govoriti o rasti, raje naj ustvarijo pogoje za rast. V politični skupini ALDE smo bili najbolj glasni, konkretni in operativni. Volitve v Nemčiji so mimo, nobenih presenečenj ni bilo, »železna Angelca« bo morala bolj prisluhniti potrebam rasti in zaposlovanja doma, v EU in na kontinentu. Morda je nemško gospodarstvo danes »fit«, a drugi so pustili, tudi zaradi prevelike zaprtosti ekonomij in mnogih napačnih odločitev, ki so v krizi dobesedno »požrle«

finančne stebre držav. V sredo je Srbija, ki se od junija letos dalje formalno »pogaja« z EK, začela proces »screeninga«, pregleda zakonodaje skupaj z EK na poglavju 23. To je najtežje, najbolj zahtevno, kompleksno in dolgotrajno poglavje. Srbija je stopila na pot EU, povratka ne bo več. Gre za ogromen uspeh, preboj in preskok. Ni bilo lahko in dolgo je trajalo. Osem let sem že poročeval EP, sedem let za Srbijo. Kar nismo premaknili z Demokratsko stranko Tačića, se je zgodilo v enem letu, v času vlade socialistov Dačića in naprednjakov Vučića. Ne smemo pozabiti, da sta se stranki spremenili, saj sta opravili dolgo tranzicijo

in prenovo od časov Miloševića in Šešlja, ki še ni končana. Slobo je v Haagu končal, Šešelji tam še čaka razsodbo sodišča. Novembra bodo na Kosovu lokalne volitve, tokrat tudi z udeležbo Srbov na severu Kosova. Noben napad ekstremistov na EULEX tega ne bo preprečil, Srbija se je obrnila k EU. Nemogoče je mogoče, to je realnost. Srbija je drugačna, postaja pozitiven igralec v regiji, ki se spreminja v motor približevanja. Prav je, da so ponosni na doseženo, mi pa prav tako. V imenu EP se kot poročevalec za Srbijo iskreno veselim njihovega in skupnega uspeha. Ni bilo lahko, vztrajali smo in Srbijo z njeno voljo vrnili v svet realnosti.

Po svetu

Največji niso najbogatejši

Katera evropska država ima največji bruto družbeni proizvod? Nemčija, se razume. Katera pa je najbogatejša – spet Nemčija? Ne, po BDP na glavo prebivalca so najbogatejše države Liechtenstein, Luksemburg in Monako, Nemčija je šele enajsta

MIHA NAGLIČ

Vodi Liechtenstein, Nemčija enajsta

Katere evropske države so najbogatejše? Tiste, ki so gospodarsko najmočnejše? Poglejmo. Gospodarsko najmočnejše evropske države so: 81-milijonska Nemčija (njen lanski BDP je bil 2666 milijard evrov), 65,7-milijonska Francija (1960 milijard evrov), 63,2-milijonska Velika Britanija (1830 milijard evrov) in 61-milijonska Italija (1510 milijard evrov). Nemčija ni samo najmočnejše evropsko gospodarstvo, je tudi četrto najmočnejše na svetu (za ZDA, Kitajsko in Japonsko). Vendar gospodarska moč teh držav ne pomeni, da so to tudi najbogatejše. Merilo bogastva prebivalcev je namreč bruto domači produkt (BDP) na prebivalca. Če gledamo tako, dobimo precej drugačno sliko. Najbogatejša država v Evropi je po tem merilu (in po lestvici aneki.com) le 160 kvadratnih kilometrov velika država Liechtenstein, ima samo 36.800 prebivalcev. Alpska kneževina, ki slovi kot davčna oaza, je s 67.050 evri BDP na prebivalca na prvem mestu na stari celini. Sledi ji nekdanj pretežno industrijska, zdaj davčno ugodna država

Luksemburg; ta šteje 531 tisoč prebivalcev, zmore 60.525 evrov BDP na glavo. Tretja najbogatejša evropska država je Monako, spet stara davčna oaza, dolgoletno pribežališče bogatašev, ki nočejo plačevati davkov v lastnih državah. Tu se na 2,02 kvadratnega kilometra gnete 38 tisoč prebivalcev, BDP pa je 53.025 evrov. Šele četrta država na tej lestvici ima več kot milijon prebivalcev. Petmilijonska Norveška ni davčna oaza, ampak je obogatela po odkritju nafte in plina v Severnem morju. Na Norvežane so njihovi vzhodni sosedi Švedi dolgo gledali zviška kot na reveže, zdaj pa dosegajo 41.475 evrov BDP (Švedi 31.275). Peta je 7,95-milijonska Švica. Alpska konfederacija je obogatela s svojo visoko razvito industrijo, z izdelki z visoko dodano vrednostjo (ure), svoje so prispevale banke, ki imajo že tradicionalni sloves. Švica ima 40.950 evrov BDP na prebivalca. Nemčija je z 29.325 evri šele enajsta. Pred njo so Avstrija, Nizozemska, Irska, Švedska in Islandija, za njo Belgija, Danska, Andora, Velika Britanija, Finska, San Marino, Francija, Španija, Italija. To je prvih dvajset. Kaj pa Slovenija? 2,06 milijona nas je, BDP na prebivalca je 21.450 evrov, kar zadostuje za skromno

21. mesto. (Vira: www.aneki.com in www.siol.net)

Živel Salvador Allende

Ob datumu 11. september pomislimo najprej na tragedijo v Nem Yorku. Letos pa je minilo že 40 let od enakega datuma v letu 1973, ko je ves levičarski in demokratični svet presenetila vest, da je vojska v Čilu strmoglavila zakonito izvoljenega predsednika Salvadorja Allendeja in njegovo socialistično vlado. Sledilo je 17 let vojaške diktature generala Augusta Pinocheta pod mentorstvom ZDA, CIA in čikaških neoliberalnih ekonomistov; med njo je bilo 3200 nasprotnikov režima ubitih, 38.000 mučenihi, okoli 1200 ljudi je še vedno pogrešanih. Takrat smo pristaši predsednika Allendeja obžalovali predvsem njegovo smrt in vse druge žrtve. Nismo pa se zavedali, v čem je bila glavna stvar. Bila je v tem, da je hotel Allende zaustaviti tuje izkoriščanje čilskih naravnih bogastev, zlasti rudnikov in rudarjev. Po njegovem padcu je vse to dobilo še večji zamah, sledil je rop tisočletja, kakršnega dežela od časov konkvistadorjev ni poznala. Naivci smo mislili, da je šlo za ideologijo; dejansko je šlo za dolarje oziroma za svobodo

neomejenega izkoriščanja. Nekaj podobnega se v bistvu obeta Sloveniji, če nam bo zavadala trojka.

Provokativna Miley Cyrus

Ena najbolj izzivalnih pojav na svetovni pop sceni je 20-letna ameriška pevka Miley Cyrus. Na podelitvi video-nagrad MTV sta s pevcem Robinom Thicomom poskrbela za tako provokativen nastop (s simulacijo spolnega akta), da se razburjenje še zdaj ni povsem poleglo. Mladenka, ki je zaslovela kot Disneyjeva zvezdnica Hannah Montana, je izjavila: »Neverjetno je, da ljudje o tem govorijo še tri dni po nastopu. Preveč razmišljajo o tem. Bolj razmišljate o tem, kot sem jaz, ko sem to počela. Pravzaprav sploh nisem razmišljala, ampak sem le bila to, kar sem.« V bran je svojo mlajšo kolegico vzela slovitka Lady Gaga: »Ne razumem te nujne potrebe po sovražniju stvari ves čas. Kaj? Stara je 20 let. Če kaj, jo lahko pohvalim. Odrašča pred vsem svetom in mogoče ni tako zadovoljna s stvarmi, ki jih je počela v mlajših letih, in zato želi biti svobodna – zato ji pustite, da dela, kar želi.« Neverjetno: na svetu je toliko hudega, a medijsko pozornost zbujuje največkrat prav take banalije.

Močni dami: brazilska predsednica Dilma Rousseff in nemška kanclerka Angela Merkel, 19. junija 2012 / Foto: Wikipedia

Davna slika: demonstracije v podporo Allendeju, Santiago de Chile, 5. septembra 1964 / Foto: Wikipedia

Pevci Billy Ray Cyrus in njegova hči Miley, ko je bila še pridna punca, 19. januarja 2009 / Foto: Wikipedia

Slovenci v zamejstvu (370)

Poslovni modeli prihodnosti

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Slovenska gospodarska zveza iz Celovca je pretekli teden organizirala odmeven dogodek. Na pogovor je povabila Aleksa Vrtačnika in Aljoša Hubra, direktorja podjetja Reflecta, ki je eno od vodilnih evropskih podjetij za industrijsko razsvetlavo. Svetloba je orodje in način za ustvarjanje prihrankov in za izboljšanje delovnih pogojev, sta povedala gosta in pomen kakovostne razsvetljave utemeljila s podatki, da je lahko zaradi nje produktivnost višja do 40 odstotkov, utrujenost zaposlenih manjša do 85 odstotkov, do 67 odstotkov pa je manj nezgod pri delu. Dr. Andrej Vizjak, svetovalec za strateško vodenje pri Pricewaterhouse in njen vodja za jugovzhodno Evropo, pa je predstavil nove uspešne poslovne modele prihodnosti. Dr. Vizjak je bil

Sonja Kert Wakounig

rojen v Sloveniji, zadnja leta pa svetuje in predava na ljubljanski in na nekaterih tujih univerzah, je pa tudi avtor 14 knjig s področja poslovnega svetovanja.

Najvišji organ Narodnega sveta koroških Slovencev Zbor narodnih predstavnikov bo prvič v zgodovini

organizacije vodila ženska. Po desetih letih predsedovanja Jožeta Wakouniga je vodenje zbora prevzela Sonja Kert Wakounig, ki je že dolgo dejavna v slovenskih organizacijah na Koroškem in je bila nekaj časa tudi predsednica Krščanske kulturne zveze. Nova predsednica je del vodstvene ekipe Narodnega sveta, ki jo je predlagal njegov predsednik Valentin Inzko. V govoru po soglasni izvolitvi je dejala, da si bo prizadevala tudi za večji vpliv žensk v organizaciji. Povedala je, da je s svojo izvolitvijo seznanila predsednico avstrijskega parlamenta Barbaro Prammer in predsednika slovenskega državnega zbora Janka Vebr, s katerima bi se rada sestala in pogovorila o problemih slovenske narodne skupnosti na Koroškem oziroma v Avstriji.

Udeleženci celovskega pogovora o poslovnih priložnostih. Tretji z desne je dr. Andrej Vizjak.

V torek sta na generalnem konzulatu Republike Avstrije v Celovcu Popotniško združenje Slovenije in Združenje mladinskih hostlov za Koroško podpisala pismo o nameri, s katerim se zaveujeta, da bosta spodbujala mobilnost mladih na obeh straneh meje in sodelovala pri zagotavljanju mladinskih prenočišč.

Šolarje bi oblekli v uniforme

Na podlagi pobude poslanke Pozitivne Slovenije Maje Dimitrovski glede vprašanja šolskih uniform bodo pri ministrstvu za izobraževanje izvedli javnomnenjsko raziskavo o smiselnosti njihove uvedbe.

MATEJA RANT

Uvedba šolskih uniform, poudarja poslanka Maja Dimitrovski, socialnih razlik sicer ne bi popolnoma prikrila, zagotovo pa bi obvezna uniformiranost v šoli premostila marsikateri problem in družinskemu proračunu na letni ravni prihranila veliko denarja. Prepričana je namreč, da šolarji, tudi zaradi vpliva medijev, spremljajo modo in so pravi modni navdušenci. »Kavbojke, mini krila, majice s potiski; otroci imajo vedno večje želje, zelo pozorni so na to, kaj nosijo drugi sošolci, in spremljajo, kdo ima lepša oblačila ali čevlje prestižne znamke,« poudarja in obenem dodaja, da šola ni okolje, v katerem naj bi otroci izstopali z oblačenjem.

O uvedbi šolskih uniform so že nekaj let nazaj začeli razmišljati tudi na Gimnaziji Kranj. »A najprej bi za to poskrbeli na ravni učiteljev, za katere bi predpisali moško in žensko uniformo, potem pa bi prek dijaške skupnosti to razširili še na dijake,« je pojasnil ravnatelj Franci Rozman in dodal,

da bi uniforme izražale pripadnost skupnosti in bi jih nosili vsaj ob svečanih priložnostih. Njihov motiv torej ni bilo brisanje socialnih razlik, je še poudaril Rozman. »Če je dijak samozavesten, mu je vseeno, katero znamko oblačil nosi,« meni Rozman in dodaja, da je to tako kot pri dobrih avtomobilih. »V res dobrih se ponavadi vozijo tisti, ki imajo samo za avto.« Vsekakor pa po njegovem uniform v šolah ne bi smeli predpisovati na ravni države, ampak bi morali to prepustiti šolam. »Drugače se bo zgodilo podobno kot pri šolskih malicah, za kar je šlo kup denarja, zdaj pa od tega ni nič.«

Predpisovanju uniform ni naklonjena tudi ravnateljica Gimnazije Franceta Prešerna iz Kranja Mirjam Bizjak. Strinja se sicer, da v deželah, kjer imajo šolske uniforme že dolgo tradicijo, to prispeva k brisanju socialnih razlik vsaj zaradi garderobe. »Pri nas pa je zelo utopično razmišljati o tem, saj ne verjamem, da bi dijaki to dobro sprejeli. Slovenci se nismo pripravljene ponižno ukloniti novim pravilom, sploh ne današnja mladina,« je prepričana. Sama,

med dijaki ne opazi, da bi se socialne razlike izražale skozi oblačenje. »Dijaki se bolj ločijo po tem, ali si lahko privoščijo malico ali pa ekskurzije, ki so za mnoge zaradi visoke cene nedosegljive. Tega pa z uniformami ne bomo rešili,« je kritična Mirjam Bizjak. Tudi zato po njenem ni čas, da bi se ukvarjali s takimi stvarmi, kot so uniforme, saj niso obleke tiste, ki bi si jih dijaki najtežje privoščili.

»Če tega ni bilo do 21. stoletja, zakaj zdaj,« se glede uniform sprašuje tudi dijakinja te gimnazije Mojca Jekovec. Meni, da razen tega uniforme sploh ne bi bile poceni, sploh glede na to, da bi vsak dijak moral imeti vsaj dve. »Če nisi razvajan, za ceno uniforme po moje lahko dobiš kar nekaj kosov drugih oblačil.« Zaveda se, da je drugače pri tistih, ki nosijo oblačila priznanih blagovnih znamk. »A to so zgolj posamezniki,« je zatrila Mojca Jekovec. Sama, pravi, bi obvezno nošenje uniform občutila kot prisilo. »Vsak ima namreč svoj stil oblačenja.« Prepričana je, da uniforme tudi niso rešitev za problem preglobokih

Slovenskim dijakom v šolah (še) ni treba nositi uniform. / Foto: Gorazd Kavčič

dekoltejev in prekratkih kril pri dekletih. »Vendar tega tako ali tako ni veliko, večina se zaveda, katera oblačila so primerna za šolo in katera ne.« O tem ne dvomi tudi njen sošolec Miha Jagodic. »Stil oblačenja je osebna stvar in sploh v srednjih šolah, kjer so nekateri dijaki že polnoletni, bi bilo nesmiselno predpisovati uniforme.« Če bi bilo treba, pravi, bi se sicer prilagodil in oblekel tudi uniformo. »A mi je veliko bolj všeč, da imam lahko svoj stil.«

Glede na poslansko pobudo so se vprašanjem šolskih uniform začeli ukvarjati tudi pri ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport. V zrelih demokracijah, so poudarili, se je potrebno ustrezno odzvati na pobude iz poslanskih klopi, pri čemer, dodajajo, se vprašanje glede morebitne uvedbe šolskih uniform ne pojavlja prvič. Zato so imenovali delovno skupino, ki bo pripravila in izvedla javnomnenjsko raziskavo o smotrnosti uvedbe šolskih uniform, ob tem pa

preučila tudi finančne vidike njihove morebitne uvedbe. »Na ta način želimo priti do argumentov za in proti uvedbi šolskih uniform ter ustreznih strokovnih podlag za sprejem odločitve,« so poudarili pri ministrstvu in dodali, da to vsekakor ni ena od prioritet ministrstva, ki v ospredje še vedno postavlja reševanju socialnih stisk otrok v šolah. Tako bodo v letošnjem šolskem letu, so poudarili, samo za subvencijo malic in kosil učencev namenili 20,5 milijona evrov.

Sprejet v svet najboljših fotoreporterjev

Matic Zorman je s svojim izjemnim fotografskim talentom in reportažnimi fotografijami iz Gaze nedavno prepričal tudi svetovno elito. Največja fotografska agencija na svetu ga je namreč izbrala za svojega varovanca na letošnjem razpisu za mlade talente.

JASNA PALADIN

Ena največjih in najbolj priznanih fotografskih agencij na svetu Getty Images združuje vrsto znanih in kakovostnih fotografov s celega sveta, a vsako leto si pod svoje okrilje želijo privabiti tudi tiste mlade, nadarjene, a še neuveljavljene fotoreporterje. Na enega od njihovih letošnjih razpisov za reportažno fotografijo (Reportage by Getty Images), namenjenega mladim fotografom, ki še ne sodelujejo z nobeno od fotografskih agencij, se je poletni odzval tudi šestindvajsetletni Matic Zorman iz Cerklj.

»Že zadnja tri leta sem si želel, da bi moje fotografske zgodbe iz Gaze našle pot do svetovnih medijev. Iskal sem svojo priložnost in se junija bolj kot ne mimogrede odzval na razpis agencije Getty Images. Poslal sem fotoreportažo, naslovljeno Obrazi vojne, sestavljeno iz 33 fotografij iz

Gaze, ki sem jih že imel pripravljene za eno razstavo. Ker gre za agencijo, najboljšo v svetovnem merilu, si nisem drznil kaj dosti pričakovati, zato sem na vse skupaj že skoraj pozabil, ko so me ob koncu poletja poklicali, da mi povedo veselo novico. Izbrali so me za zmagovalca letošnjega izbora obetavnih talentov in sprejet sem bil v družbo najbolj navdušujočih ljudi kar sem jih kdajkoli srečal,« še vedno navdušen o nedavnem velikem in veselem presenečenju razlaga Matic, ki se zaveda svoje odlične priložnosti, ki mu jo je ta nagrada prinesla. Leto dni bo namreč deloval pod okriljem agencije, ki ga je prepoznala kot vzhajajočega talenta, zato mu bodo pomagali z mentorstvom, na voljo mu bodo z nasveti, njegove foto reportaže bodo promovirali v svetovnih medijih, fotografije, ki jih še bo posnel v tem letu, pa pošiljali urednikom največjih svetovnih

medijskih hiš. Odprl si je vrata v sfero svetovne fotoreporterske scene. »Zmage sem bil najbolj vesel predvsem zato, ker vem, da pri njih šteje le kakovost,« ponosno, a skromno pove Matic.

V družbo ekipe Reportage by Getty Images je bil sprejet na največjem fotoreporterskem srečanju, fotografskem festivalu Visa pour Image, ki je potekal v mestu Perpignan na jugu Francije. Teden dni je preživel v družbi legendarnih fotografov, ki jih je doslej občudoval le preko literature ali videoposnetkov, tokrat pa je z njimi užival ob pivu. »To je ena velika družina, ki precej drži skupaj. Spoznal sem prave legende in ljudi, ki jih močno cenim, in nasploh je bilo vse zelo navdihujoče. To leto moram zdaj res narediti kaj dobrega,« je že poln energije in načrtov. »Veliko sem se pogovarjal z uredniki in fotografi, a žal spoznal, da je Slovenija še vedno

Ena od fotografij serije Obrazi vojne, s katerimi je Matic Zorman prepričal zahtevne urednike fotografske agencije Getty Images.

premajhna, saj nas mnogi še vedno zamenjujejo s Slovaki, a pritegnil sem jih z razlago, da je Slovenija del bivše Jugoslavije, saj so to povezali z

vojno,« je nekoliko razočaran Matic, ki pa bo svoj naslednji projekt kljub vsemu vezal prav na Slovenijo. Kaj točno to bo, še ne smemo izdati, a

zagotovo bo Matic tudi z novimi fotografijami, v katere vedno znova zajame močno sporočilnost, pretresel in navdušil hkrati.

Ljudska glasba

Godec zmeraj gode

za d nar al pa zastonj. »Godčevska ti za vedno preide v kri,« pravi Miha Zupanc, ki se je lotil raziskave godčevske tradicije Selške doline. Stare viže so predstavili na osmih koncertih, odslej pa so na voljo tudi na zgoščenci.

IGOR KAVČIČ

Links polka, Najpajeriš, Cerpel, Ta potrkani sotiš, Štajeriš, Pompom polka, Lajška polka in Dober večer, ljuba mamca, Od kod s'pa deklet ti doma, Ja, dečva mene imej so naslovi skladb in pesmi, ki jih danes poznajo predvsem folklorniki in pevci ljudskih pesmi, v spominu širšega poslušalstva narodnih viž pa so prej kot ne bolj v meglici. »Kaj za ena muzka je že to?« se vprašamo in največkrat ostanemo brez odgovora, saj se naše razmišljanje običajno konča s »pojma nimam, važn je, da dobr špilajo«. **Miha Zupanc** iz Podblice, zanimata ga kemija in fizika, sicer pa je odlični ljubiteljski glasbenik, ko boste prebrali to zgodbo, ga boste prepoznali tudi kot ohranjevalca godčevske tradicije, na tej točki ni odnehal. Zanimalo ga je, od kod izvirajo in kdo je v preteklosti igral vse te viže, ki jih zelo pogosto v taki, mnogo bolj pogosto pa v predelani in posodobljeni različici narodno zabavni ansambli igrajo še danes.

Dve leti nazaj je Miha začel raziskovati zgodovino godcev in godčevstva na južnih pobočjih Jelovice in v Selški dolini. Najprej v domači hiši. »Tudi sam izhajam iz godčevske družine, stari oče in stara mama sta bila godca, še prej praded, tradicijo sta prekinila le moja starša, zdaj pa jo po svoje nadaljujem jaz,« svoj raziskovalni interes pojasnjuje Miha Zupanc, ki je do nedavnega vodil tudi domačo folklorno skupino KUD Mali vrh Nemilje – Podblica, sicer pa igra harmoniko in kitaro v Besniškem kvintetu. Glasba mu je že od najstniških let najljubši hobi, prvo kitaro mu je za birmo kupil stari ata, v času srednje šole in študija pa je deloval tudi v AFS France Marolt v Ljubljani.

»Ko sem igral naokrog po Selški dolini in tu po naših krajih, so ljudje marsikdaj znali povedati, da je bil ta ali oni dober godec, pri kateri družini se je glasbeno znanje prenašalo iz roda v rod, da je Avsenik marsikateri glasbeni motiv vnesel v svoje skladbe. Zato me je začelo zanimati, kdo in od kod so ti godci in kakšno muziko so igrali?« je povedal Miha, kateremu je muzika prešla v kri. Poleg klavirske in diatonične harmonike igra še kitaro, če je potreba, tudi kontrabas, citre, pa še kaj. Med raziskavo v domači hiši je najprej

našel več kot sto let staro harmoniko, menda celo najstarejšo na Slovenskem. Na prenovljeno z novim mehomo je suvereno zaigral. Doma je našel tudi nekaj notnih zapisov starega očeta, raziskavo pa je nadaljeval v Arhivu Slovenije, Nadškofijskem arhivu, Gorenjskem muzeju, v Kropi, Železnikih. Vsako novo odkritje mu je odpiralo nova vprašanja. Srečeval se je z imeni godcev in njihovimi skupinami, kot so na primer legendarni Johann Berce – Šveba in njegovi sinovi iz Lajš, Mihovi godci iz Ojstrege Vrha in drugi.

Še se spominjajo godcev

Ob branju raziskave o letnicah rojstva in smrti posameznih godcev mimogrede zasledim, da je večina doživela za tiste čase relativno visoko starost. »Pravi godec ni bil nikoli zgaran, kot so bili kmetje in obrtniki. Godcem delo ni ravno dišalo, prva jim je bila muzika. Čeprav bi si mislili, da so na ohceti, kjer so najpogosteje igrali, samo igrali, jedli in veliko pili, ni bilo tako. Potrebovali so kar precej samodiscipline, da so zdržali dva, tri dni, kolikor je slavje trajalo.« Mladega raziskovalca pa je zanimala predvsem glasba, ki so jo posamezni godci igrali. »Imel pa sem srečo, da sem na eni od domačij v Lajšah našel bogate notne zapise, ki jih je uporabljal prav omenjeni domačin Šveba. Po arhivih in terenu sem našel tudi nekaj starih posnetkov, magnetofonskih trakov in kaset, kar nam je zelo koristilo pri učenju skladb,« nadaljuje Zupanc, ki je o tem, kdo in kakšni so bili godci, zbral pripovedovanja vsaj tridesetih različnih informatorjev. Godci so bili tudi značajsko zelo družabni ljudje, ki so vselej znali ljudi spravljati v dobro voljo. Marsikdo od Mihovih starejših sogovornikov se je še spominjal predvojnih godcev. V dveh letih je tako nabral kar precej materiala in podatkov o muziki, ki so jo nekdanji godli po Selški dolini in hribovskih vaseh nad njo.

Miha Zupanc pa ne bi bil tisti muzikontar Miha Zupanc iz Podblice, če ne bi poskusil stare muzike danes tudi po več kot sto letih spet zaigrati. Zbral je prijatelje, glasbenike in glasbenice iz svoje okolice, tiste, ki igrajo po ansamblih, in take, ki so še vedno večji tega ali

onega instrumenta. Zanimivo je, da večina izmed njih prav tako izhaja iz nekdanjih godčevskih družin, v katerih so »selške viže« prehajale iz roda v rod. Zbrali so tudi nekaj starih instrumentov in se lotili dela. »Motivacija za naš projekt je bila na visoki ravni tudi, ko smo morali zaigrati nekoliko preprosteje, kot je bilo pri starih godcih. Pri njih je bilo vse »mal t ko«, bi danes rekli. Ampak ne, da ne bi znali, način igranja in melos je bil včasih preprostejši. Ta muzika ni bila tako dovršena, kot je danes. Bila je nekoliko robata, taka, kot je življenje v naših krajih,« razmišlja Miha in dodaja, da so se predvsem zanašali na stare notne zapise, največ jih je bilo za Es klarinet, trobento, nekaj za pumpardon. V aranžmaje niso nič dodajali niti odvezovali, ampak jih igrali take, kot so zapisani in so jih slišali na posnetkih. Najbolj pogoste so polke, tu so tudi štajeriši, ki se danes skoraj ne igrajo več, pa mazurka, koračnica

Enostavno, kot nekoč

Ker mora bend imeti ime, so tudi tega nadeli po stari tradiciji. Ta se imenuje povodilnem godcu Mihu Zupancu, po domače Murnovi godci. Prvič so se predstavili lani okrog božiča in prireditev duhovito po godčevski tradiciji naslovili Velikonočni koncert. »Velikonočni zato, ker smo znova obudili selške viže, torej gre za nekakšno velikonočno vstajenje. Koncert je uspel in smo ga odmevno ponovili še sedemkrat po drugih krajih po dolini.« Koncert so med drugim snemale različne radijske postaje, za godce pa velja tudi zanimanje na Glasbenonarodopisnem inštitutu ZRC SAZU. »Da ne bi denarja od vstopnine le pojedli in zapili, smo se odločili še, da muziko zabeležimo na zgoščenko in s tem svoje delo tudi dokumentiramo,« je duhovit Miha, ki nadaljuje: »Tudi v snemalnem studiu smo naredili vse po starem. V štirih dneh smo vse pesmi zaigrali trikrat, štirikrat in za zgoščenko potem izbrali najboljše. Brez dodatnih dosnemavanj. Bolj nam je bilo pomembno, da v skladbe vnesemo čar stare godčevske glasbe in upam, da nam je to uspelo.« Zgoščenska z naslovom Ta selške viže je izšla sredi poletja, Miha pa upa, da jo bodo, če

Miha Zupanc na star način igra na več kot sto dvajset let staro harmoniko, ki jo je pred nedavnim dal temeljito obnoviti. / Foto: Igor Kavčič

Joškova poroka v Besnici iz leta 1913 je edina znana slika, na kateri so vsi Švebovi godci. Na sliki zadaj od leve: Kilijan Berce z Es-klarinetom, oče Johann Berce Šveba z B-klarinetom, Nikolaj Berce s krilovko, Alojz Berce z F-tubo, Janez Pisovec – Čopn iz Besnice s harmoniko in Luka Rant – Dobrnk s harmoniko. / Foto: arhiv Miha Zupanc

Murnovi godci med nastopom v Mariboru / Foto: Janko Eržen

ne prej, prihodnjo pomlad z nekaj promocijskimi koncerti še predstavili. K zgoščenci je dodana tudi knjižica s slikovnim materialom in razlagami o nekdanjih godcih ter pesmih, ki so jih spet zaigrali Murnovi godci.

Kot je še povedal Miha Zupanc, je s projektom zadovoljen, saj pred dvema letoma,

ko je začel raziskovati godčevsko kulturo v Selški dolini in krajih nad njo, ni vedel, da bodo staro muziko tudi znova zaigrali in jo izdali na zgoščenci. Zaveda pa se, da gre svet naprej in da je njegov in vseh sodelujočih projekt predvsem nostalgija po starih časih in poklon godčevskim koreninam, iz

katerih je zrasla tudi današnja slovenska narodno zabavna glasba. »Všeč mi je, da je našo glasbo pozitivno in z navdušenjem sprejela tako publika kot stroka. No, zasluzka od tega ne bo,« je še povedal Miha in dodal tisto staro godčevsko, da »Godec zmeraj gode – če mu plačaš gode, če mu ne plačaš gode«.

Na robu

Krinka, 2

Konec dober, je potem res vse dobro?

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Če ne veš, boš spet brisal kozlanje po tleh, posceno školjko ali pobiral umazane ženske vložke, raztresene po tleh. Imel med izbranimi številkami na mobilnetu 113 na prvem mestu. Stiskal pesti v žepu, ko se ti bodo hahljali za hrbtom. Ne, nič od tega nikomur ne privoščim. Nič!«

Bilo je enkrat sredi leta, Gorazd je odšel na neko tekmo vanje, bil je odsoten ves konec tedna in niti pomislil ni, da se lahko tudi v tako kratkem času svet podere na glavo. Uvrstil se je na prvo mesto, vsi so mu ploskali, še trener, ki je bil strog in ni znal kazati pretiranih čustev, ga je objel okoli ramen ter potem vso skupino povabil na pico.

»Počutil sem se kot kralj, bil sem neizmerno srečen, saj se mi je končno zgodilo tisto, po čemer vsak otrok hrepeni: priznanje, da si nekaj vreden, da te cenijo! Anja mi je poslala SMS, da je ponosna name, celo to se mi je zgodilo! V avtomobilu smo prepevali, četudi se je vožnja iz Gradca vlekla kot kurja čreva, se mi je zdelo, da smo bili v trenutku na domači vaški poti, ki je vodila do naše hiše. Kaj se dogaja pri vas, me nenadoma dregnje pod rebra kolega. Pogledam, vidim rešilni avto, policiste, vse je bilo razsvetljeno. Zastalo mi je srce, nisem mogel dihati, lovil sem sapo kot pablaznel. Stečem bliže in zagledam očeta, ki ga ženejo, vklejenega. Nekateri so me prepoznali, ko sem začel kričati, pa so me zadržali, rekoč, naj ne silim naprej, da ne bi bilo dobro zame. Vseeno sem se jim izpulil iz rok, oklenil sem s očeta z obema rokama, jokal in ga prosil, naj mi pove, kaj se je zgodilo,« trga Gorazd iz sebe besedo za besedo. Počasi in mukoma.

Šele pozneje, ko so že vsi odšli, je izvedel, kaj se je zgodilo. Mama je spet začela piti, že prvi večer, ko Gorazd ni bilo, je bila na smrt pijana. S seboj, v hišo, je privlekla nekega moškega, bil je druge narodnosti, ki je verjetno mislil, da pač tam uraduje. Ker je bila pijana, z njo ni bil dosti boljši. V trenutku,

ko si je zapenjal hlače, se je vrnil Gorazdov oče, začel je kričati na ženo, možakarju je uspelo, da je zbežal, kar je bila še sreča. Kaj točno je sledilo naprej, obstajajo – tako pove Gorazd – tri variante.

»Oče mi je dejal, da se je mama sama nasadila na nož, ki ga je držal v roki. Da se je kar odgnala od tal in mu poletela v naročje. Forenziki pa so trdili, da je bilo drugače, da ga ji je nekdo z vso močjo porinil v predel pod rebri. Če ne bi oče poklical na pomoč, bi verjetno izkrvavela. Kar nekaj tednov je potem njeno življenje viselo na nitki, oče je bil v priporu, babica je skrbela za bratca, name pa so povsem pozabili. Nikomur se ni zdelo vredno, da bi se pogovarjal z menoj, mi pomagal, me vprašal, kako se počutim, kaj razmišljam. Da bi bilo vse skupaj še huje, so Anji doma prepovedali, da bi se družila z menoj. Bil sem sam, osamljen, zavržen. Ljudje so me gledali izpod čela, šepetali z mojim hrbtom, sošolci so me pomilujoče pogledovali, učitelji pa so bili pretirano prijazni. V bistvu pa so med ljudmi krožile različne zgodbe, nad katerimi so se naslajali. Ko so izvedeli, da je mama zunaj smrtno nevarnosti, so dobili pogum, začeli so me žaliti in se iz mene odkrito norčevati. Začel sem se jim izogibati, na treninge nisem

več hodil, posedal sem pred računalnikom, igral igrice, kadil in – pil. Zdelo se mi je super, ko sem lahko zaspal in pozabil na vse, kar se mi je hudega dogajalo.«

Potem je šla mama na obvezno zdravljenje, oče pa v zapor za leto in pol in babica je prišla do glavne besede v hiši. Gorazd je begal sem in tja, našel si je družbo, kajti mature ni naredil, da bi zaradi popravnega sedel ob knjigah, se mu pa ni dalo. Pohajkovali so po lokalnih, se zbirali v nekem hlevu, kjer so nekoč redili kokoši, se zakajali, pili, včasih tudi poskusili kakšen joint.

Ko sem ga vprašala, zakaj je to počel, je skomignil z rameni.

»Še sam ne vem,« je odkrito priznal.

»Mislim, da sem čez noč izgubil smisel življenja, saj nisem imel nikakršne opore, nobene roke, ki bi me objela, me stisnila k sebi. Ljudje kar mislijo, da če si na videz odrasel, da si močan, trden, da lahko preneseš vse, kar se ti zgrne na ramena. Sovražil sem mamo, oče se mi je – kot vedno – smilil. V bistvu sem si oddahnil, ko sem izvedel, da se bosta ločila. Žal mama ni imela kam iti, ostala je v hiši, vse je bilo enako kot prej. Oče, ki se je prej, kot je bilo rečeno, vrnil iz zapora, je ostal brez službe. Bil je shujšan, žalosten,

potrt. Mama se je obnašala kot žrtev, od njega je zahtevala, naj izgine, vendar ni hotel. Hiša je bila navsezadnje njegova, ne njena. Nenehno sta si skakala v lase, se prepirala, kajti mama je začela kar javno voditi moške v hišo. Njena tarifa je bila vsem znana. Na ta način je krasno živela, ni ji bilo treba iti v službo, celo lasten avto si je kupila. Le ljudje, ki so vedeli, kakšen je njen biznis, so potem zlivali gnojnico še na druge. Pred našo hišo so dnevno parkirali avtomobili najboljših znamk. Oče je našel delo v Avstriji, babica pa je Malega s svojimi čudnimi nazori povsem okupirala. Počutil sem se, kot da brata nimam več. A je še prihajal k meni, največkrat ponoči. Če sem bil trezen in pri sebi, sem ga stisnil v naročje, mu pripovedoval pravljice in mu zagotavljal, da ga ne bom nikoli zapustil. Potem pa je nekoč fasal borelijo, nihče se ni zmenil za alarmantne začetke, bilo je že skoraj prepoznno, ko so ga sprejeli v bolnišnico. Zdravnik je lajal nad očetom in ga hotel prijaviti, vendar oče ni bil kriv. Ni ga bilo, babica pa je, na pol slepa in gluha, spregledala rdečke madeže na bratovi roki. Trudil sem se, da sem ostal trezen, vsak dan sem sedel na vlak in se odpeljal k bratu. Le počasi je prihajal k sebi. Ko se je prvič zgodilo,

da me je prepoznal, sem padel pred njim na kolena in se zaklel, da bom poslej njegov angel varuh, da ga ni ne na zemlji, ne pod njo, ki bi me odvrnil od tega. A lažje je bilo obljubiti, kot pa obljubo izpolniti. Še so bile priložnosti, katere so me zapeljale, a vedno bolj poredko. Dobil sem tudi delo pri nekem privatniku. Pomagal sem mu polagati ploščice, čez čas sem ugotovil, da me to delo celo veseli in zabava. Spoznal sem veliko novih ljudi, nekateri so mi bili všeč, drugi ne. Saj veste, kako to je. Babica je – končno – šla v dom, tako da sem za brata skrbel sam, mama je imela preveč skrbi s svojo lastno ritjo.

Mimogrede je minilo leto, pa še eno in še eno. Ljudje so se navadili na malo drugačen hišni red pri Gorazdovih, tudi opravljali niso več toliko, in če so videli, da je pred hišo izstopil kakšen postaven gospod, se niso več zmrdovali, temveč so le zmajevali z glavi.

Gorazd se trudi, da ostaja Človek, napisano z veliko začetnico. Ne ve, kdaj ga bo kaj zapeljalo, kajti – to trdi on, ne jaz – kri ni voda.

Vseeno upam, da mu bo uspelo. Če ne zaradi drugega, zaradi brata, da ne odide po podobnih poteh, kot so bile nekoč njegove.

(Konec)

Podaljšano bivanje

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Vsi, ki imamo šoloobvezne otroke, vemo, kaj je podaljšano bivanje. Nisem pa prepričana, da se vsi zavedamo njegovega pomena. Za mnoge je to edino varstvo po pouku, v katerem otrok počaka, da starši pridejo iz službe. Veliko staršev se odloča za podaljšano bivanje samo zaradi pisanja domače naloge. Redki vidijo v njem smisel druženja in učenja socialnih veščin, ki jih otroci pri tem pridobijo. Nekateri otroci ostajajo v podaljšanem bivanju samo občasno, drugi vsak dan.

Težko je določiti, kaj je za otroka koristno, kajti vsak otrok ima svoje potrebe, navade in sposobnosti. Zgodi se, da je otrok rajši v podaljšanem bivanju kot doma, tudi takrat, ko so starši že doma. Prehitro in krivično bi bilo sklepanje, da staršem to ustreza.

Otrokom manjka igre z drugimi in vrstniki so veliko boljši partnerji za igro kot starši. Ali pa je lepše delati domačo nalogo v družbi, ko lahko malo poklepetiš, vprašaš, če ne znaš, in se pohvališ, da si prvi. Kakorkoli že – podaljšano bivanje je krasna mešanica druženja, dela, ustvarjanja in igre. Problem nastane, če imajo različni učenci različna pričakovanja in prav tako njihovi starši. Prav zato obstaja tudi v podaljšanem bivanju dnevni red aktivnosti, ki se dogajajo. Pisanje domačih nalog je vsakdanjik vsake skupine. Upoštevajo se želje staršev, ki želijo, da njihovi otroci delajo nalogo doma. Vendar morajo ti otroci v tem času delati nekaj mirnega, da ne motijo drugih. To jim včasih uspe, včasih pa tudi ne, odvisno od otroka. Otroci

so po pouku utrujeni in vse večkrat se zgodi, da je pisanje domačih nalog zanje prenaporno. Idealno bi bilo, če bi se lahko najprej malo sprostil, pojedli kosilo in se šele nato lotili nalog. To so le sanje, kajti vmes imajo še krožke, ki so bolj ali manj potrebni za njihov razvoj. Pedagogi v podaljšanem bivanju se bodo počasi prelevili v koordinatorje in prometnike na križišču otrokovih aktivnosti. Ne vem, kaj starši mislite o domačih nalogah. Otroci, ki jo napiše v šoli, je popoldne prost. Prosti priganjanja, teženja in preverjanja pa so tudi starši. S tem ni nič narobe, če ne postane to nekaj samoumevnega. Nekateri starši svojo vlogo pri domačih nalogah preveč preložijo na učitelje v podaljšanem bivanju. Ali si naredil nalogo tam? Zakaj je nisi naredil?

Ali ti jo učiteljica ni pregledala? Zakaj ti je ni pregledala? Kakšna šola pa je to? Dragi moji, to je takšna šola, ki v veliki meri (včasih v preveliki) skrbi, da so otroci varni, siti, razmigani, vključeni, sprejeti z vsemi različnostmi. Seveda je pobožna želja vseh pedagogov, da bi otroci tudi kaj znali in da bi poleg zvonečih pravic poznali tudi svoje dolžnosti. Vendar starši ne morete biti izključeni iz tega procesa zaradi lagodnosti.

Nikdar ne bomo imeli zadosti argumentov, da bi kateremu izmed staršev to dokazali. So starši, ki bi bili radi s svojimi otroki, pa ne morejo biti, ker delajo. In so starši, ki bi lahko bili s svojimi otroki več časa, pa niso, ker jim je bolj pomembno, da pijejo kavico (v miru), kuhajo (v miru), pospravljajo (v miru?) in nakupujejo (v

miru!). Res mora biti težko, če je otrok vir nemira za starša. No, to je zgodba za drugič. Domače naloge otrok lahko naredi v šoli, dodatno vrednost tem nalogam pa bo dal starš, če jih bo pregledal. Zvezki, delovni zvezki in listi iz map so stvar treh vpletenih – učitelja (ki da naloge), učenca (ki jo naredi) in starša (ki pregleda narejeno). Pregledati domačo nalogo vsem učencem v podaljšanem bivanju je utopijska. Nimajo vsi enake, ne naredijo je vsi ob istem času in nekateri potrebujejo več pomoči kot drugi. Pri enem otroku bo treba popravljati črke, pri drugem stavke. Zaradi varčevanja je otrok v skupinah do trideset. In včasih se mi zdi res smešno, da moram razlagati, kakšna je razlika pregledati nalogo enemu otroku ali tridesetim. Dajmo, delajmo to skupaj.

Zanimivosti

Planinski izlet: Rjavina (2532 m)

Veličastna lepotica

Mogočna dama v soseščini Triglava. Nobena od poti, ki vodijo nanjo, ni enostavna. Gora, ki zahteva stabilno vreme in nič vrtoglavice. V primeru nevihte vanjo gotovo udari strela.

JELENA JUSTIN

Vroči poletni dnevi, ko je vreme stabilno, so idealni za obisk vrtoglave in zahtevne sosede očaka Triglava. Ja, danes se bomo povzpeli na Rjavino; iz Pekla se bomo povzpeli do Nebes. Skoraj dobesedno.

Zapeljemo se v Mojstrano, kjer nadaljujemo v smeri Radovne in Krme. Tik preden se cesta razcepi, zavijemo desno, na gozdno cesto, ki pelje v dolino Kot. Sicer dobro vzdrževana cesta, z enim, od vode vedno razritim klančkom, se konča v Lengarjevem rovtu, kjer je naše izhodišče na nadmorski višini 950 m.

S parkirišča nadaljujemo v smeri markirane poti proti Rjavini oz. Staničevi koči; najprej skozi gozd, ko prečimo hudourniško grapo, se pot spremeni v stezo in se začne vse strmeje vzpenjati po levi strani doline. Mestoma izpostavljena pot je na kritičnih točkah zavarovana z jeklenicami. Nekaj metrov nad gozdno mejo je studenček blagodejne vode, ki v vročih dneh pogasi žejo in osveži suha usta. Prečimo grapo in se začnemo spet strmeje vzpenjati skozi rušje. Zagrizemo v valovito, kraško pobočje Gube. Na vrhu Gub dosežemo balvan, imenovan Debeli kamen. Od njega nadaljujemo naprej po gruščnatem pobočju do

Greben Rjavine, zadaj Triglav

razcepa: desno se odcepi pot proti Spodnji Vrbanovi špiči, levo pa nadaljujemo proti Staničevi koči. Po približno 15 minutah smo na spodnjem robu Pekla, kjer se levo odcepi pot proti Rjavini.

V spodnjem delu plezamo oz. hodimo po razčlenjenem skalovju, po skroptju. Previdnost je nujna, saj je pot posuta z gruščem in nevarna za zdrs. Kar nekaj časa traja, da dosežemo prve jeklenice in kline. Pot se strmo dviga po izrazitem stebru. Višino pridobivamo po naravnih prehodih, varovala so v brezhibnem stanju. Sledi prečenje grape v levo, kar je odlično zavarovano. Na koncu prečke prestopimo na drugo stran grebena in

nadaljujemo po izrazito ozkem in izpostavljenem grebenu, ki višje preči razpoko, kjer se s pomočjo skob povzpne do manj strmega dela. Od grebena in izstopa iz zavarovane poti nas loči še nekaj korakov, ko se nam z desne priključi grebenska pot. Na grebenu zavijemo levo, kjer nas čaka sestop po navpičnem kaminu, približno 30 metrov. V tem delu samovarovanje ne pride v poštev, saj imamo na voljo le kline in skobe, zato je na tem najtežjem delu potrebna popolna koncentracija. Po lažjem svetu se začnemo vzpenjati proti vrhu Rjavine, mimo dveh naravnih oken. Pot je tudi tukaj posuta z gruščem, zato previdno.

Na vrhu nas čaka skrinjica z vpisno knjigo in žigom, ter fenomenalni razgled. Pod nami je na eni strani dolina Krma, na drugi Kot, nad katerim se razprostira greben Vrbanovih špic, v ozadju se vidi Begunjski vrh, nad vsemi pa kraljuje Triglav. Škraltico, slovensko kraljico, imamo na dosegu roke, ob njej pa Dolkovo špico, pa Stenar, pred njo pa Rokave, Oltar, Dovški križ, Škrnatarico, Kukovo špico, Sleme. Če je dovolj jasno, vidimo Jalovec, Mangart, Bovški Gamsovec. Nad Krmo se dviguje greben od Debele peči do Tosca.

Sestop ni enostaven, predvsem pa je dolg. Do škrbine moramo ponovno preplezati navpični kamin, od škrbine dalje pa sledimo grebenski poti, ki je dobro varovana z jeklenico. Dosežemo jugozahodni vrh Rjavine, sledi malce lažji teren, nato pa strm sestop po skrotastem terenu do Dovških vratc. Ker želimo do Staničeve kočice, sledimo markacijam in z Dovških vratc pridobimo še kar nekaj višine. Ja, pot po tej zakraseli planoti se precej vleče. Od Staničeve kočice sestopimo nazaj do jeklenega konjička skozi dolino Kot. Za nami je veličastna in fizično naporna tura.

Nadmorska višina: 2532 m
Višinska razlika: 1582 m
Trajanje: 9 do 10 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Pogled na vrh Rjavine, ko priplezamo na greben. / Foto: Jelena Justin

Tehnično najzahtevnejši del poti je steber, kjer je 30-metrski kamin. Pot je brez jeklenice za samovarovanje, na njej so le skobe in klini. / Foto: T.K.

Fascinacija na razpotju

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Hitro preigravanje naših čustev in stanj med s košarko zapolnjenimi dnevi je za nami. Seveda smo vsi navijali za naše, čeprav smo kdaj pa kdaj tudi jezno stisnili pesti. Pri meni je že tako, da si med tekmovalci – če jih gledam – izberem koga, ki bi ga na primer povabila na večerjo. Poleg naših sem največ simpatij namenila Francozom. Sicer fantazijska želja me usmeri v izbiro jedilnika. No, pa bomo kaj francoskega, morda specialiteto iz kakšnega znanega mesta. Če bi si izbrala Joffreyja LaVergera, ne bi imela težav, ker je rojen v Mulhousu, alzaška kuhinja pa je znana. A kaj ko sem si izbrala postavnega Tonyja Parkerja in odkrila, da

je bil rojen v belgijskem Bruggeju. Oče Američan, profesionalni košarkar, mama lepa holandska manekenka. Tonyjeva soproga je nekaj let razglašana igralka Eva Longoria. Kam na tem razpotju? Odločila sem se vseeno za belgijski Brugge, ki ga poznam od 2002, ko je bil izjemno evropsko mesto kulture s sicer zasoljenimi cenami v restavracijah, v gostilnicah pa je nekako šlo.

Brugge je čudovito staro mesto s prostranim slikovitim trgom, kanali, tipičnimi hišami, s čokoladnicami, kjer se ti denar kar sam zmuzne iz denarnice. Voje so ga obšle, zato so žlahtne stavbe ostale. Leta 2000 ga je UNESCO razglasil za del

svetovne kulturne dediščine in od takrat je postal prava meka za turiste. Ker je tudi univerzitetno mesto, ima živahen utrip. Impozantno je njegovo novo in velikansko pristanišče. Sredi 19. stoletja je izšla tudi knjiga Vide ti Brugge in umreti, ki je že tistikrat postala vaba za vse, ki radi kaj lepega doživijo, vidijo in ohranijo v spominu. Seveda v mestu kar mrgoli stojnic z ocvrtim krompirčkom. Flamska kuhinja ni ravno dietno usmerjena, a po dolgih sprehodih skozi mesto se kakšna odvečna kalorija tudi izgubi. Meni so zaradi priprave ugajali predvsem bruggeški zrezki v smetanovi omaki. Jutri bo torej pogrnjeno

za štiri, za predjed pa bodo na porcelanastih kitajskih žlicah skutine žogice – kroglice. Vanje bodo zatakneli zobotrebci z napisom Eurobasket 2013, seveda zato, da bom lahko rekla kakšno o Tony Parkerju, petem, četudi nevidnem gostu.

Zrezki v smetanovi omaki z zapečenim sirom

Za 4 osebe potrebujemo: 4 svinjske zrezke (po okoli 150 g) iz dobro uležanega mesa, sol, poper, 1 žlica moka, 40 g masla, 500 g čebule, 2 žlici olja, 250 g sladke smetane, 130 g naribane gauda

Zrezke med dvema plastema prosojne folije narahlo potolčemo ali samo dobro

pritisnemo z dlanmi. Nato jih posolimo, popramo in opravimo z moko. V ponvi segrejemo maslo. Ko zacvrči, pečemo zrezke po 3 minute na vsaki strani in jih vzamemo iz ponve. V kozici segrejemo olje in na njem zlato rumeno prepražimo nalistano čebulo. Zrezke in čebulo ohladimo. Nato v primeren pekač zložimo čebulo in prelijemo s smetano ter damo čez noč v hladilnik. Naslednji dan potresemo jed z naribano gaudo, pekač pa damo v mrzlo pečico. Jed je gotova, ko dobi zlato rjavost skorjico. Postrežemo z ocvrtim krompirčkom ali s pirejem iz dveh tretjin krompirja in tretjine kuhanega brstičnega ohrovtja.

Angela ni angel

MIHA NAGLIČ

mihovanja

Teden dni pred godom nadangela Mihaela je na volitvah v Nemčiji spet zmagala Angela, nadangelska prva dama Nemčije. Zmaga je bila visoka, a ne dovolj, da bi lahko novo vlado sestavila sama. Nemški liberalci, njeni stari in zvesti partnerji, so se odrezali slabo in sploh niso prišli v parlament. Vanj so se uvrstile samo še tri bolj leve stranke, njene nasprotnice: socialdemokrati, zeleni in komunisti. Se torej obeta črno-rdeče-zelena koalicijska? Bomo videli, se bodo že zmenili. Gotovo je, da bo tudi v prihodnje vladala Angela in da bo njena vlada trda. Od koalicijske kombinacije je odvisna samo večja ali manjša stopnja te trdote. Večjega popuščanja pa gotovo ne bo.

Vprašanje nove vlade Angele Merkel nas zanima

predvsem zato, ker bo od nje slej ko prej odvisna tudi usoda slovenske vlade, te ali kate-re druge. Marsikoga je presenetilo dejstvo, da je kanclerka že v prvem pogovoru po volitvah omenila tudi Slovenijo. Tole je rekla: »Ne smemo dopustiti, da bi reformni pritisk predčasno popustil. Tako imamo zdaj v Sloveniji razprave o vprašanjih, povezanih z bankami in reformami. Tudi v Nemčiji smo z Agendo 2010 pod vodstvom mojega predhodnika Gerharda Schröderja izvedli številne reforme, ki so bile za marsikoga zelo težke. Tudi pri nas je upokojevanje s 67 leti priljubljeno tako kot v drugih evropskih državah.« Najbrž je hotela reči, da pozno upokojevanje sploh ni priljubljeno, vendar tako mora biti. Za nas bi bilo bolje, če nas sploh ne bi omenjala. A je očitno, da nas je vzela na muho in da nas, če ne bomo sami nič naredili za svojo rešitev, čaka grška usoda.

Če pogledamo ob tej priložnosti malo dlje nazaj in naprej v zgodovino, vidimo, da nam je nemška komanda že dolgo usojena. V loškem gospostvu freisinških škofov smo bili več kot osem stoletij pod bavarsko nadvlado, vrh tega pa vsi podložniki nekdanjih slovenskih dežel še pod Habsburžani. Konec leta 1918, ob razpadu Avstro-Ogrske, smo mislili, da smo se nemške nadvlade rešili, a so se že v letih 1941-1945 vrnili, takrat v veliko hujši izvedbi. Tito je bil sicer avstrijski podčastnik, a nemške komande ni priznaval; cesarsko-kraljevi vodnik je postal

jugoslovanski maršal. Kot tak je nad Nemce poslal celo armado gastarbajterjev, ki so v Nemčiji pridno delali, veliko bolj kot doma, v Jugo pa pošiljali marke, ki so postale naša dejanska trdna valuta. Z Wilijem Brandtom sta se dobro razumela, nemški socialdemokrati pa so se baje večkrat zanimali za nauke o delavskem raju na zemlji, ki jih je snoval Titov dvorni pisar Kardelj. Tudi po razpadu Titovine smo si v svoji novi in lastni državi domišljali, da bomo še naprej živeli brez nemškega tipa komande in se lepo samoupravljali. Pa se zadnja leta vse bolj kaže, da bo treba predvsem več delati in manj špekulirati. Ob pogledu na napis »Arbeit macht frei« imamo zaradi njegove nekdanje lokacije neprijetne občutke, a v bistvu je res, kar trdi: da le delo osvobaja.

V EU nas pod komando Angele Merkel ne čaka prav nič angelska usoda. Nemška komanda nam je tako rekoč usojena, le njene pojave oblike se skozi zgodovino spreminjajo. Še najbolj bomo pod njo shajali, če se bomo držali nemških vzorov – če bomo več in bolje delali. Kralj Matjaž in Alenčica se bosta morala spet za dalj časa vrniti v svojo pravljico. Tako veleva Mutti Angela, ki pa bo bolj krušna kot angelska mati. V tolažbo nam bo morda spoznanje, da pod njeno komando nismo zapadli zaradi njene hudobije, ampak bolj zato, ker so nas na kriva pota zavedli razni slovenski angeli varuhi.

Vaš razgled

Cerkev na Blejskem otoku vsako leto obišče množica turistov z vsega sveta. In zato se zelo pogosto oglašča tudi tamkajšnji zvon, saj naj bi po legendi vsakomur, ki pozvoni z njim, izpolnil željo. In kot je v torek dopoldne japonskim turistom razložil blejski župnik Janez Ferkolj, zvonček ne ločuje ljudi ne po bogastvu ne po statusu. No, zagotovo pa se bo želja prej izpolnila tistim, ki so skromnejši. M. R. / Foto: Gorazd Kavčič

»Gledam tole fotografijo pa nikakor ne morem ugotoviti, katera je od muslimana, katera od pravoslavca, katera od rimokatolika, katera od ateista, katera od ta'spodn'ga, katera od ta'zorn'ga ...« Takole je zapisal eden od članov iniciative Ejga – za lepše Jesenice ob krvodajalski akciji članov iniciative v jeseniški bolnišnici. Dokaz, da smo pod kožo vsi enaki, ne glede na versko, nacionalno ali kakšno drugo opredelitev ... U. P. / Foto: Niko Kešina

Nove knjige (192)

Dnevnik raziskovanj

MIHA NAGLIČ

»V neskončno zapleteni Dnevnik raziskovanj sem se poglobljal dobri dve leti, tako rekoč dan in noč. Srečeval sem se s številnimi odlomki, ki so vsekakor bolj literarni kakor znanstveni; nekatere izmed teh sem prevedel vsaj desetkrat. Takšen je recimo pesniški oris divjanja viharnega morja, med katerim posadka za las ostane živa: Morje je bilo videti zlovešče kakor mrka valovita ravnina, prekri-ta s krpami plujočega snega: medtem ko je ladja trdo garala, je z razpetimi krili naravnost v veter jadral albatros. Opoldne se je nad nami razbil velik val in zalil enega izmed kitolovskih čolnov, da smo ga morali takoj odrezati.

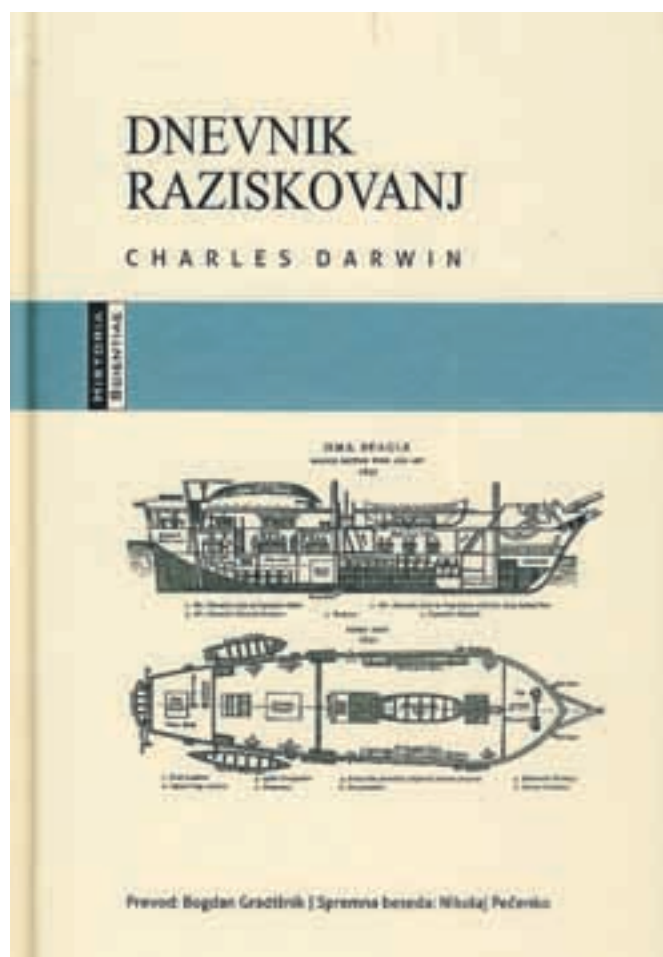
Ko bi prvemu zalitju sledilo samo še eno, bi se nam bila usoda zapečatala naglo in za vedno. Med jadrnim bežanjem delovnega časa sem s kotičkom očesa opazal, da je besedilo v nekaterih pogledih še zapletenejše od poznejšega temeljnega dela O nastanku vrst – ravno zato, ker v slednjem ni skoraj nobenega poetičnega prebliska. Tu pa sem kar naprej odkrival duhovito, za znanstvenika izjemno pri-povedno pestrost z zavzeto slikovitostjo popisov, ki se po prstih kradejo v samotnost bralskega užitka in vedno zelenih gozdov: Senčnati deli gozda so polni protislovne mešanice šumov in tišine. Žuželke brenčijo tako glasno, da se jih sliši celo na ladji, zasidrani več sto jardov od brega; in vendar

se zdi, da v gozdnih globinah vlada popolna tišina. «

Gornji odlomek je iz vrstic, ki jih je na koncu knjige pripisal njen prevajalec Branko Gradišnik, mojster za te reči. V odlomku sta posrečeno združena opis prevajalčevih ustvarjalnih muk in dva izbrana primera iz Darwinovega besedila. Darwin je bil eden tistih znanstvenikov, ki so na svet gledali z veliko širino in se niso kot obsedeni posvečali eni sami specialnosti znotraj ene same vede. To širino je imel gotovo že v sebi, poglobil jo je s študijem, svoje je dodala tudi znamenita plovba z ladjo Beagle okrog sveta in čez tri oceane. Trajala je skoraj pet let! Iz Anglije so izpluli 27. decembra 1831 in končno pristali šele 2.

oktobra 1836. Pluli so najprej po Atlantiku navzdol do Južne Amerike, jo obkrožili in se nato zapeljali čez Pacifik do Avstralije, od nje pa čez Indijski ocean do Cape Towna in po Atlantiku navzgor v Anglijo domov. Naloga posadke je bilo zamudno kartiranje obal, mladi znanstvenik pa je imel ob tem veliko časa za geološka, botanična in zoološka raziskovanja, ki so se na koncu strnila v knjigo O nastanku vrst, eno temeljnih del novoveške znanosti.

Charles Darwin,
Dnevnik raziskovanj,
Založba ZRC, Ljubljana,
2013, 468 strani, 37 evrov,
zalozba.zrc-sazu.si

Triglav GG

GORENJSKA DEKLETA

Teden jesenskih realističnih šovov se je pričel. Med sodelujočimi najdemo kar nekaj predstavnic nežnejšega spola, sploh v Ljubezni na deželi, ki prihajajo iz Gorenjske. Gostilna išče šefa pa bo izbranec dobila v ponedeljek.

Alenka Brun

Tokrat je POP-ova Gostilna išče šefa uvedla nekaj novosti. Mladi in prodorni chef Bine Volčič bo sam izbral ekipo dvanajstih, ki se bodo v nadaljevanju potegovali za naslov najboljšega v Gostilni. Tu smo med gorenjskimi tekmovalci zasledili celo moškega predstavnika. 28-letni Iztok Ilšnik iz Homca pri Mengšu je po poklicu kuhar. Kuhinjo je vzljubil zaradi gostilne v domačem kraju, kjer je kasneje nabral ogromno izkušenj. Svojega življenja si brez kuhanja nekako ne zna predstavljati. Moravčanka, 20-letna Irena Rovanišek je sicer po poklicu strojna tehničarka, ki pa je ljubezna do kuhanja odkrila že v otroštvu. 26-letna Kaja Pogačar z Brega pri

Žirovnici je po poklicu fotografska tehničarka in diplomirana komunikologinja, ki pa je svojo željo po kuhanju v življenju že nekako začela uresničevati, potem pa se je prijavila še na šov in zmaga bi bila uresničitev njenih sanj. Kaja uživa v odkrivanju novosti, posebnosti, združevanju okusov, kar smo v preteklosti doživeli v živo, ko smo imeli priliko poizkusiti eno njenih po gruntavščin: olive v čokoladi. Nekaj, kar ti je po okusu blizu ali pa ti preprosto ni. 29-letna Vesna Lasič iz Domžal pa je po poklicu trgovka – prodajalka. Kuhinjo je spoznavala skozi babičine dobrote in kasneje je začela eksperimentirati s sestavinami, ki jih je imela na voljo. V ponedeljek zvečer pa bomo videli, komu od naštetih Gorenjcev bo uspel preboj v nadaljnji svet resničnega šova Gostilna išče šefa.

Ravno tako se bo za svojo ljubezno na deželi in Jurta Štekarja potegovalo kar nekaj Gorenjk. Kar dve Škofjeločanki, ena Tržičanka in ena iz Mlake pri Kranju. Iz Škofje Loke prihajata 28-letna Lidija Matijević in 23-letna Anja Terlep. Lidija je po poklicu kozmetičarka. Išče visokega urejenega moškega z močno osebnostjo. Pravi, da je včasih premalo vztrajna, saj se pogosto na polovici poti ustavi in tako ne uresniči svojih sanj. Anja pa je kljub svojim rosnim letom že bila zaročena. Je študentka predšolske vzgoje, ki ima zelo rada otroke, zato ni čudno, da si želi družino. Poleg svoje mirne plati pa ima tudi bolj adrenalinsko, saj je voznica motorja. To je morda velik plus, saj je Juretu hitrost blizu, med športi pa je navdušen nad nogometom. 20-letna Katja Mekiš iz Mlake pri Kranju pa dela kot

promotorka in animatorka. Rada odkriva nove kraje in potuje v neznane. Je avturistka in v diskoteki je ne boste srečali v sedečem položaju. Ima dve mlajši sestri, s katerima dela na domačem posestvu, tako da ji tudi pridelava krompirja, grozdja in kivija ni tuja. Tržičanka, 26-letna Irma Perko pa je po poklicu diplomirana inženirka laboratorijske biomedicine in je zaposlena na Golniku. Je ljubiteljica narave in športa. Ima svojo kobilico Lisko, pozimi pa rada smuča.

Resničnostni šov Ljubezna na deželi pa se je na Planet TV začel včeraj, na sporedu pa bo sedaj vsak četrtek ob 21. uri, dokler ena od deklet ne osvoji Juretovega srca. Predhodnik Ljubezni na deželi je imel srečen konec in upamo da bo tudi v tem Jure našel svojo izbranico ter z njo ostal.

Katja Mekiš / Foto: Planet TV

Irma Perko / Foto: Planet TV

Lidija Matijević / Foto: Planet TV

Anja Terlep / Foto: Planet TV

Vesna Lasič / Foto: POP TV

Iztok Ilšnik / Foto: POP TV

Kaja Pogačar / Foto: POP TV

Irena Rovanišek / Foto: POP TV

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o. Trg Toneta Čufarja 4, Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

89.8 91.1 96.3
Gorenjski prijatelj
Radio Sora d.o.o.,
Kapucinski trg 4, 4220 Škofja Loka,
tel.: 04/506 50 50, fax: 04/506 50 60,
e-mail: info@radio-sora.si
RADIO SORA

DRUŽABNA KRONIKA

FESTIVAL OKUSOV

Slovenijo je te dni zajela gurmanska mrzlica. Od torika, 24. septembra, do nedelje, 8. oktobra, namreč poteka Festival okusov. Sodelujejo tudi Gorenjci. Zanimive so ekstravagantne večerje in pestrost ter cenovna ugodnost festivalskih menijev.

Alenka Brun

Festival okusov v organizaciji Restaurant Cluba odlikuje zanimiv pristop: namesto na eni sami lokaciji letos poteka v številnih restavracijah in drugih gostinskih objektih v Sloveniji in na Hrvaškem. Ko se je festival na Hrvaškem končal, se je začel v Sloveniji.

Tako imate priložnost, da obiščete kakšno restavracijo in si privoščite okuse po festivalsko znižanih cenah. Nabavite si festivalsko vstopnico, če pa ste že lastnik kartice Restaurant Cluba, ta

velja kot vstopnica. Na spletnih straneh organizatorja festivala najdete tudi seznam objektov in dogodkov, ki spremljajo festival.

Tudi gorenjske gostilne in restavracije so pripravile menije, katerih festivalske cene se gibljejo od petnajstih, dvajsetih evrov do okoli štiridesetih, vendar za ta denar dobite meni z vsaj šestimi hodi. Vina niso všteta.

Mi smo se odločili, da preverimo dvoje: se na pamet odpravimo v eno sodelujočih gorenjskih restavracij in se udeležimo ekstravagantne večerje v Sloveniji, ki jo je gostil ljubljanski hotel Vander Urbani Resort

s francoskim chefom Benjaminom Launayem, ki se ga spominjamo iz televizijsko kuharskih druženj z Anjo Križnik Tomažin. Za nekatere večerje ni besed, kvečjemu poezija bi jih lahko opisala, in to je bila ena takih večerij. Zahtevna in preprosta, okusna in umetniška. Marinirane jadranske sardele s porovo kremo so bile spev, celoten meni petih hodov ob spremljavi izbranih vin pa popolna zadovoljitev okusa in vida. Mojstrsko. Benjaminov prefinjen kuharski okus in preprostost se na krožniku zlijeta v celoto. Tortica z gosjimi jetri ter jesensko

zelenjavo je bila že domišljajska. Tudi postrežba je bila na nivoju.

Kosili pa smo v Restavraciji 1906 na Bledu, kjer je včasih svojo kuhalnico vrtil chef Uroš Štefelin, sedaj je njegovo mesto prevzel Andrej Rovani. Najbolj nam je ostal v spominu ajdov krap s kremo gomolja zelene in pečenimi divjimi gobami. Cena je v času festivala primerna, meni ima štiri hode in pozdrav iz kuhinje. Urošev naslednik pa ima zahtevno nalogo, saj mora zadovoljiti borbončice gostov na način, kot fantastični razgled na Blejsko jezero, ki jim ga ponuja restavracija.

Festival okusov so medijem predstavili Anja Bohinc Rupret, Matej Rupret in Ivan Almaš. / Foto: AB

Andrej Rovani, kuharski mojster Restavracije 1906 Hotela Triglav Bled.

Chef Benjamin Launay in lastnik ljubljanskega Vanderja Aleksander Vujadinovič

Ajdov krap s kremo gomolja zelene in pečenimi divjimi gobami

Marinirane jadranske sardele s porovo kremo

Tortica z gosjimi jetri in jesensko zelenjavo

VRTIMO GLOBUS

Razšla sta se Richard Gere in Carey Lowell

Po enajstih letih zakona sta se razšla **Richard Gere (64)** in **Carey Lowell (52)**. Par že nekaj časa živi ločeno, Gere na posestvu v Bedfordu, Lowellova pa v zgodovinskem dvorcu v North Haven. »Skupaj imata otroka, zato bosta storila vse, da bosta ostala prijatelja,« je povedal njun neimenovan prijatelj za People. Za Gera, ki je bil pred tem poročen s Cindy Crawford, je to druga ločitev, za Lowellovo pa že tretja.

Starši so ga krivili za sestrično smrt

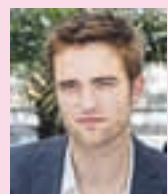
Član skupine Backstreet Boys **Nick Carter (33)** je v nedavnem intervjuju spregovoril o zasvojenosti z alkoholom in drogami ter o smrti svoje sestre. Carter, ki je zasvojenost premagal, žal ni mogel pomagati sestri Leslie (25), ki je zaradi zlorabe drog umrla lani. Pevec se njenega pogreba ni udeležil, saj ga je družina krivila za njeno smrt. »V njihovih očeh sem bil kriv. To se mi je zdelo tako nepošteno, še posebej po vsem, kar sem storil za njih,« je priznal Carter.

Novo upanje za njun zakon?

Catherine Zeta-Jones (44) in **Michael Douglas (69)**, ki sta pred štirimi meseci napovedala ločitev, poskušata ohraniti svoj trinajst let trajajoč zakon. »Nista obupala. Medtem, ko še vedno nadaljujeta z ločenim življenjem, se slišita skoraj vsak dan,« je povedal vir blizu paru. »Poskušava rešiti stvari in se pogovarjava. Bomo videli, kam naju bo to pripeljalo,« je povedal Douglas.

Robert Pattinson ima novo dekle

Hollywoodski igralec **Robert Pattinson (27)**, ki se je pred nekaj meseci razšel z igralko Kristen Stewart, ima novo dekle. Zaljublil se je v svojo osebno trenerko Sydney Liebes, ki mu pomaga s fizičnimi pripravami za novo vlogo v filmu Mission: Blacklist. Igralec novice še ni potrdil, tuji mediji pa poročajo, da se zaljubljenca veliko družita.

Slovenija je dobila Miss Universe 2013. Naslov in krono je osvojila 22-letna Mariborčanka **Nina Đurđević**. Prva spremljevalka je postala Sara Savnik iz Ajdovščine, druga pa Gorenjka, **Nataša Naneva** iz Kranja, ki se je z enakim naslovom in osvojenim mestom srečala že pred dvema letoma. / Foto: arhiv organizatorja

Postanek na Čemšeniku

SUZANA P. KOVAČIČ

Dom na Čemšeniku – Na dan veteranov 21. septembra je bil četrti veteranski pohod članov Policijskega veteranskega društva Sever Gorenjska. Iz Spodnje Kokre so se udeleženci pohoda odpravili na Nabrje in na Krams, kjer so se ustavili na domačiji pri Kramsarju, kjer je bilo med osamosvojitvijo skrito orožje in strelivo PP Kranj. »Obudili smo spomine na

osamosvojitvene dni in družini podarili prvi in drugi del zbornika Osamosvojitve na Gorenjskem,« je povedal Brane Virant, podpredsednik Policijskega veteranskega društva Sever Gorenjska, in dodal, da ima društvo trenutno 350 članov, v njem pa so zbrani aktivni in upokojeni policisti ter rezervisti, ki so sodelovali pri aktivnostih za zaščito demokratičnih procesov v Sloveniji ali so bili s svojimi aktivnostmi neposredno

vključeni v vojno za osamosvojitve Slovenije.

Planinski pohod, na katerem so bili tudi sorodniki članov društva, so sklenili v domu na Čemšeniku, kjer sta jim z golažem, divjačinsko obaro in pehtranovo potico postregla gostoljubna oskrbnika Frenk in Joži Majcen. Povedala sta, da je dom odprt ob koncih tedna, ob jasnem vremenu pa se od doma odpira lep pogled na Krvavec.

Člani Policijskega veteranskega društva Sever Gorenjska in njihovi sorodniki z oskrbnikoma doma na Čemšeniku Frenkom in Joži Majcen z njuno hčerko (levo)

ŠKOFJA LOKA

Mlinčki in splavi ob tednu turizma

Jutri, 28. septembra, dopoldne bo na Mestnem trgu v Škofji Loki potekala sklepna prireditev 12. dnevov turizma na Loškem. Dogajanje bo potekalo od 9. do 13. ure, najmlajši pa bodo opoldne na otroški ustvarjalni delavnici na kopališču v Puštalu izdelovali mlinčke. Ob 16. uri pa se bo otroško ustvarjanje preselilo v Poljansko dolino k Topličarju, kjer bo potekala ustvarjalna delavnica Izdelaj si svoj splav. **D. Ž.**

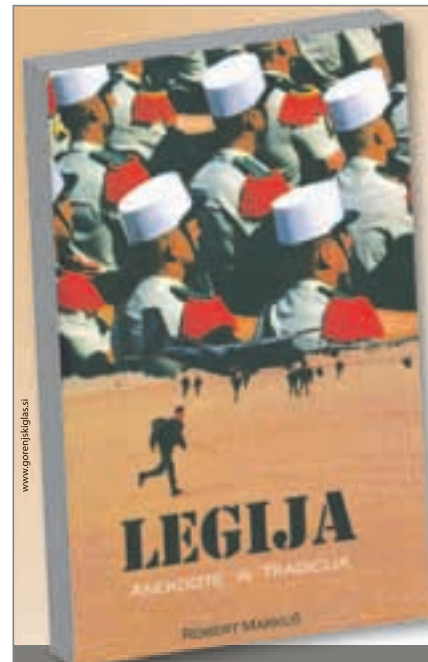
PODBREZJE

Osmi taborski dnevi

KUD Tabor Podbrezje vabi ob dnevu evropske kulturne dediščine na 8. taborske dneve jutri ob 18. uri v Pirčev dom na Taboru. Letos bodo dali poudarek baročni umetnosti v Podbrezjah. Z razstavo fotografij bodo prikazali baročne oltarje in notranjost farne cerkve, taborski grič in pokrajino. Dr. Blaž Resman bo predaval o baročnem kiparju Petru Žiwobskem, Omi Begič pa bo predstavil restavratorsko delo, ko je pred leti obnavljal oltarje v farni cerkvi. **S. K.**

LOTO

Rezultati 77. kroga – 25. septembra 2013
6, 9, 13, 15, 16, 17, 30 in 29
Lotko: **4 1 8 0 2 0**
Loto PLUS: **11, 12, 18, 19, 23, 33, 37 in 5**
Sklad 78. kroga za Sedmico: 640.000 EUR
Sklad 78. kroga za Lotka: 100.000 EUR
Sklad 78. kroga za PLUS: 620.000 EUR

Robert Markuš je legionar s petnajstletno kariero. V knjigi opisuje značilnosti Legije tujcev, njene vrednote in običaje ter razkriva številne anekdote in zakulisje te ugledne vojaške strukture. Vsekakor zanimivo branje.

22
EUR
+ poština

Redna cena knjige je 26 EUR.
Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite na: narocnine@g-glas.si ali na tel. št.: 04/201 42 41

Gorenjski Glas

Radio Gorenc d.o.o., Bales 4, 4290 Trzin

Jesenice 92,1 MHz

Ljubljana 93.8 MHz

Kranj 93.8 MHz

Radio Gorenc

ŠIRIMO VESELJE

93.8

GORENC

ANKETA

Vinjete za kombije
predrage

ANA ŠUBIC

Za avtomobilске letne vinjete bo po novem treba odšteti petnajst evrov več, na novo uvedene letne vinjete za kombije pa bodo stale kar 220 evrov. Podražitev so med slovenskimi vozniki povzročile kar nekaj nejevolje. Kaj pa pravijo naši sogovorniki?

Foto: Gorazd Kavčič

Miloš Djuran:

»Za voznike, ki se po avtocesti vozijo vsak dan, vinjeta ni predraga. Ti se ne pritožujejo. Uvedba novega razreda se mi ne zdi pravična, kombiji bolj sodijo med osebna vozila kot pa v višji razred.«

Mojca Mihelčič:

»Katastrofa. Vinjet ne bi smeli dražiti, prav tako ne bi smeli delati razlike za tiste, ki imajo malo višja vozila. Med njimi so tudi velike družine, ki avto rabijo za vsakodnevne potrebe, ne za luksuz.«

Barbara Ciperle:

»S podražitvami se ne strinjam. Najbolje bi bilo, da bi uporabo avtocest vračunali že v ceno goriva. V sklop malo večjih vozil pa so zajeli tudi velike družine in invalide, kar ni prav.«

Jože Oblak:

»Nekako je treba razumeti, da jim manjka veliko denarja. Cena vinjet za navadne avtomobile je še sprejemljiva, za kombije je pa čisto predraga. Uvedba dodatnega razreda se mi ne zdi poštena.«

Nada Šašič Šiljak:

»Letna vinjeta zaenkrat niti ni predraga, če avtocesto uporabljamo redno. Ni pa prav, da bodo zaradi novega razreda velike družine in invalidi plačevali več, tem bi morali dati kakšen dodaten popust.«

Zvonik odprli za obiskovalce

Na Blejskem otoku so to poletje v cerkvenem zvoniku uredili razgledni stolp, v katerem si je mogoče ogledati tudi znova delujoči mehanizem nihajne ure.

MATEJA RANT

Bled – Na razgledni zvonik, visok skoraj šestdeset metrov, se je prav pod velike bronaste zvonove mogoče povzpeli po devetdesetih stopnicah. Od tam se odpira prelep razgled na okoliško pokrajino, ogledati pa si je mogoče tudi mehanizem nihajne ure, ki prej desetletja ni kazala časa, zdaj pa so jo znova usposobili. Za ureditev razglednega stolpa so po besedah blejskega župnika Janeza Ferkolja namenili dobrih dvesto tisoč evrov, za restavracijo urnega mehanizma, kar so zaupali strokovnjaku v sosednji Avstriji, saj pri nas noben urar ni imel dovolj velikega prostora, da bi se tega lotil, pa še dodatnih 25 tisoč evrov.

»Za odprtje zvonika tudi obiskovalcem smo se odločili na pobudo ljudi, saj so me pogosto spraševali, ali je možen ogled,« ja pojasnil Ferkolj. Obnova, v okviru katere so uredili novo leseno stopnišče s kovinskim ogradjem, je trajala tri mesece, pred tem pa so morali dobiti tudi vsa potrebna dovoljenja in soglasje zavoda

Na Blejskem otoku se je odslej mogoče povzpeli na vrh novega razglednega stolpa v starem zvoniku. / Foto: Gorazd Kavčič

za varstvo kulturne dediščine. Tudi na stopniščni konstrukciji je tako kot povsod na otoku mogoče zaslediti simbol otoka, to je rožo v krogu. »Gre že za predkrščanski simbol in ponašanje življenje, večnost, neminljivost. Na tem mestu je bilo namreč v preteklosti

že staroslovansko svetišče in zato se trudimo povezovali tako slovansko kot krščansko kulturo.« Na vrhu razglednega stolpa pa so znova usposobili tudi več kot sto let star mehanizem nihajne ure, ki je tako po besedah Janeza Ferkolja edina delujoča tovrstna ura

v Sloveniji. »Številčnico v notranjosti zvonika nam je odstopila Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Ocenjujemo, da je bil tudi mehanizem ure na zvoniku izdelan v podobnem času kot njihova ura, na kateri je letnica 1890,« je še dodal Ferkolj.

Dveletna Gaja je po
uspešni operaciji že doma

JASNA PALADIN

Kamnik – Dveletna deklica Gaja Ivančič iz Soteske pri Kamniku, ki je v dobrodelni akciji Za Gajine korake nedavno združila vso Slovenijo, se je pred nekaj dnevi s svojima staršema in osem-mesečno sestrico vrnila iz Združenih držav Amerike, kjer je pred mesecem dni uspešno prestala zahtevno operacijo. Spomnimo, da je Gaja zaradi prezgodnjega rojstva zbolela za cerebralno paralizo, njeni starši pa so se zaradi visokih stroškov operacije v tujini po pomoč obrnili na javnost, saj zdravstvena zavarovalnica zdravljenja deklice ni želela pokriti. S pomočjo donatorjev je mlada družina zbrala potrebnih 60 tisoč evrov za operacijo, enomesečno bivanje v ZDA, potne stroške

in obvezni kontrolni pregled in Gajo so zdravniki na hrbtnjači konec avgusta uspešno operirali in ji že napovedali, da bo čez leto dni normalno hodila in tekla. Čaka jo še naporno leto intenzivne fizioterapije, a njeni starši in drugi sorodniki so presrečni: »Gajini prvi koraki so res še nestabilni in res jih je še bolj malo, a za njo in vse nas so to najpomembnejši in največji koraki v našem življenju. Zdaj vemo, da zmore, zdaj lahko dela, kar prej ni mogla. Hvala vsem, ki ste pomagali, brez vas nam to ne bi uspelo. Gaja se bo borila še naprej in nas brez dvoma še naprej razveseljevala s svojimi dosežki, ki jih bomo delili z vami. Gajini prvi koraki so stvar cele Slovenije,« je ob prihodu domov povedala presrečna mamica Sonja Ivančič.

CERKLJE

Osrednja slovesnost ob občinskem prazniku

Občina Cerklje od leta 1999 svoj občinski praznik praznuje 23. septembra, saj je tistega leta na ta dan minilo natanko osemdeset let od smrti rojaka Ignacija Borštnika. Osrednjo občinsko slovesnost bodo v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika pripravili nocoj, 27. septembra, ob 19. uri. V kulturnem programu bodo sodelovali KD Godba Cerklje, KD Folklor Cerklje, Ljudski godci Cerkljanski gavnarji, Ljudske pevke Tašičice, KUD Pod lipo Adergas z odlomki iz predstave Slehernik ter učenci OŠ Davorina Jenka. Župan Franc Čebulj bo ob tej priložnosti počastil tudi letošnje občinske nagrajence. J. P.

vremenska napoved

Danes bo oblačno, dopoldne bo rahlo deževalo, popoldne bodo padavine ponehale. Jutri bo pretežno oblačno in suho, v nedeljo bo oblačno z občasnimi padavinami. Nekoliko hladneje bo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

11/15 °C

SOBOTA

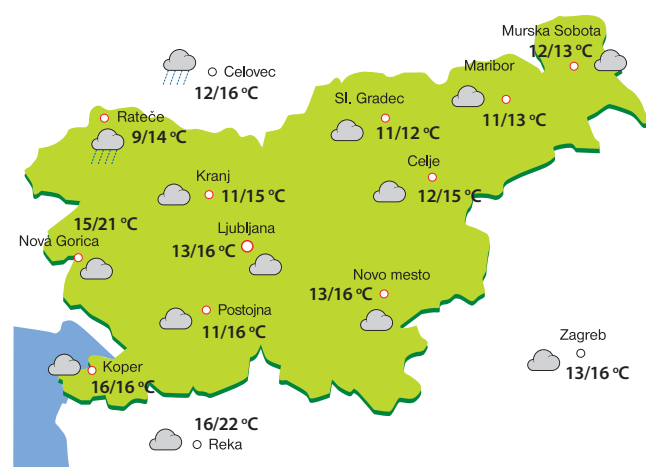

10/18 °C

NEDELJA

12/18 °C

RADIO KRANJ d.o.o.
Sritarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220
(04) 281-2221
(04) 2022-222
(051) 303-505

FAX:
(04) 281-2225
(04) 281-2229

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si